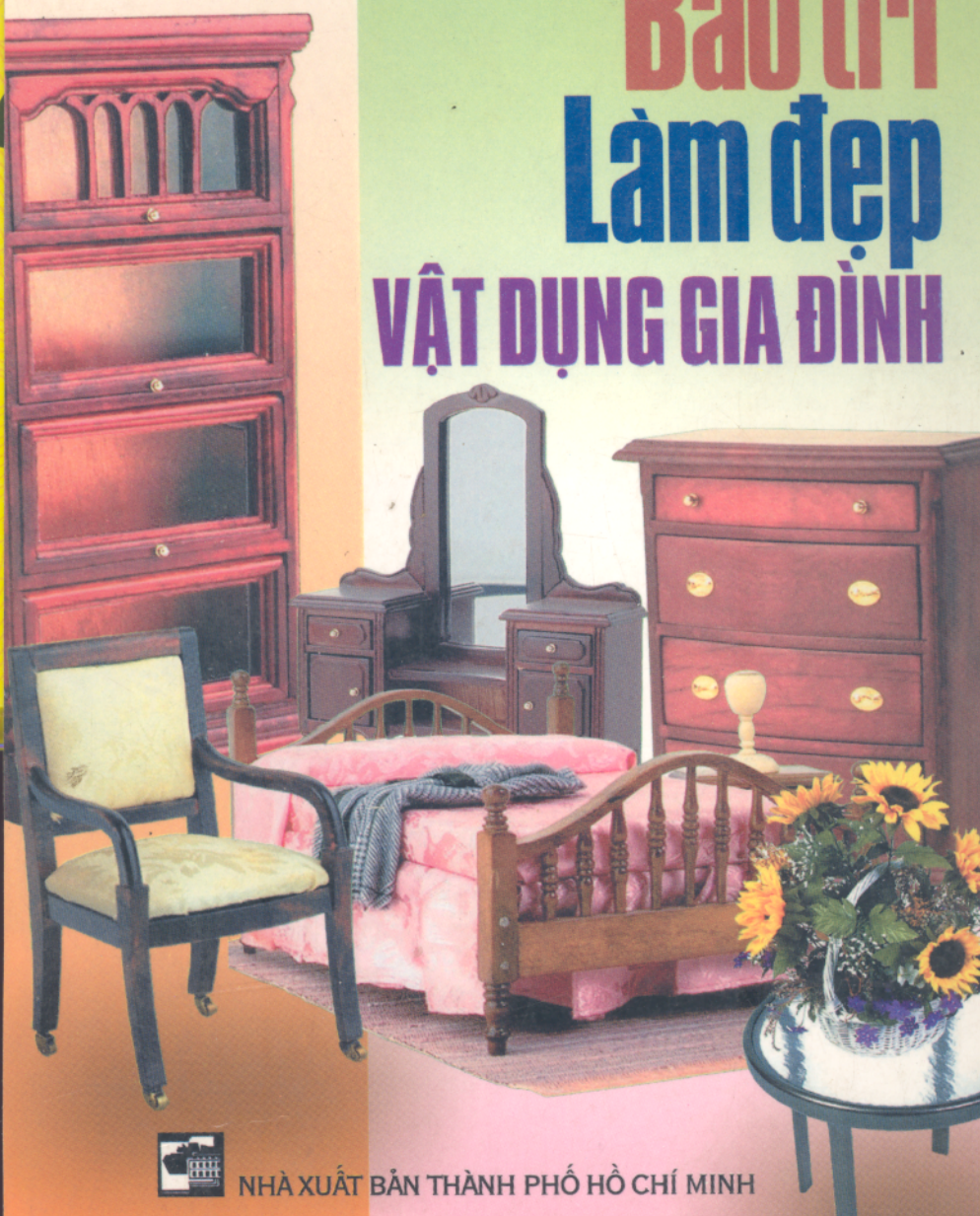

DANIEL PUIBOUBE
HÀ THIÊN THUYỀN
BIÊN DỊCH

Phục chế Bảo trì Làm đẹp VẬT DỤNG GIA ĐÌNH

NHÀ XUẤT BẢN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

**PHỤC CHẾ, BẢO TRÌ, LÀM ĐẸP
VẬT DỤNG GIA ĐÌNH**

DANIEL PUIBOUBE

Hà Thiện Thuyền (*Biên dịch*)

PHỤC CHẾ, BẢO TRÌ, LÀM ĐẸP VẬT DỤNG GIA ĐÌNH

NHÀ XUẤT BẢN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH - 2001

LỜI NÓI ĐẦU

Quyển sách này là thành quả của công việc tìm tòi từ năm 1980 khi tôi tậu được một món đồ gỗ gia dụng thật đẹp và... thật xuống cấp. Do nghề nghiệp, sau khi tiếp xúc với các nhà sản xuất sập, vec-ni, sơn, keo dán và dụng cụ, tôi nghĩ đã rõ những điều mong muốn để tự phục hồi vật gia dụng tại nhà cho một người, đặc biệt như tôi.

Ngay sau đó, tôi dụng dẫu với kỹ thuật nhà nghề, thường lâu dài và những mẹo rắc rối, những hiểu biết khái quát cho loại người như tôi và bạn trong khi các thợ mộc, gổm, sắt, vec-ni hoặc sơn dầu như chẳng mấy quan tâm đến người bạn láng giềng khi người này ôm đồm mọi công việc với mong mỗi là làm thật tốt.

Bằng cách gặp lần lượt mọi người, từ già, trẻ, thủ cựu, tân tiến, mà tôi có thể gom góp các hiểu biết... và những kẻ có khả năng sẽ làm nổi bật lịch sử ngành chế tạo vật dụng nội thất...

Và đây là kỹ thuật, khả năng tạo tác qua các thời đại của các ngành nghề. Tất cả việc tu sửa lớn nhỏ hiện nằm trong tay bạn, giúp bạn có các đồ vật xưa hoàn hảo và được bảo quản đúng cách.

Tác giả

MỌI VẤN ĐỀ GIÚP PHỤC HỒI VẬT DỤNG NỘI THẤT

SỰ TIẾN HÓA CỦA CÁC KIỂU VẬT GIA DỤNG

Thời đại vua Louis XIV (chỉ đặc sắc vào cuối thế kỷ XVII): Vật dụng xa hoa thường có cần chữ bằng đồng, mạ vàng, gỗ chạm, cần, kết cấu tinh vi với ngà và xà cừ. Các tủ ngăn kéo đầu tiên thuộc vào thời vua Louis XIV, nối tiếp kiểu rương, hòm gỗ. Vào thời này, các chân vật dụng làm theo kiểu xương cừu, đến đầu thế kỷ XVIII là kiểu chân dê.

Thời đại Nhiếp Chính: Vật dụng được chế tạo vào ¼ đầu thế kỷ XVIII. Sự xuất hiện các đường cong dịu dàng. Các góc được trang trí đồng đồ, nhiều khảm cần trơn trên các ngăn kéo, bề mặt của vật dụng, các chân cong đầu có bịt kim loại.

Thời đại vua Louis XV: Thân vật dụng bầu ra, không đối xứng, hoa văn chấm phá, dồi dào các hoa văn bằng đồng đồ và gỗ chạm. Phát triển sơn gỗ màu trùng hợp lối mạ vàng. Các chân có hình chữ S.

Thời đại vua Louis XVI: Trở lại kiểu dáng đường thẳng cổ điển, trang trí đồng đồ tinh tế đối xứng hơn. Chân thẳng, hình ống và có sọc.

Thời đại Chắp Chính: Là sự tiến hóa của thời vua Louis XVI. Ảnh hưởng của trận chiến Ai Cập: khảm kiểu Ai Cập, hình rế quạt, chân và móng vuốt loài thú.

Thời đại Đế Chánh (1804-1815): Sử dụng rộng rãi gỗ đào, phái cổ điển Hy Lạp-La Mã. Xuất hiện hình cột trụ

nơi vật dụng và hình chữ “N” (chữ đầu tên hoàng đế Napoléon) trên lưng dựa và thảm. Sử dụng nhiều kim loại mạ vàng.

Thời đại Phục Hưng (thời đại vua Louis XVIII và Charlie X): Tiếp tục sử dụng kiểu dáng thời Đế Chánh nhưng bầu tròn hơn. Các hình cột trụ biến mất. Các kiểu đặc trưng là ghế bành và ghế có dạng cong hình chiếc thuyền. Các chân có hình chân chó.

Thời đại vua Louis-Philippe: Các đường nét tổng quát đơn giản hơn. Các trang trí bằng đồng đỏ không còn nữa, chỉ còn các khóa và tay nắm là bằng đồng đỏ. Chân được tiện có vòng xoắn, rãnh bao quanh.

Thời đại hoàng đế Napoléon III: Nét đặc trưng là dùng gỗ sẫm và sơn mài đen. Các ghế và ghế bành được bọc nệm. Các vật trang trí khác như ngà, xà cừ, đồng dùng để khảm.

Kiểu hiện đại và kiểu 1925 (và các kiểu ngày nay): Kiểu hiện đại đặc trưng bởi các nét “dợn sóng”, còn có tên “sơ-mi”. Sử dụng chủ yếu sắt rèn và thiếc để thay thế đồng vàng và đồng đỏ. Kiểu 1925 được xem như tiên phong cho kiểu “hiện đại”, với đường nét thanh tú, không còn tô điểm rườm rà. Sử dụng ván ép và thép.

PHÂN BIỆT VẬT DỤNG CỔ VÀ THEO DÁNG CỔ

Đồ cổ đúng nghĩa là đồ xuất hiện vào thời xưa, ít nhất từ 100 năm, khá hiếm, giá cao, có thể được thấy ở các nhà khảo cổ và các nhà buôn đồ cũ uy tín.

Vật dụng nhái theo cổ: Là các sản phẩm làm theo mẫu xưa. Thợ đồ gỗ theo đúng kỹ thuật sản xuất và dùng cùng một loại vật liệu dùng cho đồ cổ gốc.

Vật dụng theo kiểu cổ: Là vật dụng mới manh dáng về ít nhiều theo một kiểu nào đó của thời xưa, của Pháp hoặc các nước khác. Các vật dụng mới có đường nét và biểu tượng đặc biệt của đồ cổ. Những kiểu dáng này được đơn giản hóa để phù hợp với đòi hỏi hiện nay. Vật liệu và kỹ thuật sản xuất cũng không giống với thời xưa.

Người ta tìm thấy các phân biệt này ở 3 điểm lợi ích của vật dụng địa phương.

VẬT DỤNG ĐỊA PHƯƠNG

Vật dụng địa phương thường bị nhầm lẫn với vật dụng thôn dã, chỉ xuất hiện ở thế kỷ XVII-XVIII. Có thể nói vào thời điểm đó, chỉ tập trung theo hầu hết các mẫu chính. Vật dụng lúc bấy giờ chủ yếu phục vụ nhu cầu giới quý phái hoặc trường giả. Và thực tế, ở vào thế kỷ qua, đã là thời vàng son của vật dụng địa phương khi mọi nhà dù ở nơi thôn quê hẻo lánh nhất vẫn có thể trang trí những giường, tủ, đồng hồ... theo kiểu của địa phương đó. Vật dụng địa phương hòa hợp với môi trường tại chỗ và không phải chỉ để làm đẹp mà còn để thiết thực phục vụ.

Các loại gỗ: Vật dụng địa phương luôn thuộc khuynh hướng thực dụng, được thực hiện từ các xưởng thủ công với kỹ thuật thông thường trong từ một hoặc hai năm là nhiều. Vật dụng được làm từ gỗ có ở địa phương, ngoại trừ được làm ở các cảng vùng Đại Tây Dương: Nantes, La Rochelle và Bordeaux. Miền duyên hải Normandie đôi khi chịu ảnh hưởng của Anh quốc và miền Alsace chịu ảnh hưởng bên kia sông Rhin (nước Đức).

Gỗ cây sồi được sử dụng một ít trên toàn nước Pháp, hầu hết là phía Đông trên các vùng đồi cao.

Gỗ cây thông bắt đầu được sử dụng ở vùng Tây Nam khi vùng Landes được khai hoang và có thể sản xuất gỗ ô ạt vào thế kỷ vừa rồi.

Gỗ của cây hồ đào, anh đào và lê có mặt gần như khắp nơi, trong khi cây lác điệp từng được dành cho vùng Vosges và Savoie.

Gỗ của cây ô liu chỉ được sử dụng đôi khi ở vùng Provence và Languedoc, cả vùng Savoie nữa.

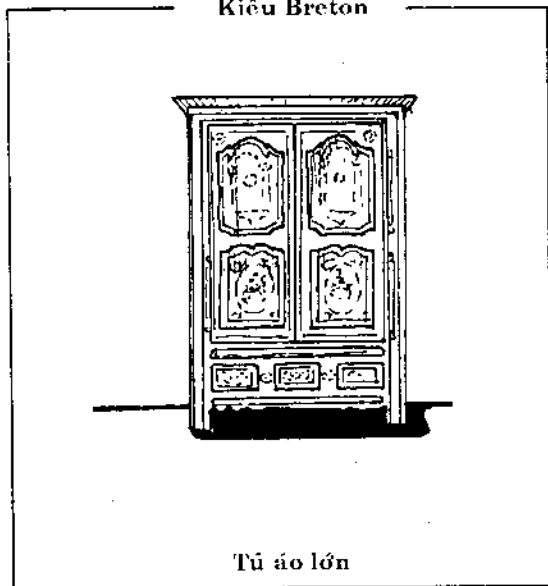
CÁC BẢN VẼ

Hình dáng kỹ hà học của vật dụng được phổ quát ở mọi vùng, là những kiểu hình dễ tái lập nhất. Vật dụng địa phương lúc đầu bị ảnh hưởng bởi kiểu chính thức: Thời đại Phục Hưng, ở phía Bắc (trào lưu Tây Ban Nha – Pays Bas), thời đại vua Louis XV ở Pays Basque và Bourgogne, nhất là thời đại vua Louis XV và vài thập niên tiếp theo, ở Bourgogne, Lorraine, Normandie và Picardie. Vật dụng kiểu “Louis XV” bỏ hết những chi tiết rườm rà và làm cho các vật dụng có một dáng vẻ thanh thoát, một đặc trưng được mọi nơi yêu chuộng. Kiểu dáng này nở rộ nhất là ở những vùng dễ dàng thu nhận những luồng tư tưởng trong khi các vùng quá tự khép kín vẫn giữ theo kiểu dáng của thời đại Phục Hưng. Đó là trường hợp các vùng núi đá Bretagne và Auvergne.

VẬT DỤNG KIỂU BRETON

Các vật dụng mà ngày nay ta có thể sắm được hoặc cần phải phục hồi là những rương hòm (dựa theo mỹ thuật của các hòm đựng thánh tích thời đại Trung cổ) tủ áo, tủ thức ăn, tủ chén và đồng hồ. Các vật dụng này có thể đặt cạnh nhau. Hòm bọc là một vật dụng để phía trước giường, vừa đựng gối, nệm vừa làm bọc để bước lên giường.

Kiểu Breton

Tủ áo lớn

Phần nhiều các vật dụng Bretagne chính xác đều được làm mẫu cho việc tái tạo, được thấy ở kiểu dáng bán thôn dã thời nay.

Những điểm cần lưu ý: Vật dụng mô phỏng. Tình trạng hoàn chỉnh, sự đóng bản trong trường hợp vật dụng tới từ nông thôn. Giá thay đổi nhiều tùy thuộc vào thời điểm mua và bán. Sự bền chắc tổng quát còn rất tốt của các vật dụng này.

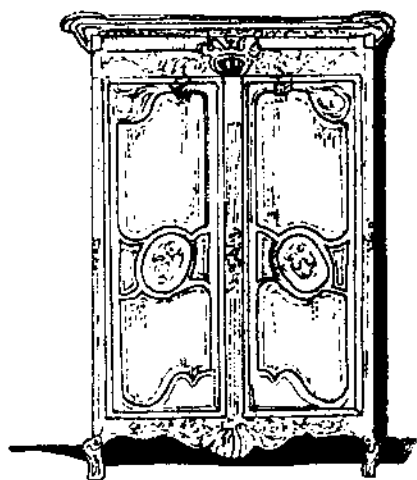
VẬT DỤNG NORMANDIE

Sự đa dạng của vật dụng Normandie nguyên thủy khá gây kinh ngạc. Hơn nữa, các trường thủ công mỹ nghệ xuất phát từ các cộng đồng tôn giáo đã ảnh hưởng mạnh mẽ đến thị hiếu và lối trang trí của các sản phẩm.

Tủ áo đã tạo dấu ấn trong suy nghĩ “được làm giống tủ Normandie” là một vật dụng đặc trưng. Tuy nhiên kiểu này chỉ xuất hiện vào cuối thời vua Louis XIV.

Theo truyền, ở thế kỷ 18, tủ có quá nhiều đường chỉ và chạm trổ. Tủ Normandie dành cho hôn nhân được làm từ gỗ của cây được hạ từ ngày cưới, để khô cho đến ngày chào đời của một đứa con gái mới được xẻ. Đó là lý do sự rắn chắc của các vật dụng như thế này:

— Kiểu Normandie —

Tủ áo xứ Caux thời vua Louis XVI

Tuy nhiên, cũng đừng ngạc nhiên khi thấy một số tủ Normandie đẹp được làm từ gỗ ngoại nhập trong vùng Cotentin (đặc biệt hơn cả là bằng gỗ đào): Những vùng trông ra biển này đã được hưởng những trao đổi hàng hải từ thế kỷ thứ 17 đến thế kỷ thứ 19.

Ngoài ra, vật dụng Normandie còn gồm nhiều tủ chén, tủ thức ăn thấp và gồm thật nhiều vật dụng nhỏ cho nhà bếp rất được chuộng ngay cả vào thời chúng ta: thùng đựng bột, thùng chứa muối, tủ lưới. Bàn làm bếp cũng rất quý hiếm với các mặt bàn bằng gỗ sồi, hoặc gỗ du có nét đẹp mộc mạc. Dĩ nhiên cũng có băng ngồi đi kèm với bàn được thực hiện cùng kiểu, có thang nối ngang.

***Những điểm cần lưu ý:** Hiện nay, vật dụng loại này khá đắt và cũng có thể rất đắt. Tuy nhiên các tủ áo to được thu nhỏ một tí so với các kiểu kèm quan trọng. Hãy kiểm tra mức độ hoàn chỉnh, ổ khóa, sự lắp ráp (vì các vật dụng đã được di chuyển nhiều, từ 150 năm qua!), tình trạng các chân, đáy, chốt đóng và bản lề.*

VẬT DỤNG VÙNG CHAMPAGNE VÀ LORRAINE

Địa hạt Champagne tiếp giáp với vùng thủ đô Paris và các đường giao thông lớn nên chịu ảnh hưởng trực tiếp của kiểu dáng chính thức, đó là kiểu “Louis XIV” và “Louis XV”. Tuy nhiên, ảnh hưởng của Bắc Âu được thấy trên rương tráp qua tinh thần của thời Phục Hưng.

Các vật dụng chính trong vùng Champagne gồm tủ thức ăn 2 thân, tủ áo, tủ thức ăn thấp và bàn, thường bằng gỗ sồi.

Các ghế vùng Lorraine được cấu tạo bằng 2 miếng phẳng hoặc lồi, lõm theo cảm ý vùng sông Rhin, chân ghế cong vào trong. Vật dụng này không được tiện lắm nhưng lợi điểm là rất chắc chắn. Từ cuối thế kỷ 19, chúng được thay bằng kiểu ghế mây đan gốc Champagne.

Những điểm cần lưu ý: Ít được bày bán. Rất chắc chắn. Ít được ưa chuộng.

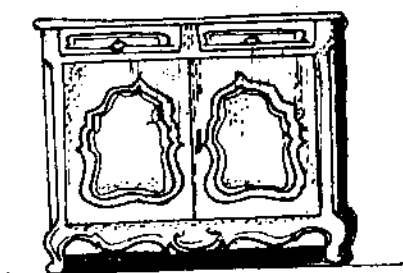
VẬT DỤNG VÙNG THỦ ĐÔ VÀ THUNG LŨNG SÔNG LOIRE

Tất cả kiểu “Louis XIV” (đầu thế kỷ 19), “Charles X” và “Louis Philippe” còn để dấu vết trên sản vật vùng này. Vật dụng kiểu trường giả ở Paris và Fontainebleau vào thế kỷ 18, đã tiếp nhận nét thẳng của vật dụng kiểu “hoàng gia”. Đó là những ảnh hưởng của các vua Louis XIV, Louis XV và Louis XVI: thợ làm theo hướng dẫn của các vị này. Tại vùng thủ đô cũng như các tỉnh khác, các vật dụng chỉ phát triển hoàn toàn vào thế kỷ 19. Trước đó, chúng còn mộc mạc, không có kiểu dáng đặc biệt, và theo kiểu thời thượng ở Paris: “Charles X” và “Louis Philippe”.

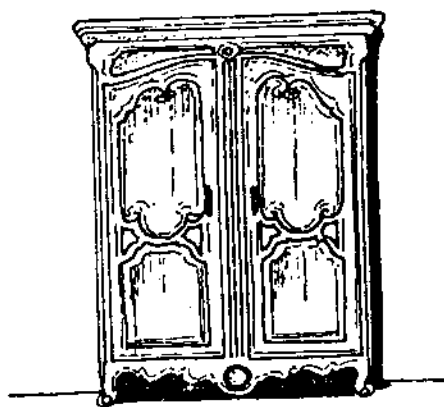
Ngoài gỗ cây ăn trái và cây sồi, còn thấy phần gỗ có vân (chỗ mọc nhánh) của cây hồ đào và vài loại từ thuộc địa như cây đào.

Những vật dụng thông dụng nhất gồm tủ áo gỗ hồ đào, tủ ngăn kéo, tủ thức ăn thấp và tủ 2 thân gợi ý cho các kiểu mới hiện nay như một thí dụ: bộ vật dụng Grange đã mượn kiểu “Louis Philippe”, thật là hợp thời vào những năm sau đó.

Vật dụng vùng sông Loire

Tủ thức ăn thấp

Tủ áo cổ điển

Những điểm cần lưu ý: Nhiều vật dụng có nguồn gốc khác nhau, được sửa mới ít nhiều cho hợp thời và bán lại với giá cắt cổ. Hãy kiểm tra tình trạng các mặt trong, chú ý các ngăn kéo, lớp ngòai, ổ khóa... Vài vật dụng của thế kỷ 19 tương đối mong manh.

VẬT DỤNG VÙNG PICARDIE VÀ ARTOIS

Vật dụng tiêu biểu là tủ thức ăn thấp có 2 hoặc 3 cửa đã gọi mẫu cho nhiều nhà sản xuất vật dụng bán thôn dã thời đó. Tủ này hầu hết được làm từ cuối thế kỷ 18 đến đầu thế kỷ 19 với kiểu lồng lầy nhất. Đôi khi tủ thức ăn thấp có một số kệ để chén đĩa (sóng chén).

Tủ úp chén đĩa cho ráo nước là một vật dụng tiêu biểu của Picardie: tấm kệ lưới thưa thực tế ngày nay là một kệ trang trí được ưa chuộng. Vật liệu vùng Picardie cũng gồm có tủ áo đơn giản, đồng hồ khá mỏng và ghế bành độn rơm.

Những điểm cần lưu ý: Sự nguyên gốc và vận hành của đồng hồ, tình trạng sợi rơm của ghế và ghế dựa có tay.

VẬT DỤNG VÙNG ALSACE

Vùng này rất phát triển về kinh tế, được đô thị hóa, ta không ngạc nhiên tìm thấy ở Alsace một vật dụng có phần trưởng giả hơn là quê mùa từ đầu thế kỷ 19. Trong các vật dụng tiêu biểu, cần kể ra loại tủ áo có các cột đứng theo kiểu thời “Phục Hưng”, đầu tủ có nhiều chỉ viền, các bàn để chung lễ vật và tủ thức ăn cao. Tất cả vật dụng này có nét chung là các chân hình quả tròn. Người ta còn gặp vài vật dụng cần từ thế kỷ 18, trong số này có những bàn viết nhỏ, bàn viết di chuyển trên ống lăn và vật dụng cho phái nữ.

Mặc dù phần lớn vật dụng thuộc kiểu “trưởng giả”, cũng không ít sản phẩm đồng quê thuộc về nhóm thấy ở bên kia sông Rhin. Thường nhất thuộc loại gỗ dầu, các vật

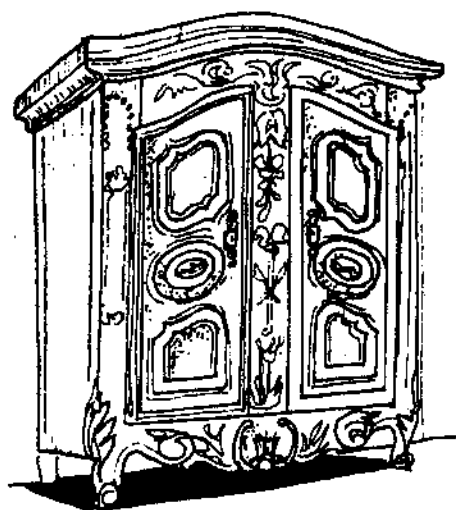
dụng nông thôn, hòm, tủ đều được sơn. Màu thường dùng là đỏ, xanh và lục, với những hình ảnh hoa và trái tượng trưng cho cảnh thôn dã.

Các ghế bằng gỗ đặc, bốn chân bệch ra thành hình thang, mặt ghế lõm ở giữa. Người ta cũng thấy các bàn lớn có chân bệch ở các nước Trung Âu: Thụy Sĩ, Áo và Đức.

Những điểm cần lưu ý: Tình trạng nước sơn, mặt ngoài hoàn chỉnh. Nói chung, vật dụng được giữ gìn thật kỹ nhưng cũng đã là mẫu cho các hàng bất chước.

VẬT DỤNG VÙNG PROVENCE

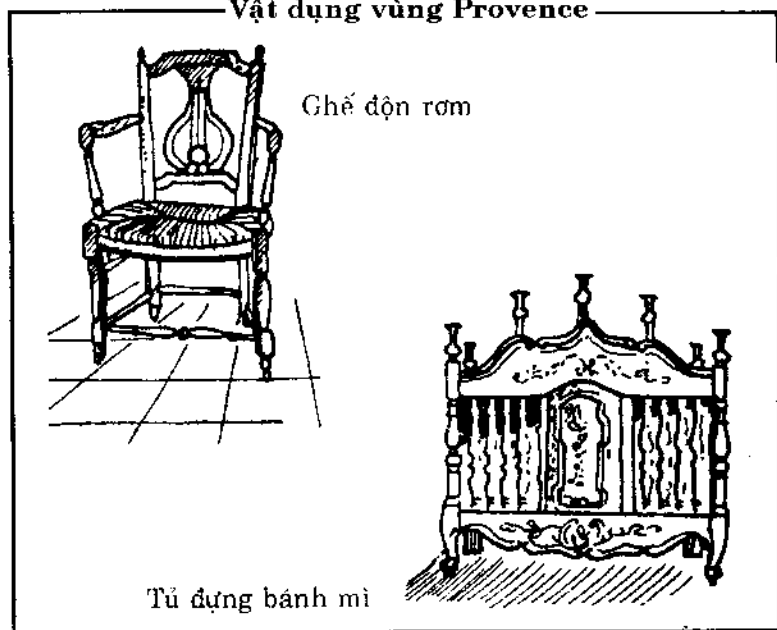
Vật dụng vùng Provena

Tủ áo bằng gỗ hồ đào, thời Louis XVI

Vật dụng vùng Provence có vẻ là thuộc vùng đầy hạnh phúc, thật đa dạng, trang trí thanh nhã, thậm chí cho đến những vật tầm thường, giản dị. Kỹ thuật gỗ ở đây xưa hơn các vùng khác, được phát sinh từ thế kỷ thứ 10, đã phát triển dồi dào vào thế kỷ 12 và 13. Tủ nón, tủ áo, kệ chén đĩa thuộc nhóm có phần gỗ tiện (tròn) có vai trò quan trọng. Người ta có thể xếp vào nhóm vùng Provence các sản vật vùng Cevennes như tủ áo kiểu Calvin của thời đại Louis XIV.

— Vật dụng vùng Provence —

Nhưng phẩm vật vùng Provence ngày nay còn thấy ở các nhà khảo cổ và cửa hàng đồ cũ, được phát sinh ở vùng Arles thời đại Louis XV, và phần lớn thuộc sản vật địa phương.

Đổi kiểu, như mọi người nghĩ, tùy theo các vùng khác nhau, nhưng vật dụng vùng Provence được cảm thụ để trang trí cho phòng ngủ, phòng khách và cả phòng ăn. Trong vùng đất có khí hậu dễ chịu này, người ta không chỉ sống chung trong một gian. Vật dụng vùng Provence được trang trí thật hoa hòe từ đầu thế kỷ 18 và tiếp theo thế kỷ 19. Sau một thời gian ngắn dưới thời Chấp Chính Hội Nghị (1795-1799).

***Những điểm cần lưu ý:** Vật dụng tốt bị di chuyển nhiều lần. Chú ý các phần xưa và phần tái tạo. Kiểm tra toàn bộ tình trạng, lớp hoàn chỉnh ngoài và tình trạng xuống cấp do côn trùng (đáy tủ, ngăn kéo).*

VẬT DỤNG VÙNG FRANCHE-COMTÉ

Franche-Comté là một vùng đất lịch sử, thông thương, tiếp cận các vùng Bourgogne, Champagne và Lorraine. Vùng này chịu nhiều ảnh hưởng của Pháp và Đức. Những vật dụng kiểu lạ nhất đều làm bằng gỗ sồi hoặc hồ đào, nhưng đôi khi ở vùng cao được làm bằng gỗ thông. Tủ áo vùng Franche-Comté có đường nét của thời vua Louis XIII, trang hoàng dựa trên ý tưởng kỷ hà học. Tại Montbelier, kiểu tủ áo biến thành tủ chén đĩa 2 thân. Sự biến đổi này cũng thấy ở tủ thức ăn. Người ta cũng gặp những tủ chén đĩa 2 hoặc 3 kệ.

Nhưng trước tiên, Franche-Comté là địa hạt của đồng hồ thân bụng tròn. Thực ra, người ta chế tạo sẵn hàng loạt đồng hồ, nhưng thường được đưa sang các vùng khác, trong khi vỏ đồng hồ được sản xuất tại chỗ: Bretagne, Auvergne,

Picardie và Savoie. Những đồng hồ chính thức của Franche-Comté có vỏ với rất nhiều trang trí, phần bụng bầu ra, cần gỗ màu.

Vùng Franche-Comté cũng nổi tiếng với tủ ngăn kéo, bàn có chân tiện, ghế dựa bọc da.

Những điểm cần lưu ý: Đồng hồ phải đúng các bộ phận gốc. Sản phẩm có giá trị cao nhưng hiếm được bày bán.

VẬT DỤNG VÙNG SAVOIE

Cũng như Alsace, vùng Savoie và vùng Dauphiné chịu nhiều ảnh hưởng từ Pháp, Ý, Đức, do giao thông qua lại các thung lũng. Những vật dụng chính yếu hình dạng khá đơn giản, toàn làm bằng gỗ của cây có nhiều nhựa, thường gồm tủ áo, tủ thức ăn thấp, tủ chén đĩa. Nhưng ở vùng Grenoble, gia đình nhà họ Hache, thợ gỗ mun, có ảnh hưởng hầu hết đến hình dáng của tủ ngăn kéo nhờ lối khảm gỗ du, gỗ sồi có cần gỗ nhuộm màu.

Các bức khắc chạm xưa tiết lộ cho chúng ta biết những giường có vách màn bao quanh rất hiếm vào thời nay. Ở vùng cao, người ta gặp những bàn xếp được gắn vào tường mà các mặt bàn được khoét lõm xuống hình cái tô, được thấy những lỗ hình quả tim trong ghế giống như ở vùng Alsace.

Những điểm cần lưu ý: Vật dụng thường có giá khá dī chấp nhận, bị cạnh tranh bởi sức sản xuất rất dồi dào cùng thời đó. Sản phẩm đồng quê khá giản đơn nhưng tình trạng thường xấu.

Vật dụng ở vùng núi cao, được đục khoét từ cây nguyên, có lợi ích trung bình nhưng thường được bán giá rất cao vì lối sản xuất đặc biệt đó (ghế đẩu chuyên dùng để vắt sữa, băng, bàn...).

VẬT DỤNG VÙNG VENDÉE VÀ POITOU

Kiểu thời vua Louis XIII lưu truyền đến thế kỷ 18. Nhìn chung, sản phẩm vùng Poitou chịu ảnh hưởng của vùng Perigord, và cũng như Perigord, chúng lấy kiểu “Louis XV” theo nhu cầu gia tăng của giới trưởng giả. Nhiều vật dụng được làm bằng gỗ anh đào.

Tủ nhiều ngăn là một trong các vật dụng gia đình thịnh hành nhất: nó có 1 hoặc 2 cửa, được các cửa hàng gọi là “người đứng”.

Trong vùng phía Tây, tủ áo ít được dùng. Trái lại, người ta có thể thấy những tủ chén đĩa và vật dụng chịu ảnh hưởng của Anh và của miền duyên hải (Nantes, Noirmoutier, Belle-Ile...) thường có tên gọi “bàn ghế cửa khẩu” và đôi khi bị nhầm lẫn với các vật dụng của các tàu buôn hải quân xưa bị phá hủy, hoặc của chính phía Tây phác họa ra. Đặc biệt, chúng ta hãy kể đến các kệ có lan can nhỏ xuất xứ trực tiếp từ kiến tạo hải quân ở thế kỷ 17 và được sử dụng vào thế kỷ 19: tủ thức ăn, hòm chứa hàng, thùng đựng cụ y khoa.

Những điểm cần lưu ý: Sự bắt chước và trao đổi giữa vật dụng cổ và vật dụng được làm từ các phần có nguồn gốc khác lạ. Giá rất thay đổi, cao ở vùng duyên hải và gần thành phố lớn, đặc biệt là tủ “người đứng”. Thường

được tân trang và đổi kiểu dáng, được bán cao hơn giá trị của chúng. Hãy kiểm tra toàn bộ những phần ráp và các bằng.

VẬT DỤNG VÙNG BASQUE VÀ BÉARN

Vật dụng vùng Landes được trình bày khá đầy đủ trong viện bảo tàng về kinh tế Marquize tại Sabres (trong vùng Landes). Tại đây, nguyên một ngôi làng của thế kỷ trước được tái dựng. Vật dụng “Basque” và “Landes” chịu ảnh hưởng Tây Ban Nha nhiều hơn Bordeaux và sự bất thông thương giữa vùng trồng nho và vùng cây thông là thật rõ ràng đúng vào những năm 40.

Vật dụng “Basque” cần dùng cây hồ đào và cây sồi trong khi vật dụng “Landes” cần cây thông. Được sản xuất kỹ lưỡng nhất là thuộc về kiểu “Béarn”, lúc nào cũng có một số trang trí chung giống nhau.

Các hòm kiểu “Phục Hưng” hoặc “Nhật Nhĩ Man” thì nhiều cũng giống như các tủ nón hình chữ thập “Malte”. Các tủ áo đường bệ và các băng ghế 3 tấm khá đặc biệt (một tấm làm mặt).

Người ta cũng gặp ở Béarn một cái bàn lớn cũng để chứa thức ăn, có tên là “Tô-lô”. Các ghế “Basque” có hình dáng khô khắc của vật dụng Tây Ban Nha, nó được đóng mặt da và rất được ưa chuộng vào đầu thế kỷ 20. Vật dụng kiểu “Henri II” đã bắt chước kiểu này.

Những điểm cần lưu ý: Sự bất chước, sự xuống cấp do côn trùng, tình trạng bề mặt.

VẬT DỤNG VÙNG AUVERGNE

Mẫu mã thời thượng nhất là mẫu “Louis XIII”, là nguồn gợi ý cho các hình dạng, hoa văn của toàn bộ vật dụng đến thế kỷ 19, và thường nhất là bằng gỗ sồi. Những vật dụng chính yếu là băng, hòm, giường có màn bao quanh gần khắp chu vi, hòm đựng ngũ cốc, tủ thức ăn và chén đĩa, tủ thức ăn 2 thân.

Người ta còn gặp ở Auvergne tủ thức ăn thấp cổ điển có 2 cửa, đôi khi gọi là “tủ ngăn kéo”. Chúng cũng như phần lớn vật dụng kiểu này của Pháp, đều theo nguồn cảm hứng của vua Louis XV. Tủ đựng phô-mai (bánh sữa) là loại thoág hơi có những phần bằng các song gỗ tiện nhỏ thay thế cho ván cửa.

Những chiếc bàn vùng thôn quê Auvergne được làm bằng gỗ sồi, gỗ du, có mặt thật dày, có băng ngồi rất mộc mạc.

***Những điểm cần lưu ý:** Mức độ xuống cấp tùy theo nguồn gốc. Tình trạng chung về mặt hoàn chỉnh bên ngoài và sự lắp ráp. Tổng quát, vật dụng chắc chắn, không bị biến hình do thời tiết bất thường.*

VẬT DỤNG MIỀN BOURGOGNE VÀ LYON

Vật dụng hai miền này tương tự nhau do thông thương dễ dàng. Phía bắc Bourgogne bị ảnh hưởng của các nhận thức từ vùng thủ đô trong khi phía nam Bourgogne tiếp nhận các nét của vùng phía Nam. Vật dụng vùng Bourgogne có nhiều: Tủ nhiều ngăn, tủ áo, tủ thức ăn, tủ chén; tất cả có chân hình củ hành tây, và có tên gọi là “su

hào". Các chân hình củ hành này, vào đầu thế kỷ 19 đã thay thế cho chân hình vòng cung theo kiểu "Louis XV".

Những vật dụng Bourgogne thu nạp dáng vẻ của nhóm tủ thức ăn kết hợp để chén đĩa và còn có rất nhiều biến chế thêm. Ngày nay, người ta cũng tìm thấy những bàn viết "Bourgogne" kiểu lưng lừa rất được ưa chuộng, thường được làm bằng gỗ anh đào. Trong vùng Mâcon, những tủ ngăn kéo thân bầu đã một thời vang danh trong lúc chuyển dần sang gần với kiểu chính gốc "Louis XV" có cần khảm của vùng Bresse.

Đồng hồ "Bourgogne" thân giống đàn vĩ cầm là một sản phẩm gần gũi với kiểu "Franche - Comté".

Vật dụng "Bourgogne" cũng gồm giường có cột, bàn hẹp và ghế kiểu "từ mẫu" có đòn ngang được làm cẩn thận.

Những điểm cần lưu ý: *Vật dụng đẹp, chắc, có giá trị cao. Hãy xem xét tình trạng mặt ngoài hoàn chỉnh, tình trạng ở đáy, ổ khóa, những chỗ bị côn trùng phá.*

VẬT DỤNG VÙNG PÉRIGORD

Là vùng đất thân thương của những người từ bỏ thành thị, Périgord tiếp thu ảnh hưởng từ những vùng Limousin và Tây Nam. Sản phẩm địa phương của vùng này tương đối bị cô lập trong nửa đầu thế kỷ nhưng vẫn phong phú và đa dạng. Vật dụng làm bằng gỗ hồ đào – loại cây hoàn toàn thích hợp với vùng đất này – cũng bằng gỗ dẻ, gỗ anh đào hoặc gỗ du (cây này sau đó bị bệnh và mọc thưa dần ở Pháp).

Khi quan sát một vật dụng "Périgord", người ta chú ý

và ngợi khen các phần bằng sắt rèn, bản lề quan trọng, những lỗ khóa nhỏ trên các vật dụng như tủ thức ăn 2 thân, tủ áo. Giản đơn hơn, là những thùng nhồi bột, bàn, băng, ghế đầu để ngồi vắt sữa hiện diện ở khắp nông thôn. Sang trọng hơn là tủ có nhiều ngăn, tủ nón “Louis XIII” được chạm trổ bằng mũi kim cương và tủ ngăn kéo thân bầu của thế kỷ 18.

Đầu thế kỷ 19, các vùng Périgord và Limousin là trung tâm sản xuất của vật dụng đích thực của thôn quê, rất được ưa chuộng từ 1930 đến 1960: sử dụng gỗ anh đào; ghế dựa không tay, ghế dựa có tay độn rơm; sử dụng rộng rãi kỹ thuật tiện gỗ.

Những điểm cần lưu ý: *Tình trạng tổng quát của ghế độn rơm, tình trạng hoàn chỉnh bề mặt. Sự bất chước kiểu dáng. Côn trùng phá hoại.*

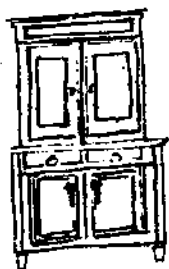
TÊN CÁC VẬT DỤNG

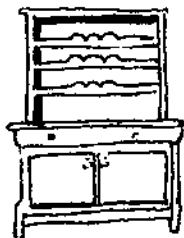
Từ mẫu: ghế nệm dựa có tay

Tủ nón: tủ hẹp để nón mũ, nói chung là hàng vải

Tủ thức ăn hai thân: gồm một tủ thức ăn thấp và phần thân trên dùng để xếp món khác.

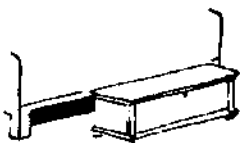
Tủ chứa thức ăn, chén đĩa: tủ thấp, kín, phần thân trên có nhiều kệ.

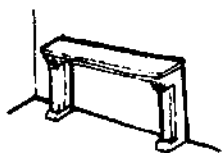
Tủ nhiều ngăn: tủ nhỏ một cánh.

Rương hòm: vật dụng chứa đồ, thấp, có lẽ theo kiểu xưa của phương Đông.

Hòm bệ: vật dụng để đồ đặt cạnh chân giường, vùng Bretagne và cũng có ở Anh quốc (ở Hoa kỳ, thời kỳ thuộc địa).

Bàn dựa tường: bàn hai chân để sát tường.

Trang trí đầu tủ: phần trang trí trên đầu tủ.

Tủ lễ vật: tủ thức ăn nhỏ có thể dùng để chén đĩa (vật dụng xưa của phòng ăn có từ thế kỷ trước).

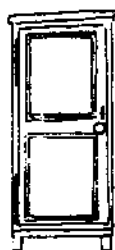
Thiếu nữ: đồng hồ có vỏ, giống thân hình phụ nữ (gọi dí dỏm là hình đàn vĩ cầm).

Bàn góc tường: bàn kê sát góc tường phòng.

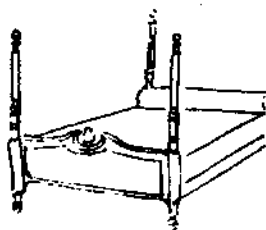
Bàn tròn, ba chân: bàn mặt tròn, nhỏ, thường có ba chân.

Người đứng: tủ cao một cánh, thường hay nhầm với tủ nón.

Tủ chứa sữa: tủ cửa lưới nhỏ, dùng chứa sản phẩm từ sữa.

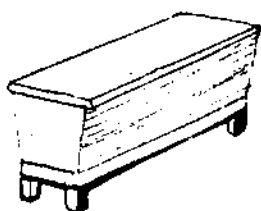
Giường có cột: giường có chân và cột cao tiện tròn.

Giường kín: giường Bretagne có cửa kéo che kín.

Giá đọc sách: giá để sách kinh đọc trong nhà thờ.

Thùng nhồi bột: một loại thùng dùng để nhồi bột bánh mì.

Giá rổ: vật dụng Provence, để đựng bánh mì, treo trên tường.

Tủ Picardie: tủ thức ăn, thấp và dài.

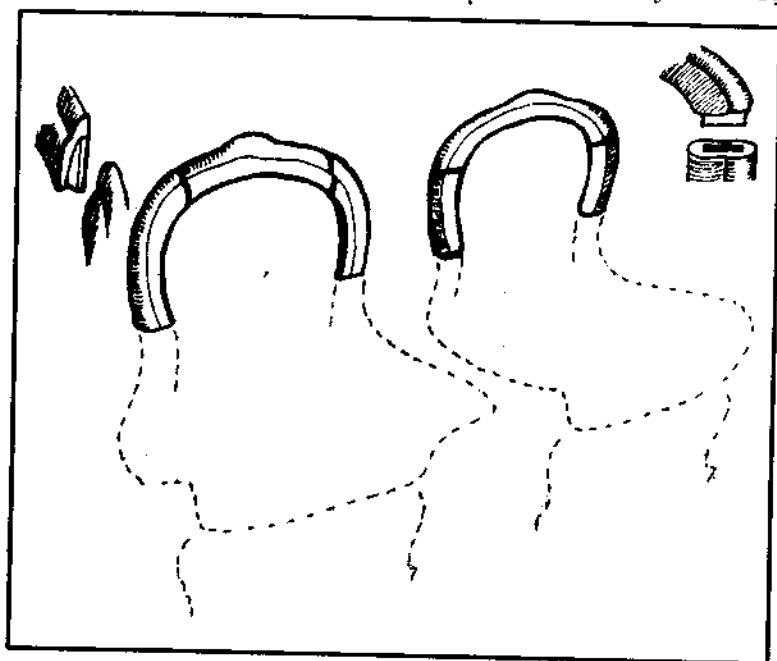

Sóng chén: vật dụng treo tường nhưng có chân, có thể để dưới đất.

SỰ TIẾN BỘ CỦA KỸ NGHỆ

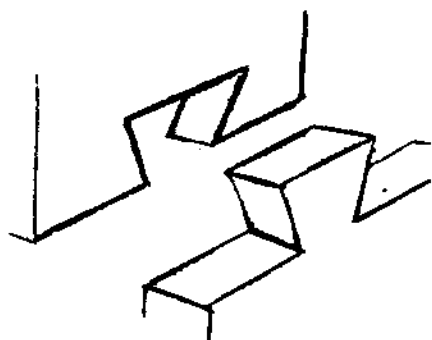
Các dụng cụ và phương pháp làm việc đã có nhiều tiến bộ, cách thức thực hiện cho phép không những nâng cao sự phỏng chế của thời đại mà còn phục hồi lại nguyên trạng

Sau đây là vài mẹo cần biết trước khi bắt tay vào việc.

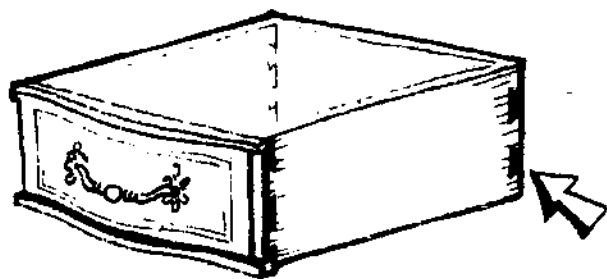

Cách lắp chính xác
(đầu thế kỷ 18)

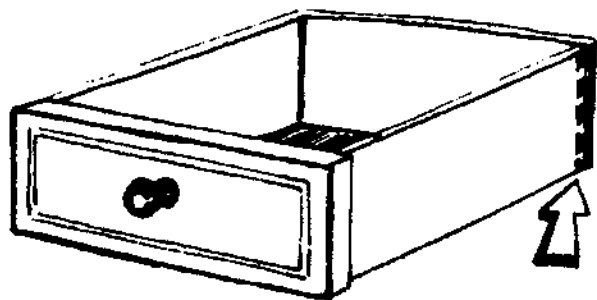
Cách lắp chính xác
(cuối thế kỷ 18)

Ráp mộng đuôi cá ngăn kéo.

Thời kỳ làm thủ công, người ta tránh làm nhiều mộng đuôi cá (thế kỷ 18).

Với phương tiện máy móc, người ta làm nhiều mộng (thế kỷ 19)

CÁCH CHUYÊN CHỞ VẬT DỤNG

CÁCH DI CHUYỂN TRÊN MẶT ĐẤT

Tránh ma xát làm trầy mặt, xước vec-ni, hư các góc cạnh. Tránh kéo lê trên nền làm hỏng chân hoặc làm rung động cấu trúc, giảm sự cứng chắc và cũng tránh làm trầy sàn nhà.

Nếu là vật dụng nặng, tốt hơn nên di chuyển trên ván và con lăn gỗ từng bước một; dùng tám ván thứ nhì để làm đòn bẩy.

Điểm yếu nhất của vật dụng là các chân. Những chân cong là yếu hơn hết.

Khi di chuyển vật dụng có mặt đá trên ván có con lăn, trước hết phải tháo mặt này ra, vì chúng có thể bị rớt bể.

Các mặt đá luôn dễ vỡ nên không được di chuyển nằm ngang mà phải ở chiều đứng. Nếu phải di chuyển những mặt lớn nên gọi người chuyên nghiệp hoặc xin hướng dẫn trước.

Chuẩn bị bao che bằng mền hoặc vải cũ để tránh va chạm khi đi ngang cửa và bậc thềm.

CHỖ TRÊN XE

Các xe tải nhỏ có sàn phẳng là lý tưởng để chở vật dụng.

Chỉ chở trên mui những vật dụng nhẹ. Dùng xe chở một tủ Normandie là nguy hiểm. Tốt hơn nên tháo các phần phụ tối đa cho đến khi việc chuyên chở được dễ dàng. Vật dụng chở trên mui phải được chằng bằng nhiều dây cao su thay vì bằng dây thùng. Chêm vải nơi chằng để tránh có dấu.

Khi chuyên chở vật dụng trên xe thớt hoặc trên mui phải đệm, chêm bằng vải cũ và giấy báo. Đương nhiên các ngăn kéo, mặt đá, phần rời phải được tháo ra.

Chỉ nên chuyên chở khi trời khô ráo, vì che đậy bằng nylon không đảm bảo khi thời tiết xấu.

TRƯỚC LÚC KHỞI CÔNG

PHỤC HỒI VẬT DỤNG: NỖI LO CỦA CÁC CHUYÊN GIA

Theo các chuyên gia thì không nên thay thế quá 30% thành phần của một vật dụng nếu muốn vật dụng đó được đánh giá là còn nguyên gốc. Nhưng than ôi, đa phần vật dụng thôn quê có giá trị trung bình với rất nhiều phần thêm và thay thế làm cho chúng chỉ còn lại hình dạng cũ mà thôi. Cần đặc biệt chú ý tới các phần bằng đồng đỏ, kim loại, vì chúng thường bị thay thế bằng những món không đúng thời đại. Thí dụ, người ta dễ dàng thấy trên vật dụng thời Louis XIV các tay nắm và nắp khóa thuộc thời Louis XVI.

Các chuyên gia cũng cho rằng việc phục hồi một vật dụng phải trả lại tình trạng nguyên thủy, nghĩa là sau khi phục hồi có thể tháo nó ra mà không sợ gãy. Đó là lý do các nhà phục hồi vẫn trung thành với loại keo dán cổ điển và luôn tẩy chay loại keo époxy, loại này khiến cho mỗi ráp không tháo ra được, và nếu muốn tháo buộc phải làm vỡ gỗ. Trong cách phục hồi, người ta chọn keo dán cây trắng để dễ tháo.

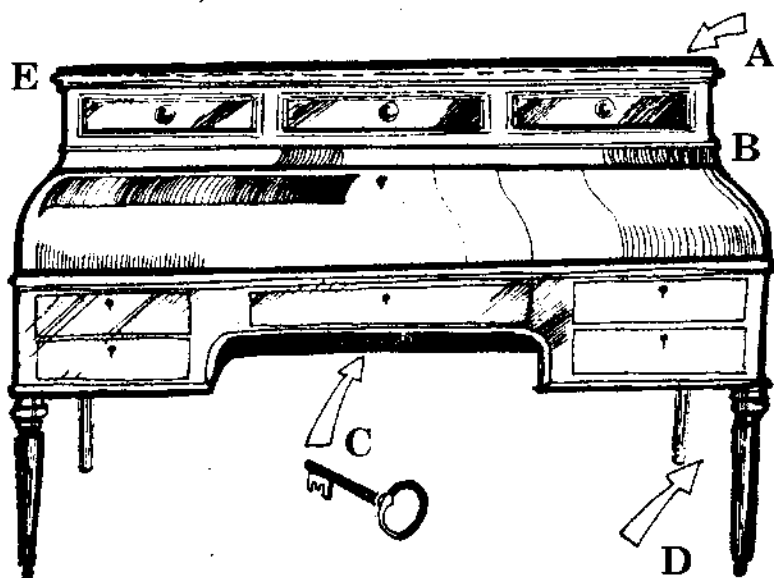
LƯU Ý CÁC THAY ĐỔI LỚN

GIỮ LẠI TỐI ĐA CÁC PHẦN XƯA

A.Vec-ni: đừng bỏ vec-ni cũ để làm lại mới (sai lầm này mọi người thường mắc phải). **B.** Cần xem lại các bộ phận trước khi nghĩ đến chuyện thay thế chúng. **C.** Tìm hoặc làm lại chìa khóa thay vì thay ổ khóa. **D.** Các chân chỉ nên thay toàn bộ nếu không tận dụng được. **E.** Giữ lại càng nhiều càng tốt, nếu có thể, các phần kim loại, khóa, nút.

TÔN TRỌNG CỔ VẬT

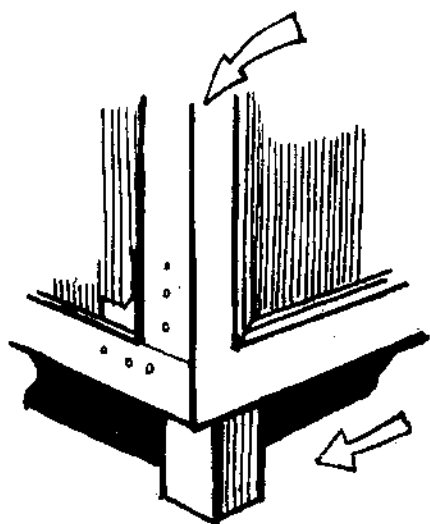
Trong khi phục hồi ván, chớ nên tìm cách làm cho mặt gỗ mới lại bằng cách mài nhẵn trước khi đánh vec-ni.

TRÁNH CHE ĐẬY CÁC CHỖ SỬA CHỮA CŨ

Khi thấy chỗ sửa chữa cũ, hãy dùng đinh để gia cố hoặc để nguyên như thế, dùng thử nạy lên làm hồng năng thêm (công việc này thường ở nơi khuất).

Trường hợp một vật dụng thôn quê, hiếm khi các chân còn nguyên thủy. Nếu chúng còn cứng chắc, chớ nên động đến.

Đừng đụng đến phần sửa chữa xưa các chỗ bị che khuất

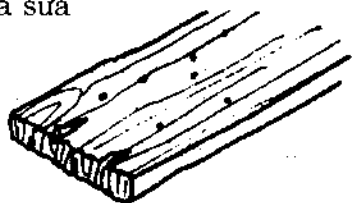
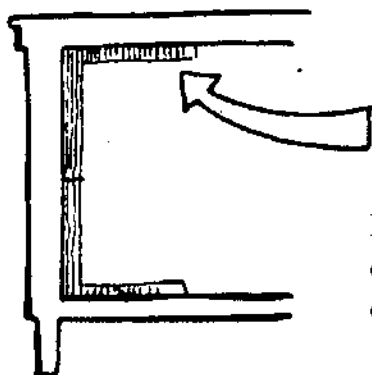
TRÁNH PHỤC HỒI TOÀN BỘ

Cách gồm tháo toàn bộ, làm sạch, gỡ ván để làm lại từ đầu phải được loại bỏ. Than ôi, đôi khi nó cũng được các tay thợ chuyên nghiệp dùng để thực hiện những cách pha trộn.

Cũng không nên loại bỏ hoàn toàn những phần quá khó sửa chữa.

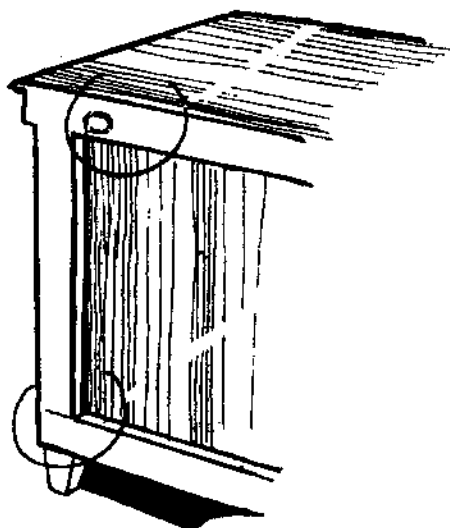
TUYỆT ĐỐI ĐỪNG CHE DẤU CÁC PHẦN SỬA CHỮA DÙ LÀ CHỖ MỚI SỬA

Miếng che dùng dấu chỗ vừa sửa

Dùng gỗ cổ có lỗ hoặc xuống cấp để gây nhầm là chỗ sửa cũ.

ĐỪNG GỖ, BỎ NHÃN HIỆU VÀ VẾT TÍCH XƯA

Các móc ghi bằng mũi sắt hoặc bằng bút ở phía sau vật dụng cần được giữ lại, dù là phần được thay thế.

KỸ THUẬT DÁN

Gồm có các khung, đồ vật, bàn ghế, tủ gỗ, thảm lót, đồ gốm, đồ chơi, da...

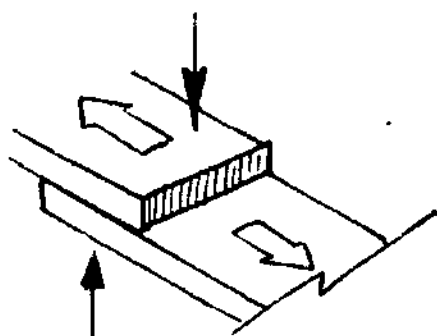
Để THÀNH CÔNG TRONG MỌI CÁCH DÁN

Về nguyên tắc chung, các bề mặt cần được làm sạch và tẩy vết dầu mỡ. Tùy theo vật liệu, keo, nhất là loại đặc được trét bằng bay, ngoài ra cũng dùng cọ, ống lăn hay trục cao su. Việc ép các phần vào với nhau phải dùng cào (công nghệ mộc) hoặc quả tạ (viên khung).

THẬN TRỌNG TRƯỜNG HỢP DÁN KIM LOẠI

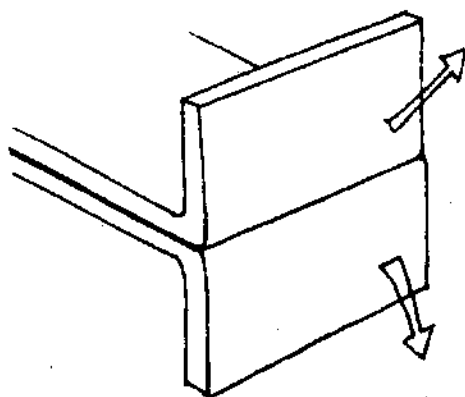
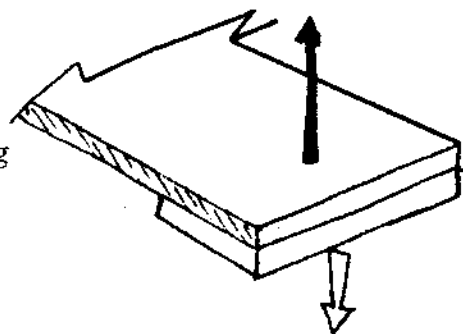
Mọi hướng dẫn thường dành cho việc dán gỗ, hàng dệt hoặc sành sứ. Để dán kim loại (đồng, thiếc, thép), hãy thận trọng và lưu ý: tránh để phần cần phục hồi bị lực kéo, tốt hơn chỉ phải chịu lực cắt. Không dùng để dán tay nắm, nhưng phải nghĩ cách làm bằng đai, miếng đệm... Gọt xéo cạnh các mũi nhọn để bị bong. Nên chọn nhựa phenol, chất araldite hoặc keo gốc cao su tổng hợp (chất colopropylène, có tên néoprène).

Kỹ thuật dán tổng quát

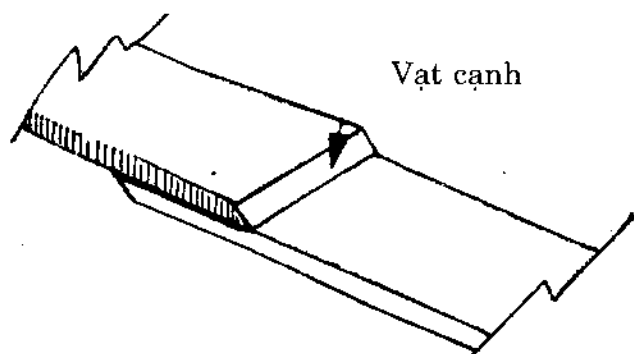

Hệ thống dán keo chịu sức ép nhưng sẽ yếu khi bị nghiền cắt (cần đóng đinh, kẹp lên trên tùy theo vật liệu).

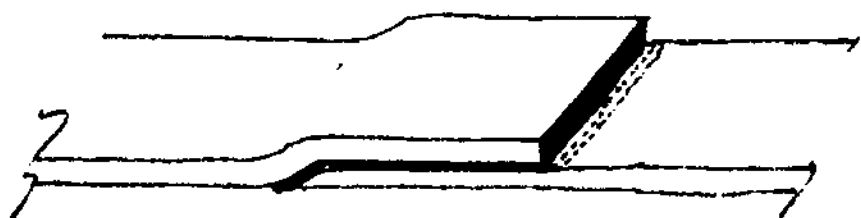
Lực cắt và kéo làm hỏng phương pháp dán keo.

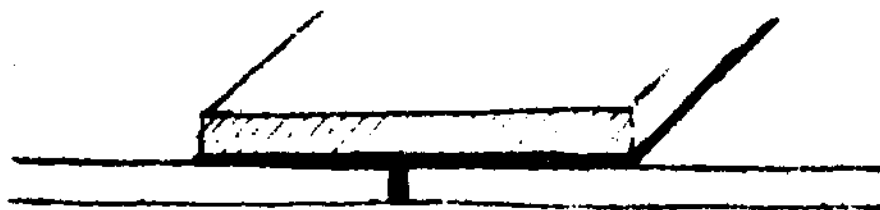
Phương pháp chống lực cắt nhưng dễ bị bóc.

Dán tốt: bề mặt rộng, dính phủ kín (giấy cac-tông, gỗ, giấy mỏng).

Dán tốt: nổi chồng.

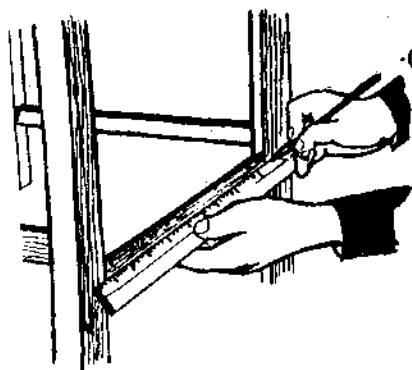
Phương pháp nổi dùng miếng chêm kẽ hở: tuyệt hảo.

BẢNG ĐẶC TÍNH TƯƠNG HỢP VÀ MỨC ĐỘ DÍNH CỦA CÁC VẬT LIỆU VỚI NHAU

PVC	Nhựa trong	Khoáng chất	Ximăng	Giấy carton	Thủy tinh-gốm	Đồng	Nhôm	Thép	Bê tông	Gỗ cứng	Gỗ mềm	
2	3	3	3	1	3	5	4	4	3	2	1	Gỗ mềm
2	3	3	3	2	3	5	4	4	3	2	2	Gỗ cứng
3	3	3	3	3	3	5	4	4	3	3	3	Bê tông
4	4	4	4	4	4	5	4	4	2	3	2	Thép
4	4	4	4	4	4	5	4	2	3	2	2	Nhôm
5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	Đồng
3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	Thủy tinh/Gốm
2	3	3	3	1	2	3	2	2	3	1	1	Giấy carton
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Amiante-ciment
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Khoáng chất
3	3	3	3	1	3	3	2	2	3	2	1	Nhựa trong
2	2	3	3	2	3	3	2	2	3	2	2	PVC

1 = dính rất chắc; 2 = dính khá chắc;
 3 = dính tốt; 4 = dính trung bình; 5 = dính yếu.

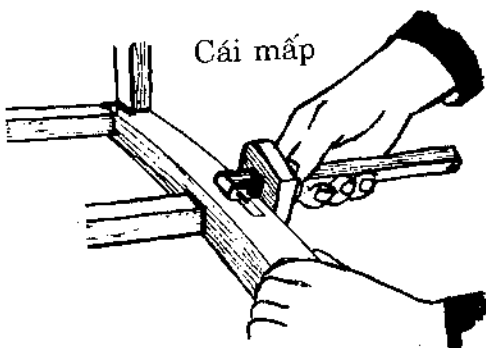
CÁCH LÀM MỘNG

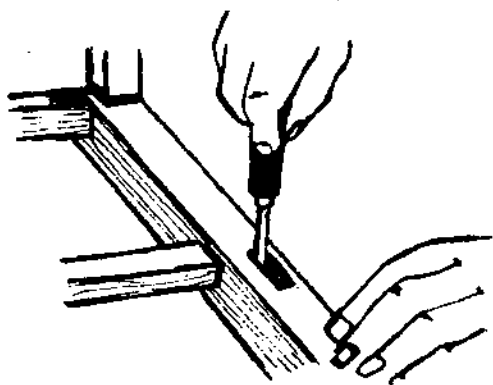
Cây vạch (thợ mộc)

Vạch: Dùng cây vạch hoặc lưỡi bèn để vạch đánh dấu cạnh và điểm cắt.

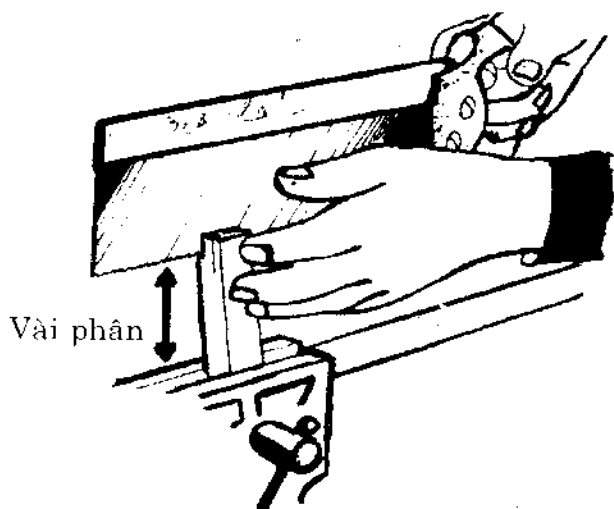
Gạch một đường song song với mặt phẳng, luôn dùng cái mấp, đặc biệt là đường cong song song.

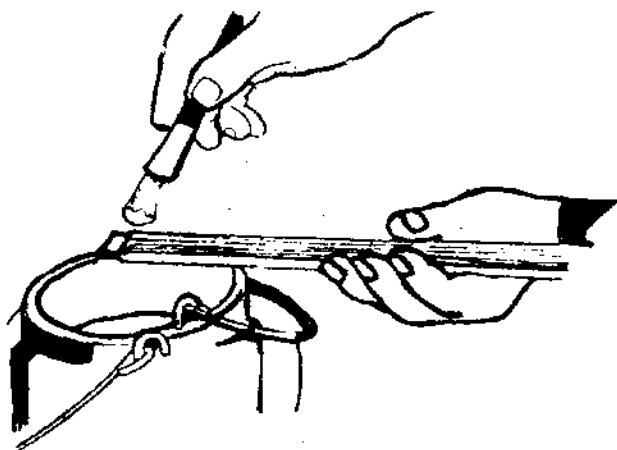
Cái mấp

Làm mộng: Mộng mới hoặc cũ có dính keo luôn được cạo bằng lưỡi đục gỗ, cầm song song với bề mặt cần cạo.

Cửa: Kẹp phần cửa cao hơn mũi ê-tô (cái kẹp) vải phân. Bắt đầu kéo nhẹ lưỡi cửa sâu xuống vải ly trước khi đẩy cửa tới.

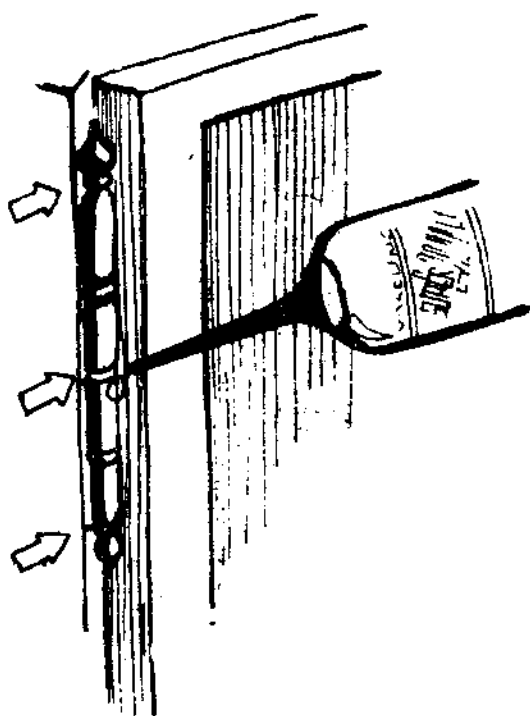
Dán: Dùng loại keo trắng, trước khi ép trét một lớp keo mỏng phía trên thùng.

SỬA CHỮA THÂN HOẶC KHUNG

THÁO MỘT VẬT DỤNG

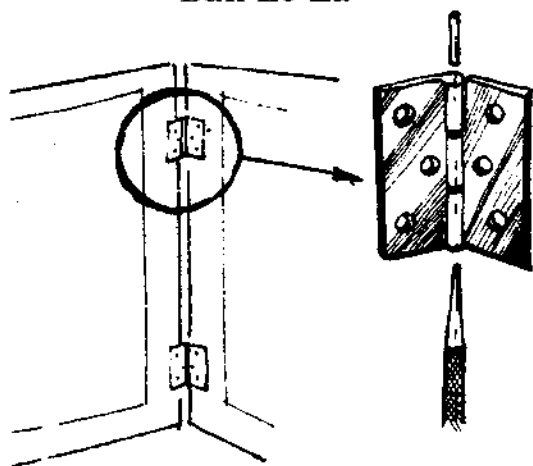
CÁC CỬA VÀ BÀN LỀ

Nếu có thể, tiến hành với hai người: một người đứng phía dưới nâng cửa, người thứ hai hướng dẫn và kéo lên.

Nếu được gắn bằng chốt hoặc bản lề, cửa sẽ dễ tháo. Nên xịt thêm dầu trơn để dễ nhấc lên.

Bản Lễ Lá

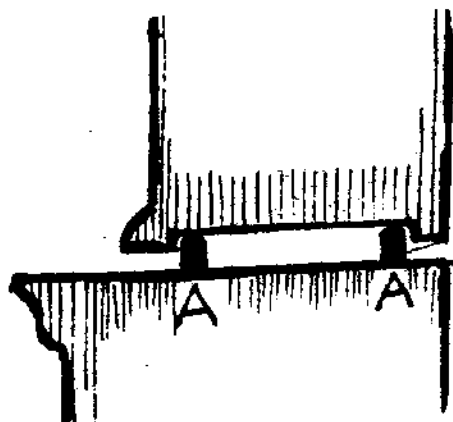

Xem phía trong cửa có rộng chỗ để dùng mũi trọi dấy chốt bản lễ. Nếu không lấy chốt được hãy tháo vít bản lễ.

VẬT DỤNG HAI THÂN

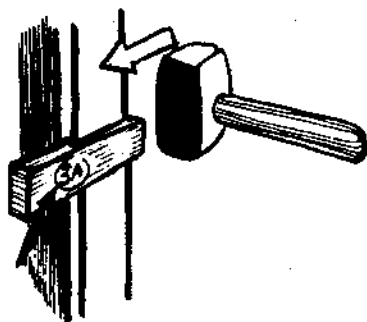
Vật dụng hai thân có phần trên thường đặt trên mộng.

1. Lòn miếng bìa các-tông 5 ly để nhẹ nhàng nâng phần trên.
2. Tháo cửa nếu có cửa.
3. Dùng hai đòn bẩy để nâng phần trên – cần hai người cùng làm (cẩn thận các ngón tay)

Nếu được ráp bằng nêm chặn hãy dùng vồ để tháo.

Nhớ đánh số miếng nêm và chỗ gắn bằng viết chì.

Nếu phải tháo các vật dụng cần sửa, đừng bao giờ đập vào phần gỗ để tháo bỏ vì sẽ để lại dấu. Hãy luôn dùng miếng đệm lớn (giữa búa và vật dụng) để tránh làm vỡ và hãy lấy các đinh, vít ra nếu có.

Với các phần ráp với nhau bằng mộng đuôi cá, nên đặt khăn ướt và bàn ủi nóng lên chỗ ráp trong vài phút. Như thế sẽ dễ tháo hơn.

Tiếp theo, hãy xóa các vết keo dán cũ bằng nước nóng, bàn chải và miếng bọt biển. Có thể phải cạo nhẹ bằng dao.

Để ráp lại và dán, hãy sử dụng cái kẹp mộng thợ mộc. Chúng được dùng để kẹp những miếng đệm ngay trên các mối ráp. Để dán, hãy dùng keo trắng dành cho gỗ.

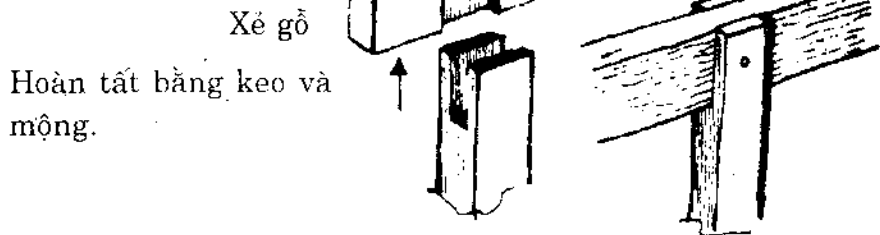
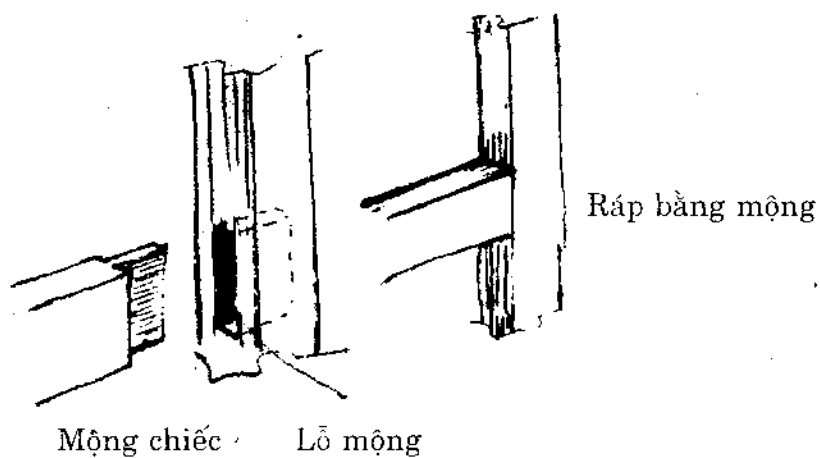
CÁC PHẦN RÁP VÀ CÁCH HOÀN CHỈNH

Trước khi tiến hành, hãy cân nhắc các cách ráp thường được dùng trong công nghệ gỗ.

Ở phần trước, chúng ta đã xem các cách ráp khác nhau của thế kỷ 18 và 19.

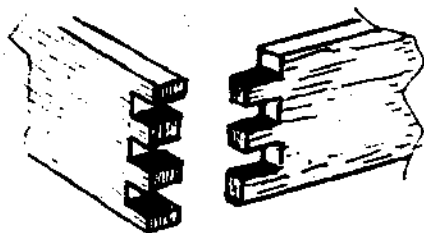
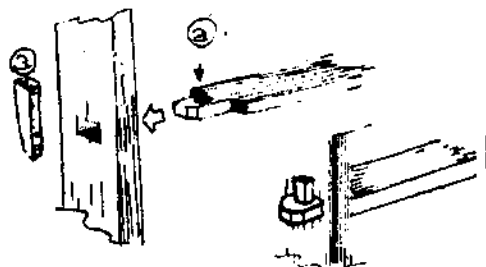
Các hình vẽ dưới đây có tính cách hướng dẫn để giúp bạn một mặt tháo các vật dụng một cách dễ dàng, mặt

khác chọn cách ráp thích hợp nhất trong trường hợp phục hồi những hư hỏng nặng (thân vật dụng, bàn...).

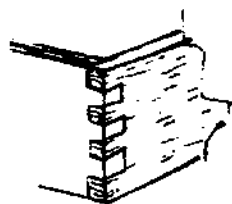

Ráp nêm chặn

Nêm chặn

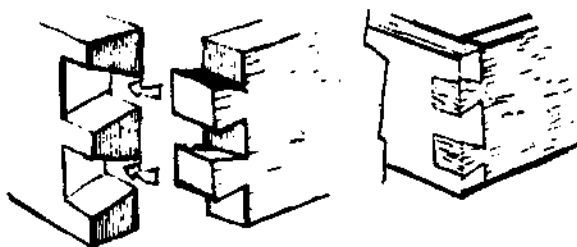

Ráp mộng thẳng - mộng đôi, ba

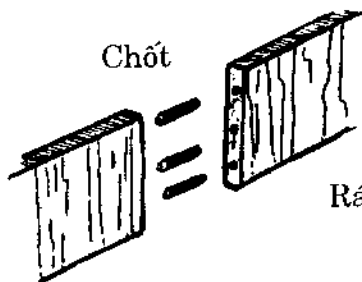

Hoàn tất ráp dán

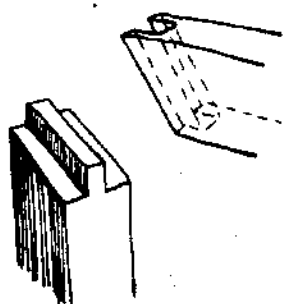
Ráp mộng đuôi cá

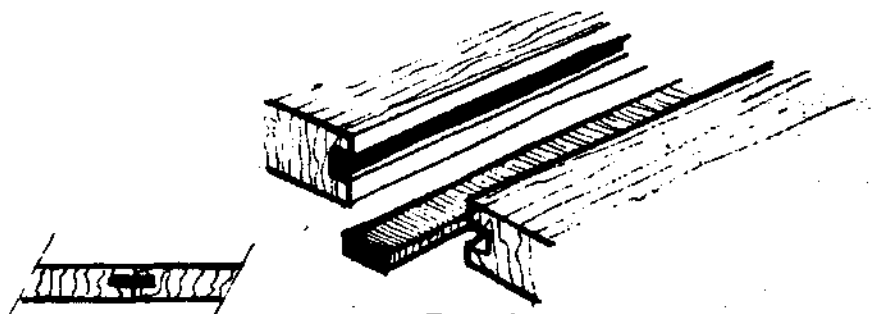
Chốt

Ráp bằng chốt xoay

Ráp miệng mỗi 45°

Ráp ghép rãnh lá cà

Khi ráp nối cạnh dầy và thẳng của vật dụng, thường người ta ráp rãnh lá cà. Mở một rãnh trong bề dày của hai cạnh cần được ráp suốt chiều dài. Trong mỗi rãnh, người ta dán vào một miếng lưới có sợi thẳng góc với đường nối.

Ráp mộng khóa (mộng giã) giống như ghép rãnh lá cà, nhưng là giữa hai lỗ mộng với nhau.

Chốt quay, cũng giống chốt nêm nhưng hình tròn, giúp nối dễ dàng hai phần gãy, kể cả đầu chân ghế.

Trước hết, gỗ dùng để sửa phải có cùng sợi, và chốt quay nằm gọn trong hai phần được ráp. Gỗ thích hợp nhất cho công việc này là cây giẻ.

Cách ráp bằng mộng đuôi cá đôi có trở ngại là không hồi phục được, nghĩa là không tạo lại được hình dáng cũ. Tuy nhiên, với các vật dụng thôn quê, người mua không xem sự thay đổi này là một khuyết tật, mà điều họ quan tâm là những chốt nêm, góc cạnh, chốt khóa và cách ráp nối ít kín đáo khác. Gỗ để làm chốt khóa nhất thiết phải là gỗ sồi, người ta ráp sớ của nó thẳng góc với sớ của gỗ nơi ráp.

PHỤC HỒI MẶT GỖ BỊ NỨT

Làm sạch phần nứt bằng đục hoặc lưỡi cạo. Nếu cần, hãy mở rộng đường nứt ra để có thể chèn vào đó một miếng trám có chất lượng giống như gỗ cũ.

Giữ chắc miếng trám trên bàn và mài trơn nó.

Nếu chính khe nứt được bào, miếng trám có thể cần được tạo hình để chèn khít vào khe. Hãy dùng bào để chỉnh lại.

Thoa keo dán gỗ lên miếng trám và đường nứt, đặt miếng trám vào chỗ nứt, dùng vỏ gỗ gõ gõ từng nhát nhẹ. Chùi sạch keo thừa.

Khi mọi thứ đã khô, mài phẳng mặt.

Sửa bề mặt bị nứt

Miếng trám

Nêm chặt vào rãnh bằng vỏ cao su

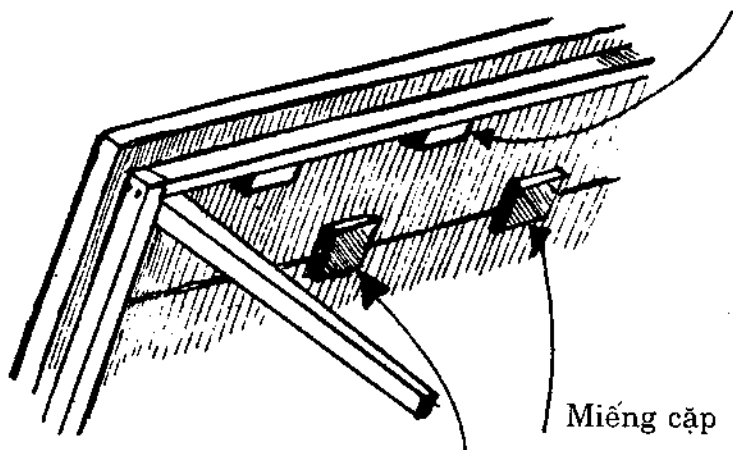
Vỏ cao su

Mộng đuôi cá đôi

Nếu là mặt bàn dùng mộng đuôi cá đôi để trám.

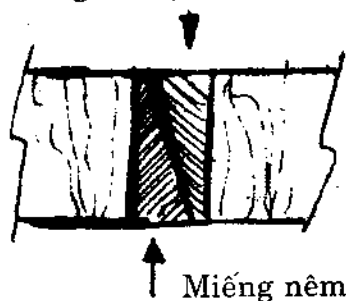
Đặt miếng cặp phía dưới

Miếng cặp

Kỹ thuật này thay thế đóng nệm khi bề mặt quá rộng, chủ yếu là trường hợp của bàn.

Những miếng chặn nhỏ khác được dán chặn để tăng cường: ở đây chúng được đặt theo sớ gỗ.

Đặt các miếng cặp để tăng cường. Sớ gỗ thẳng góc với sớ của miếng nệm.

SỬA CHỮA HOẶC THAY MỚI ĐÁY MỘT NGĂN KÉO

Để sửa đáy một ngăn kéo nút, hãy cẩn thận lấy nó ra và dán lại hai cạnh.

Để khô, đặt thanh gỗ che lên các cạnh ngăn kéo và dùng cào kẹp lên.

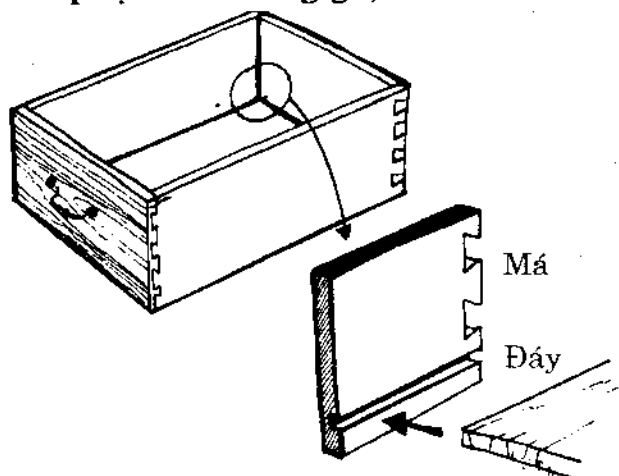
Giữ tất cả nằm ngang hoàn toàn.

Lau sạch miếng được dán lại.

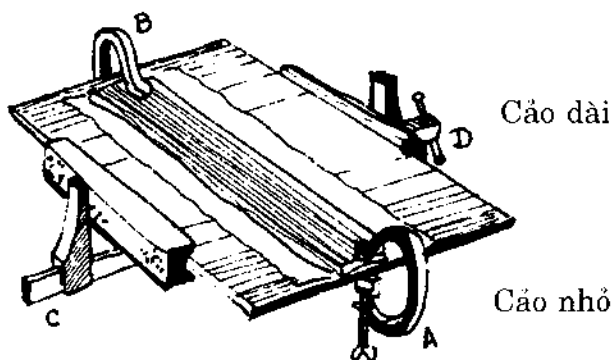
Tăng cường nơi dán bằng cách đặt một băng vải thô đúng vào mặt sau kẽ nút: thoa keo dài theo kẽ và dán băng vải lên.

Nếu muốn thay hoàn toàn mặt đáy, hãy dùng ván ép có bề dày đúng với rãnh của ngăn kéo. Nếu ván ép hơi dày hơn, hãy bào xiên các cạnh đến khi lọt được vào rãnh. Sau khi đặt đáy xong, đánh dấu các lỗ đinh hoạt vít lên mặt sau của ngăn kéo.

Ráp lại các miếng gỗ, dán keo

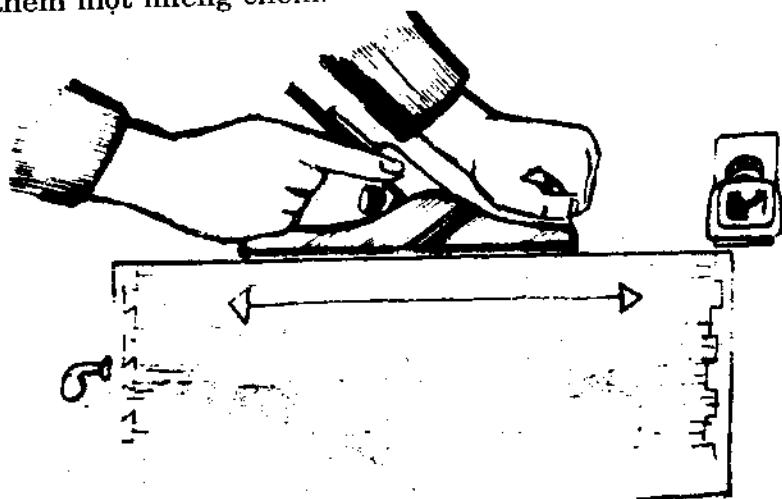
Sửa đáy hay lưng ngăn kéo hoặc lưng kính, mặt bàn.
Đặt đúng cách cảo kẹp là quan trọng nhất.

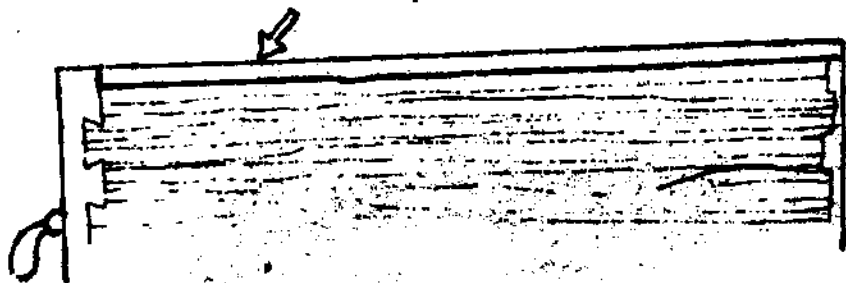
Sơ đồ kẹp khi dán: Các cảo kẹp A và B ép trên miếng ép (ở đây là mặt dưới), các cảo kẹp dài C và D ép ngang 2 miếng bị nứt để dính chắc.

Làm ngăn kéo khít vào lỗ hộc

Ngăn bị mòn hoặc vênh, lệch rãnh, lỏng lẻo, người ta gắn thêm một miếng chêm.

1. Tạo lại mặt phẳng ngang của đáy ngăn.

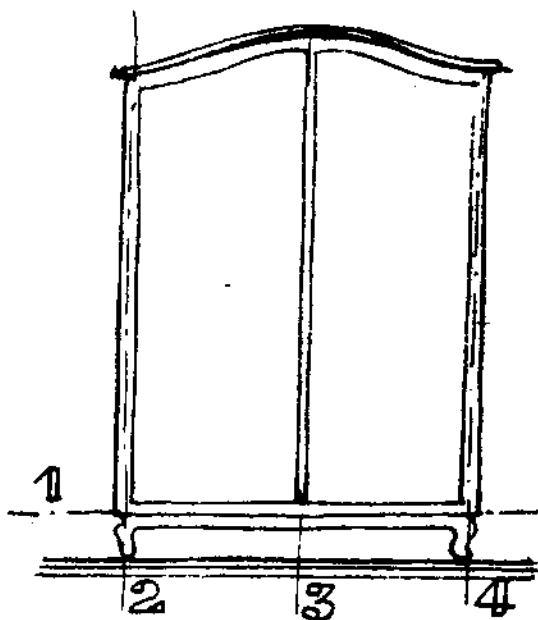
2. Dán một cây hoặc một miếng cây hơi dày lên mặt cạnh và bào bớt.

MỘT CÁNH CỬA BỊ KẸT

Đôi khi cánh cửa trở nên khó mở. Có lẽ do các bản lề bị mòn hoặc đặt không đúng hoặc có đường nứt trong cánh cửa.

Dùng thước thủy

Kiểm tra mức thẳng bằng theo trục 1, 2, 3 và 4. Tủ khó mở thường do tủ bị chệnh.

Nếu vật dụng đã được chứa trong kho ở điều kiện ẩm ướt, hãy bắt đầu chuyển đến nơi khô ráo (kho lúa, không được sấy) và để cho khô từ từ.

Hãy chắc chắn vật dụng được đặt trên mặt thật phẳng, nếu không nó sẽ bị vênh, không thể phục hồi được.

Mài mòn với giấy nhám, cái bào nhỏ hoặc cây dừa, nếu cửa được làm bằng gỗ đặc. Khi cửa cọ sát do có kẽ nứt trong cửa, hãy tiến hành phục hồi như đã hướng dẫn ở phần trên.

CHỈNH CÁC MẶT BÀN XẾP

Các bàn xếp thường có những khuyết điểm nhỏ trong khi sử dụng, như gỗ bị nở một chút có thể làm kẹt mặt xếp.

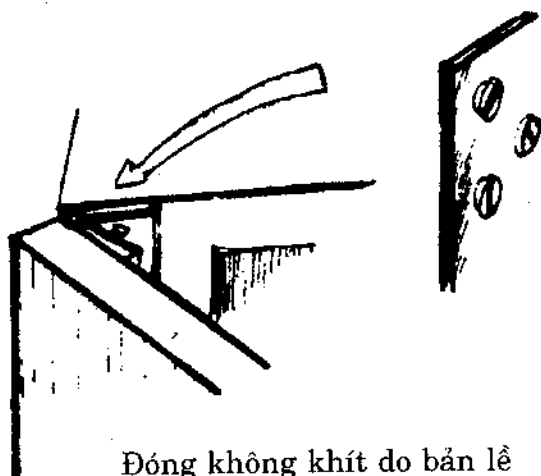
Trước tiên, hãy kiểm tra tình trạng các bản lề, chúng có thể phải được thay thế.

Đừng cố nạy, ép, vì có thể làm bung gỗ hoặc bản lề ra.

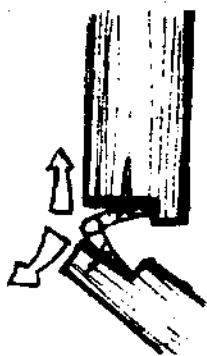
Trám lại các lỗ vít cũ bằng gỗ tổng hợp. Sau khi chỗ trám đã cứng, khoan các lỗ mới. Nếu phương pháp này không thành công, hãy trám lại các lỗ và làm lại từ đầu.

KIỂM TRA VÀ THAY BẢN LÊ

Nếu các cửa quá cứng hoặc ngược lại, tự bung ra, phải xem lại bản lề và chỉ có một giải pháp: thay các bản lề.

Đóng không khít do bản lề

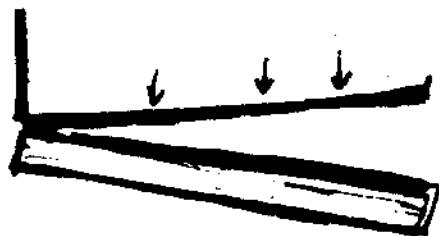

Vít đội cao làm đóng không khít
Rãnh quá sâu, bản lề vênh và cửa bị hở.

Trường hợp cửa không đóng được nghiêm chỉnh, đó là tại các đầu vít đội lên và làm trầy cửa. Chỉ cần vặn lại hoặc thay các vít.

Trường hợp khác, vít được tháo ráp nhiều lần, không dính chắc trong gỗ (người ta gọi là vít bị lờn), nhưng thực tế là tại lỗ bị toác. Vạt sâu miệng lỗ để vít ăn sâu thêm vào thân gỗ.

Hãy xem phần sau “các sửa chữa nhỏ”.

Cửa cong, cửa đóng không khít.

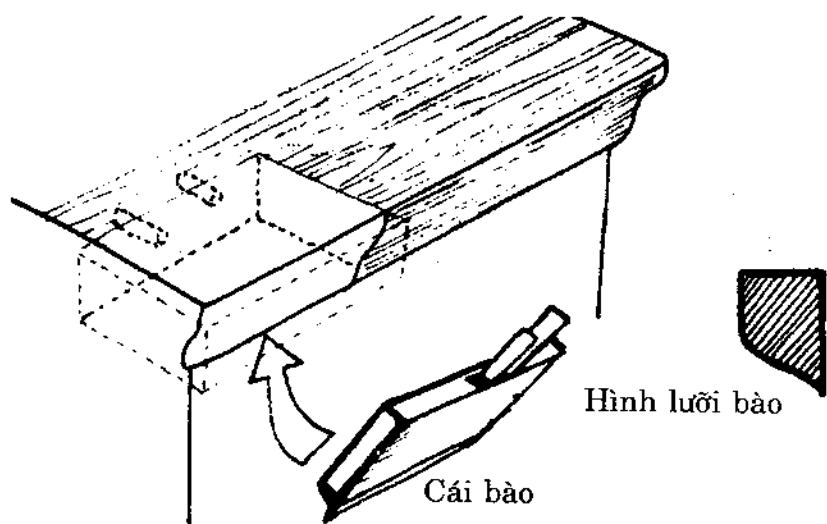
PHỤC HỒI MỘT ĐƯỜNG CHỈ

Trước tiên, tìm một miếng gỗ mà kết cấu sớ và màu giống với sớ và màu gỗ của vật dụng vì màu nhuộm và vec-ni không bao giờ đủ sức để làm giảm sự khác biệt.

Hãy cắt phần hỏng và chuẩn bị một miếng gỗ để thay vào đó có cùng bề dày với chỉ viền nhưng rộng hơn từ 3 đến 5 ly.

Để giữ miếng gỗ được thay nằm đúng chỗ, đục một lỗ mộng bên phía vật dụng, ngay giữa phần bị cắt. Mối ráp sẽ được tăng cường bằng một chốt, kế tiếp dán keo.

Khi keo đã khô, dùng bào lưỡi tròn, bo các cạnh miếng gỗ theo mặt cắt ngang của chỉ viền cũ, tiến hành bào từ từ từng lớp mỏng. Cuối cùng, đánh sáp hoặc vec-ni.

SỬA CHỮA CÁC VẬT DỤNG BA CHÂN

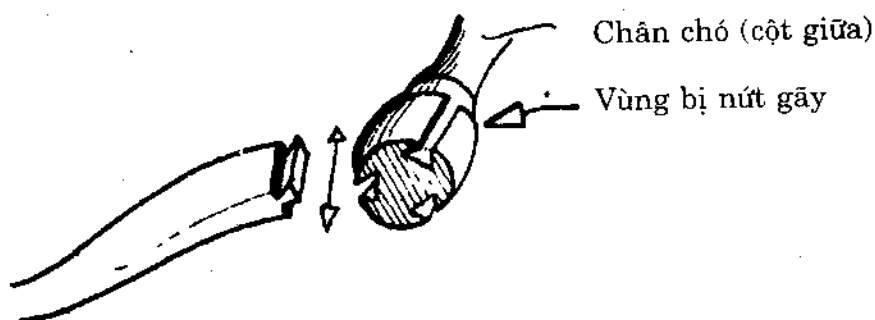
Ba chân chịu phía dưới của vật dụng thường bị hỏng, nhất là các bàn xoay.

Các chỗ gãy nơi cột giữa có thể được sửa chữa bằng cách đóng chốt kín ở trong, giống như sửa chân ghế (hãy xem phần sửa ghế).

Vấn đề đặc biệt của bàn ba chân là toàn bộ sức nặng của bàn đè lên ba chân phía dưới, và hậu quả là đầu dưới của cột giữa có thể nứt hoặc gãy nơi mối ráp.

ĐẦU DƯỚI CỘT CHÍNH NỨT

Hãy cho keo vào kẽ nứt bằng một lưỡi dao và nịt bộ ba chân bằng một dây đai qua ba miếng cây gắn ở đầu dưới của các chân.

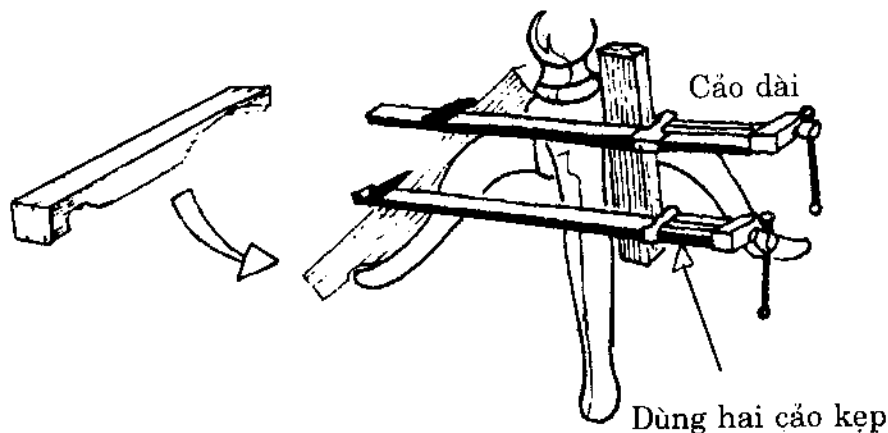

Ráp bằng mộng đuôi cá dễ bị gãy

ĐẦU DƯỚI CỘT CHÍNH GỖ

Nếu một chân và một phần của đầu dưới cột chính bị gãy hoàn toàn, việc khó nhất là giữ chúng ở đúng vị trí trong lúc dán.

Lấy hai miếng gỗ, đặt miếng thứ nhất áp lên chân ghế, miếng thứ nhì áp lên cột chính, phía đối diện.

Dán lại các phần nối, giữ chắc các miếng gỗ và kẹp chúng lại bằng một cây cào (đã được đặt sẵn vào vị trí) trong lúc chờ keo khô.

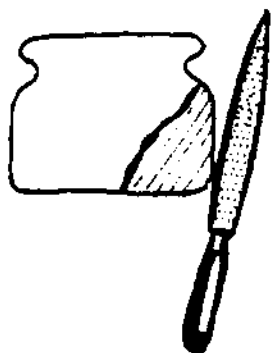
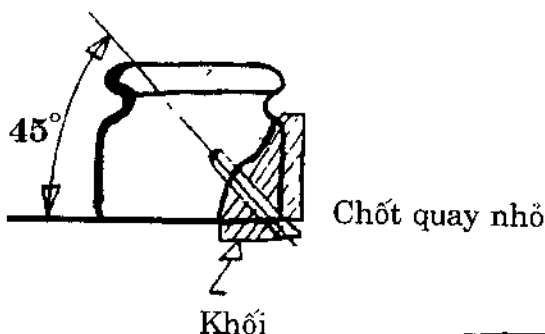
MỘT CHÂN BỊ GỖ

Đặt phần gậy của chân lên nơi vững vàng và bào nó.

Tiếp theo, làm một miếng góc tương tự cùng một thứ gỗ.

Trước khi hoàn tất việc ráp, có thể làm chắc thêm bằng cách đóng một chốt nhỏ giữa miếng gỗ thay thế và chân ghế theo góc 45° .

Cưa phần gỗ thay thế theo hình của chân ghế, hoàn tất bằng bào, mài, đánh giấy nhám.

CÁC SỬA CHỮA NHỎ

LÁT GHÉP VÀ CẮN KHẸM

Phần này là giai đoạn trung gian quan trọng giữa công việc phục hồi khung của vật dụng và công việc hoàn chỉnh được mô tả ở các trang sau. Trong sách này, chúng ta bàn các công việc trong tầm tay của thợ nghiệp dư.

VÁN ÉP BỊ PHỒNG LÊN

Các chỗ phồng là bị tróc keo do hơi nước hoặc keo hư.

Để chữa trị, trong nhiều trường hợp, đặt một bàn ủi ấm lên chỗ phồng, cẩn thận, nhớ lót nhiều tờ giấy lụa hoặc giấy các-tông mỏng giữa bàn ủi và chỗ phồng. Độ dày lớp lót này rất cần thiết để bảo vệ vec-ni. Lớp keo cũ dưới miếng ghép sẽ nóng lên, mềm đi và lấy lại sức dính.

SỰ TRÓC KEO VÀ NHỮNG MIẾNG TRÓC

Hãy lấy một lưỡi dao cạo mới rạch theo thớ gỗ và rạch hết chiều dài của chỗ phồng.

Ấn nhẹ một bên đường rạch và dùng ống tiêm hoặc một que nhỏ đưa keo lỏng, loại dán gỗ, vào đường rạch.

Thực hiện tiếp như thế với bên kia đường rạch.

Ấn và vuốt hai bên cạnh vào nhau để nặn keo dư ra và lau sạch ngay bằng miếng bọt biển ướt.

Để nguyên như thế trong 15 phút, kể đến đặt một miếng giấy lụa, một bàn ủi ấm lên trên. Hãy ép xuống để được dính chắc.

Cứ để như thế chờ nguội, keo sẽ dính tốt.

THAY THẾ PHẦN BỊ MẤT

Tìm một miếng ván ép cùng loại gỗ, cùng bề dày với miếng bị mất.

Sử dụng một lưỡi cưa (dùng cho ván ép) cắt gọn chung quanh chỗ tróc, cẩn thận, tránh phạm vào phần gỗ phía dưới của vật dụng.

Hãy làm một miếng mẫu như sau: đặt một tờ giấy trắng lên chỗ vỡ, một tờ giấy than tiếp trên, và một tờ giấy trắng nữa trên cùng. Vuốt phía trên với một vật không làm rách giấy. Dấu in trên tờ giấy trắng thứ nhất sẽ đồng dạng với phần bị mất.

Dán phần giấy có hình mẫu này lên một miếng ván ép bằng keo nước, nhớ xoay đúng hướng thớ gỗ.

Chờ keo khô, cắt ván ép theo đúng mẫu in bằng cây đục gỗ hoặc tốt hơn là bằng một lưỡi cưa dùng cho ván ép.

Thoa keo vào chỗ vỡ và dán miếng thay thế vào đó. Lau sạch các vết keo dư bằng miếng bọt biển ướt và ép lên trên.

Sau khi keo khô, thấm ướt miếng giấy trắng và gỡ đi.

VÁN ÉP BỊ MÓP

Việc sửa chữa sẽ đơn giản với điều kiện ở phía dưới ván ép không bị móp theo. Phương pháp là làm ván ép phồng lên lại giống như cũ.

Đặt một miếng vải ướt hơi lớn hơn đế bàn ủi và đặt

bàn ủi thật nóng lên trên bề nước sôi bốc hơi mạnh.

Lập lại nhiều lần cho tới khi chỗ ván ép bị móp phồng lên như cũ.

Điều quan trọng là lượng định sức nóng để cho gỗ phồng lên nhưng vec-ni không chảy và keo không bị mềm.

PHỤC HỒI CHỖ VÁN ÉP BỊ NÚT

Người ta ít nghĩ đến việc thay thế ván ép nứt.

Hãy trám đầy khe nứt bằng gỗ lác miếng, được nung chảy bằng bàn ủi nóng. Cách này chỉ hiệu quả nếu chính gỗ của vật dụng không bị nứt.

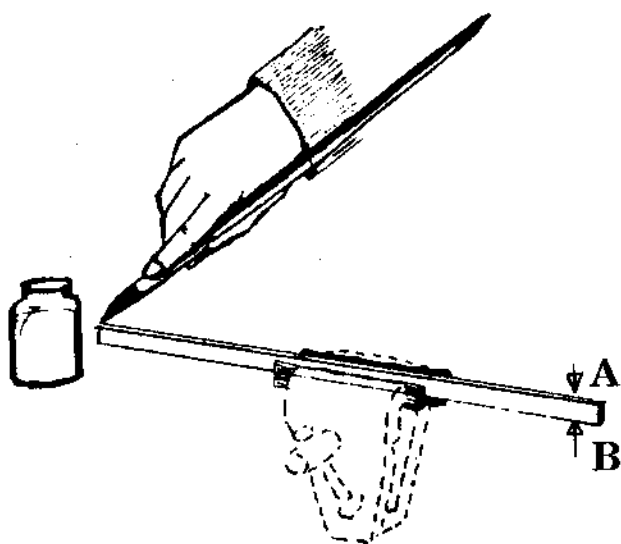
Trường hợp gỗ của vật dụng bị nứt, cần xác định nguyên nhân để tránh không bị nứt nữa. Có thể phải sửa lại phần gỗ của thân vật dụng và làm lại miếng ép khác. Việc này cần có thợ chuyên môn tham gia, nhất là đối với vật dụng quý giá.

LÀP ĐẶT LƯỚI KIM LOẠI MỚI

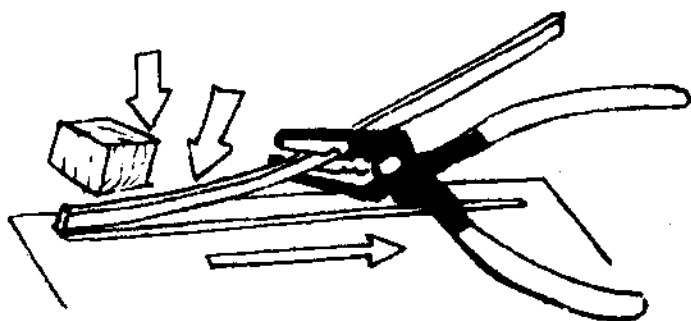
Lưới bằng thau thường được gắn trong những vật dụng của thế kỷ 18. Rất thường gặp các lưới này được dán và bị mất, làm giảm giá trị của vật dụng. Hãy cẩn thận vì công việc tỉ mỉ.

Cách tiến hành sửa chữa

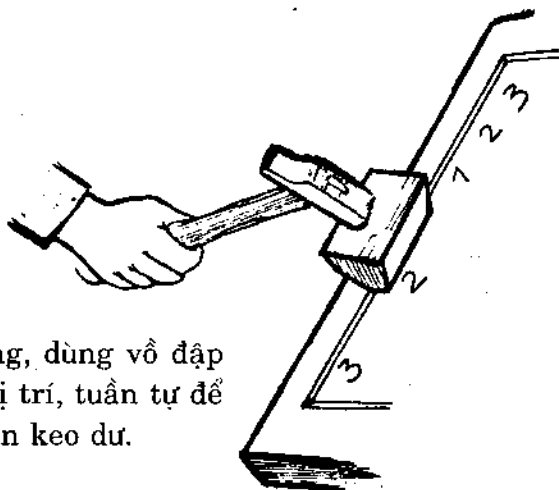
Trước khi nung nóng, một trong những mặt của tấm lưới được dũa nhám để tạo sức dính tốt nhất. Chính mặt này sẽ được áp vào đáy rãnh.

Tấm lưới bằng thép, cùng cỡ với đường rãnh, được nung bằng hơi nóng. Trét “keo mạnh”, nóng, lên các cạnh sẽ dán.

Lưới kim loại được dán khít dần dần bằng cách đập vào cao su lên miếng lót.

Khi lưới đã vào khung, dùng vô đập nhẹ theo các số chỉ vị trí, tuần tự để đồng thời loại ra phần keo dư.

Cách lắp lưới gỗ lưới được thực hiện giống như lắp lưới kim loại nhưng phải nung hơi nóng.

THÀNH PHẦN KIM KHÍ CỦA VẬT DỤNG

Thành phần kim khí là toàn bộ các vật kim khí có tham gia vào việc chế tạo hoặc sự vận hành của vật dụng: ổ khoá, bánh xe, chốt, bản lề, núm để kéo. Các món này bằng thép, mặt trơn hoặc xù xì (được dũa hoặc đánh tay với bàn chải), bằng thau hoặc đồng đỏ.

Trường hợp phục hồi vật dụng có giá trị trung bình (thuộc đồ thôn quê hoặc trường giả), người ta có thể thay thế vật dụng mất hoặc hư bằng những vật thông thường ngoài thị trường. Tuy nhiên, nên nhớ rằng vật dụng bằng

thép thích hợp với vật dụng thôn quê hơn là vật dụng bằng thau. Về núm để kéo, hạn chế sử dụng những vật bằng gốm trắng thường quá nổi bật mà trước kia dành cho vật dụng thương mại và nhà bếp. Các núm bằng sứ màu đen thường được dùng cho vật dụng văn phòng và không dùng cho vật dụng phòng ăn, phòng khách hoặc phòng ngủ.

Khi một vật bằng đồng đỏ trên vật dụng giá trị bị mất hoặc hư, tốt hơn nên lấy mẫu bằng thạch cao, bằng nhựa (hoặc chính xác nhất là bằng mát tít) và giao mẫu cho thợ đúc thực hiện.

Thành công trong việc lắp vật kim khí là do phẩm chất của nó, nhưng cũng tùy thuộc phẩm chất của đinh ốc nữa. Hãy luôn dùng vít bằng thau cho vật dụng bằng thau, đồng đỏ và vít bằng thép cát-mi cho vật dụng bằng thép.

Các mẹo cần biết

Để thay một vít của bản lề, khớp nối hoặc cửa bằng một vít không cùng cỡ, hãy đặt vào lỗ vít một ống nhỏ bằng gỗ đặc có cùng đường kính. Vặn một vít mới vào đó.

Nếu đầu vít bị gãy, hãy khoan vào lỗ cũ bằng lưỡi khoan sắt và lấy các mảnh vụn của vít cũ ra. Có thể khoan lỗ lớn hơn, tiếp đó vặn vít mới vào.

Nếu gỗ dưới bản lề bị nứt, trường hợp này thường gặp ở các thanh chống chịu nặng.

Hãy khoan rộng lỗ, cho keo vào khe nứt, kẹp tất cả lại bằng cào. Kế tiếp, đóng nêm có cùng đường kính đã được thoa keo vào mỗi lỗ, cửa ngang các nêm. Khi keo hoàn toàn khô, có thể gắn bản lề mới.

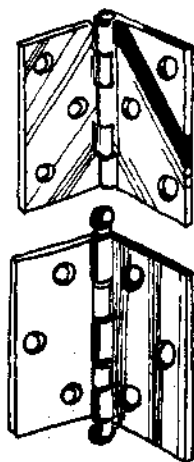
GẮN HOẶC THAY CÁC VẬT BẰNG SẮT, THÉP

Gắn vật bằng sắt thường dùng dùng các vít đầu bằng thau hoặc thép.

Hiện nay, các vật sắt thép mới dùng cho vật dụng đều bằng đồng đỏ, thau hoặc thép, đôi khi cũng bằng gỗ hoặc sứ (trường hợp các nút).

Loại bằng thau hoặc thép thường dùng trên vật dụng địa phương.

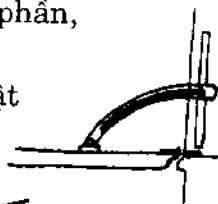
Các sắt thép này được sử dụng như bản lề.

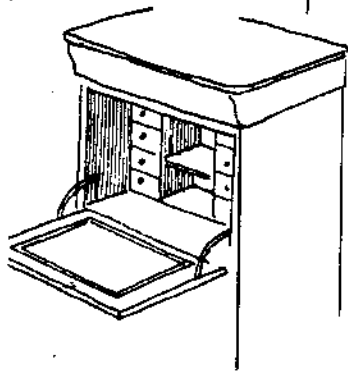
Bản lề thường, có chốt cố định gắn trên vật dụng nhỏ có cửa nhẹ, thường bằng thau (thế kỷ 19).

Bản lề có chốt rời, khi chốt được lấy ra, có thể tháo rời các phần, bằng thau (thế kỷ 19 - 20).

Bản lề cùi chỏ: gắn trên vật dụng nhỏ, bàn làm việc, bằng thau hoặc thép, bề dày từ 2,5m đến 3m.

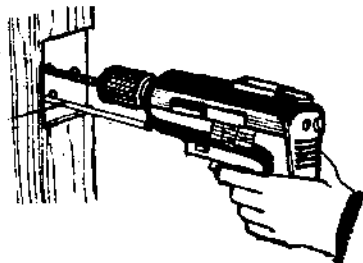
Sử dụng bản lề cùi chỏ ở cửa bàn viết, cửa kệ là một trong các điểm yếu của bàn viết kiểu "Louis Philippe". Loại này luôn cần xem lại các sắt ghép.

Cách thay thế

Thay miếng thép cũ: Nên tìm một miếng cùng cỡ, nếu không phải đục lại lỗ và trám bột gỗ vào các lỗ cũ.

Nếu phải gắn miếng lớn hơn và khoan lỗ mới, hãy dùng cây đo độ sâu để không khoan quá lỗ.

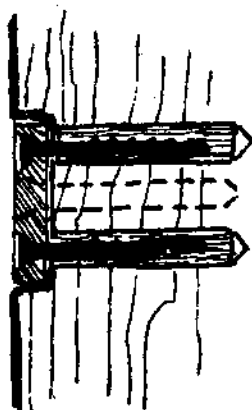

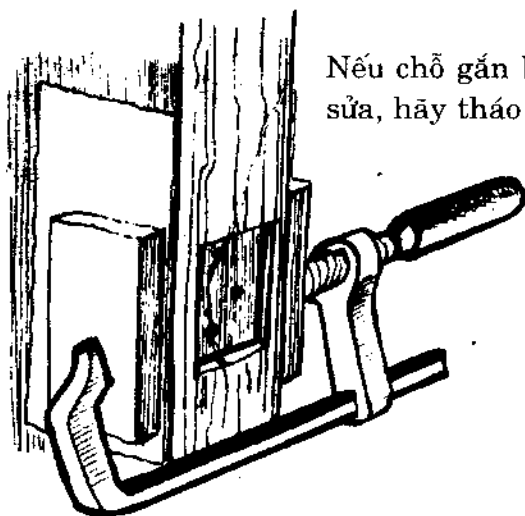
Các chốt nêm được đóng vào các lỗ cũ.

Để có lỗ vắn vít, hãy dùng chốt nêm bằng phíp có lỗ hoặc chốt nêm gỗ đã có khoan lỗ nhỏ.

Gọt chốt nêm đúng cỡ để không bị rơi ra.

Trước khi đóng chốt nêm, hãy thoa keo trắng (dùng dán gỗ) để không bị tuôn.

Nếu chỗ gắn bản lề bị nứt, chưa được sửa, hãy tháo cánh cửa ra.

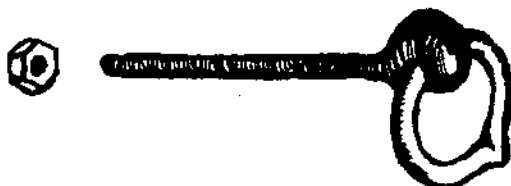
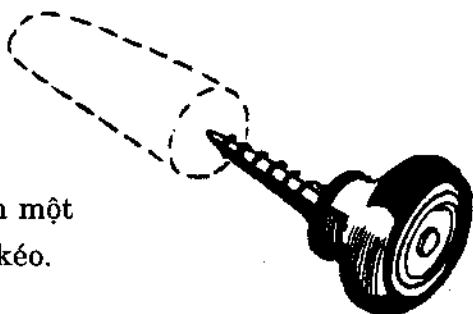
Dùng keo trắng trám đầy khe nứt. Dùng cào và hai miếng đệm kẹp hai bên đến khi keo trào ra khỏi khe nứt.

Chờ keo khô, lấy cào ra, khoan lại lỗ bị keo bít, và ráp lại.

Hai cách gắn thường dùng:

1. Bằng vít tự hãm: khi cần một chốt nôm ở cửa hoặc ngăn kéo.

2. Bằng vít và đai ốc: khi cần bắt xuyên qua thanh chống, ngăn kéo, nếu chưa được bắt.

Ổ KHÓA VÀ CHỐT

Cho đến thế kỷ 17, các ổ khóa dùng cho vật dụng được làm bằng sắt. Vào cuối thế kỷ 17, xuất hiện các ổ khóa đầu tiên bằng hợp kim đồng cùng lúc với các bản lề và vít bằng thau. Từ thế kỷ 18, các bộ phận được đặt trong hộp (tráp), như ta còn thấy hiện nay, góp phần rộng rãi vào việc trang trí. Từ khoảng năm 1850, các khóa trở thành thực dụng, được trang trí đẹp. Đặc biệt, xuất hiện sắt đẹp mạ thiếc hoặc không mạ, được làm sẵn hàng loạt cho vật dụng nhỏ gọn thon (tu thức ăn, sập...).

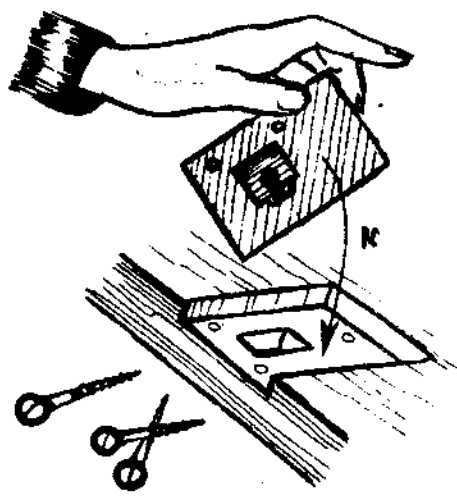
BẢO QUẢN, PHỤC HỒI

Việc phục hồi khóa nhỏ trở thành ngành chuyên nghiệp. Các kỹ thuật được ứng dụng cho các thiết bị chính xác và vũ khí cũng được dùng cho kỹ nghệ ổ khóa theo tiến trình sau:

- Tẩy rửa bằng dầu hôi.
- Tẩy rỉ sét.
- Bao bọc tạm bằng chất chống rỉ sét.
- Đánh bóng;
- Thay thế bằng các vật khác được làm sẵn.

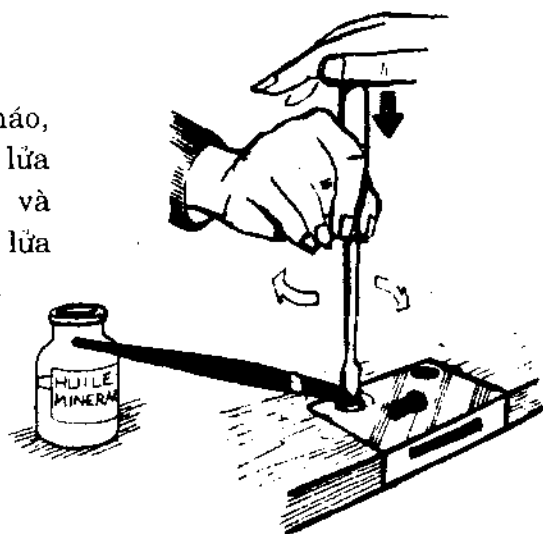
Chớ nên sử dụng giấy nhám trên các bộ phận di động. Làm trơn các phần cơ bằng than chì vì nó có khả năng chống rỉ.

Tháo ổ khóa

Người ta thường nhận thấy đối với cây bị xuống cấp buộc phải trám lại các lỗ vít bằng bột gỗ trước khi khoan lỗ mới.

Nếu cảm thấy khó tháo, nhỏ ngay vài giọt dầu lửa để tránh làm gãy vít và vặn vít tới lui cho dầu lửa thấm vào lỗ.

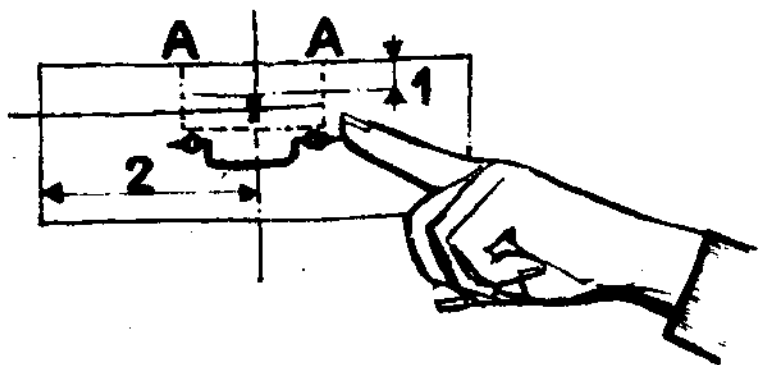
THAY CÁC CHÌA KHÓA

Chìa khóa mới có thể làm hỏng cơ chế hoạt động của khóa. Vì vậy, thay vì tự tìm chìa khóa mới, hãy hỏi thợ khóa, họ có thể lấy dấu đúng và làm chìa khóa mới giống cái cũ.

THAY Ổ KHÓA

Nếu vật dụng có khóa rất giá trị, nên thay ổ khóa hơn là tìm cách sửa lại.

Nếu cần thay ổ khóa, nên dùng cái lớn hơn cái cũ.

Nếu thay ổ khóa, hãy kiểm tra các kích cỡ của mẫu mới phải đúng với kích cỡ của mẫu cũ.

1. Chiều cao lỗ.

2. Khoảng cách từ cạnh.

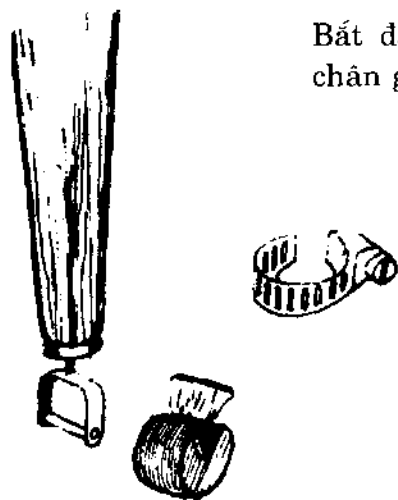
3. Kiểu ổ A của khóa mới phải áng cho khớp kiểu ổ cũ, nếu không phải đục để gắn lại.

THAY CÁC BÁNH XE

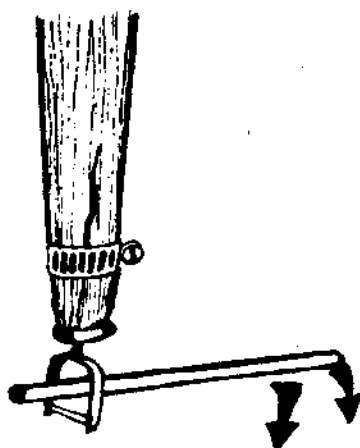
Một số lớn các bánh xe thường thấy trên các vật dụng: bàn, ghế, ghế dựa có tay. Đối với các kiểu xưa, các bánh xe làm bằng gỗ ngầu thường hay hư nhất, cần thay.

Hơn nữa, cần thay tất cả bánh xe của một vật dụng, vì các bánh xe kiểu thời nay không có cùng kích cỡ với kiểu xưa.

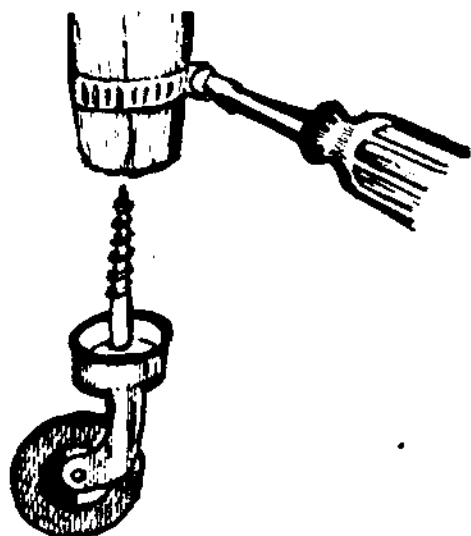
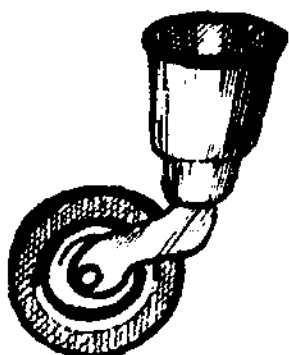
Bắt đầu, dùng đai Serflex niềng chặt chân ghế để tránh bị tét lúc ráp.

Dùng một thanh thép làm đòn bẩy để tháo bánh xe cũ.

Nếu chân ghế bị nứt, đôi khi nên bao bảo vệ nó bằng bánh xe có chụp đầu chân ghế.

Mở nhẹ đai niềng, sau khi tẩm dầu, mở các răng vít, lắp vặn vừa phải bánh xe mới.

Khi bánh xe mới đã được lắp vào, tháo đai niềng Serflex và bôi trơn khớp quay.

PHỤC HỒI CÁC GHẾ

SỬA CHỮA KHUNG, THÂN GHẾ

Chương này đề cập đến công việc sửa chữa phần gỗ của ghế, phần nệm sẽ được nói ở các chương sau.

THÁO KHUNG GHẾ HOẶC GHẾ DỰA CÓ TAY

Thuở xưa, người ta làm ghế bắt đầu từ việc thực hiện các phần trước và phần sau, kế đến dùng các thanh ngang nối chúng lại. Khi bạn tháo loại ghế này, hãy tiến hành ngược lại, nghĩa là trước tiên tháo các mối ráp ở đầu các thanh nối.

TRƯỚC KHI THÁO

Kiểm tra các mối ráp xem chúng có chốt chặn hoặc vít khóa hay không. Thông thường, các nệm chặn nằm trong mộng của thanh ghế, còn các vít nằm ở nơi ráp tay ghế (ghế dựa có tay) và lưng ghế. Rút các nệm chặn ra trước, kế đến rút vít ra.

Các ghế cũ đã được sửa chữa không đúng, có thể còn sót đinh trong các khớp nối. Cần thận khi lấy đinh ra, tránh làm hư gỗ. Các đầu đinh loại thông thường có thể được lấy ra bằng kềm. Khi đầu đinh nằm sâu trong gỗ, trước tiên phải đánh sạch đầu đinh, dùng kềm mũi nhỏ nhỏ nó ra..

Trong vài trường hợp, dễ nhất là cắt đầu đinh bằng kềm cắt và lôi nó ra.

THÁO GHẾ

Trước khi bắt đầu, phải ghi dấu trên các phần nối bằng các mẫu giấy keo. Ghi hai phần ráp vào nhau bằng các dấu giống nhau: A với A, B với B...

Ghế có mối ráp yếu có thể tháo bằng cách gõ nhẹ với một cái vỏ và miếng gỗ đệm để giảm sức gõ.

LÀM MỀM KEO TRONG THỜI GIAN THÁO

Đôi khi cần làm mềm keo ở khớp nối trước khi tháo ghế. Các vật dụng cũ thường được ráp với keo gốc động vật, tan trong nước.

Để tháo được nhẹ nhàng, có thể dùng vải ướt quấn quanh chỗ nối hoặc dùng hơi nước.

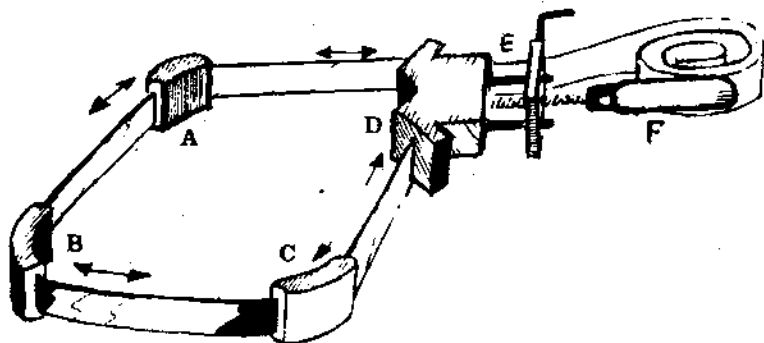
Phương pháp thứ hai nhanh hơn và cần có một dụng cụ đơn giản gần giống dụng cụ dùng gỡ giấy vẽ được dán bằng keo.

Khoan một lỗ, hơi lớn hơn đầu vòi xịt hơi nước nơi khớp nối. Xịt hơi nước vào lỗ khoan cho đến khi keo mềm. Tháo ghế.

Cần nhớ rằng hơi nước có thể làm hư sập, và công việc hoàn chỉnh sẽ phải được làm lại sau đó.

RÁP LẠI, CHỈNH NGAY CÁC GÓC

Liên kết các góc trong của ghế bằng các thanh nối. Nếu các thanh này đã có sẵn và còn cứng chắc, hãy củng cố chúng bằng keo và vít...

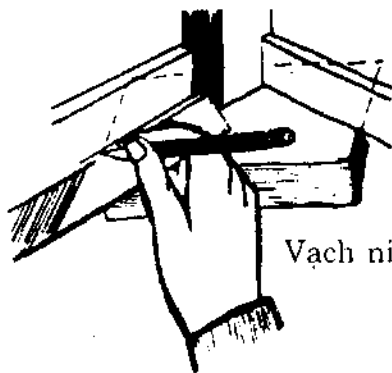

Dụng cụ lý tưởng để ráp lại một chiếc ghế là dụng cụ cơ khí để niềng. Các góc A, B, C, D được gắn vào ghế cần được sửa, góc E di động. Sức căng được tạo do cần F nằm trên góc D, phân bố sức căng giữa A, B và C.

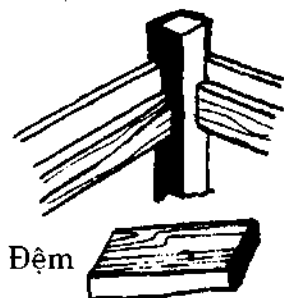
Nếu các thanh nối không còn ở đó, hãy lấy một miếng đệm cỡ 25mm x 60mm đặt áp dưới các thanh ghế, dài theo cạnh. Ghi dấu hình góc lên miếng đệm để cắt đúng hình của góc.

Tạo mặt trước của miếng đệm trước khi khoan các lỗ để bắt hai vít.

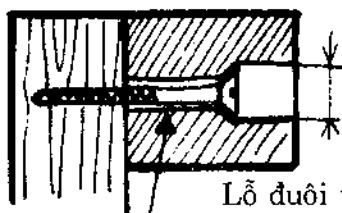
Nếu miếng góc này cần được gắn chính xác vào thanh ghép, hãy gạch dấu của cạnh phía trong trước khi kẻ đường và cắt thành miếng góc.

Vạch ni nơi bị choáng (kẹt)

Cách gắn

Đường kính đầu vít

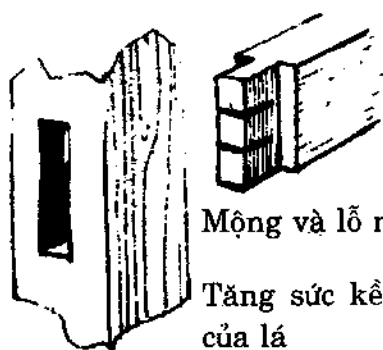
Lỗ đuôi vít

TĂNG CƯỜNG MỘT ĐẦU MỘNG

Một mộng hư nhiều vạ lỏng có thể chỉnh lại bằng các miếng nêm.

Có hai loại mộng (đầu mộng và lỗ mộng): mộng kín và mộng suốt. Mộng kín chỉ đục lỗ một bên (không đục xuyên qua bên kia).

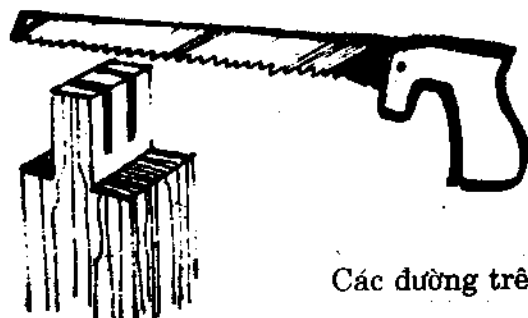
Với mộng suốt (lỗ xuyên qua mặt bên kia) người ta nêm vào mộng sau khi ráp; đối với mộng kín, người ta nêm trước.

Ráp mộng
(Chêm một mộng)

Mộng và lỗ mộng

Tăng sức kềm bằng cách đẩy các miếng nêm của lá

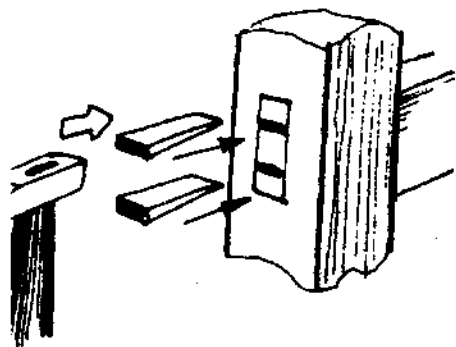
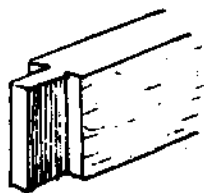

Các đường trên mộng

Trường hợp một mộng kín: Người ta có thể dùng “chất liên kết” bằng cách dùng chất làm nở gỗ UHU.

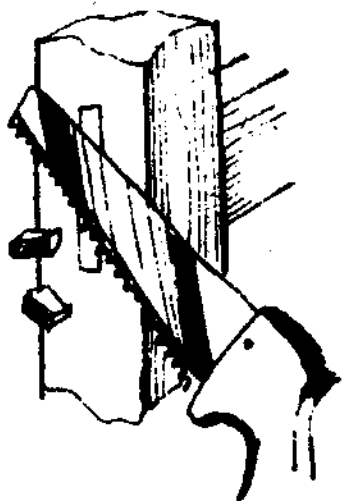
Trường hợp một mộng suốt (hoặc hở): Hãy bắt đầu xẻ 2 đường chẻ ở đầu mộng và đặt nó vào lỗ mộng. Tiếp theo, chuẩn bị hai miếng nêm mỏng bằng gỗ sồi để nêm vào hai đường đã chẻ. Các miếng nêm dày độ 2-3 mm ở đầu lớn (tùy theo mộng bị lỏng nhiều hay ít). Thoa chất liên kết (lỏng) vào đầu và lỗ mộng, ráp chúng lại và đóng hai miếng nêm vào các đường chẻ. Mài hoặc cưa bằng mặt.

Đưa mộng vào lỗ mộng, cắt sát phần ló ra.

Chêm nêm thật mỏng vào các khe

Các nêm được cưa sát sau khi đặt

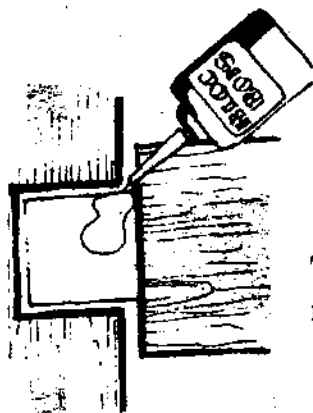
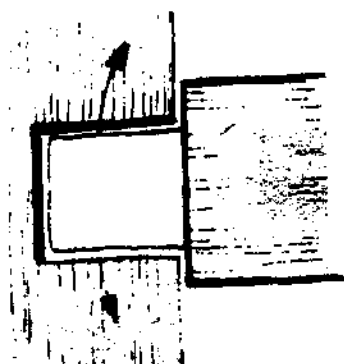

Sự nở lớn của mộng bị lỏng

Kỹ thuật áp dụng cho tất cả các vật dụng như ghế, bàn, ghế dựa có tay, tủ áo..

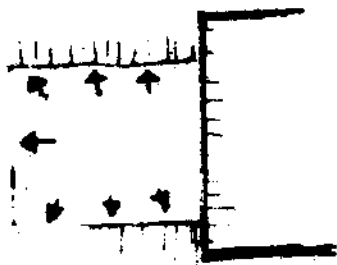
Mộng còn tốt, lỏng trung bình

Lỏng ngang và xiên

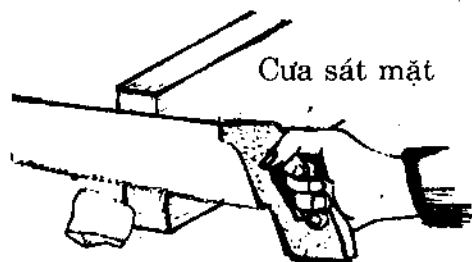
Tẩm chất làm nở vĩnh viễn gỗ cho mộng (Bloc-Bois UHU)

Mộng nở lớn và gài cứng
trong lỗ mộng

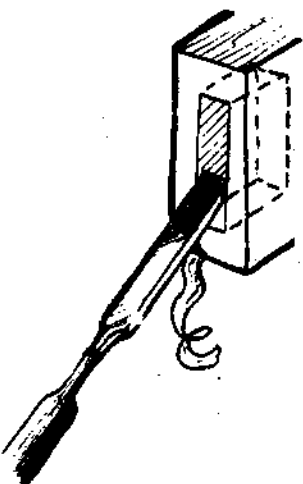

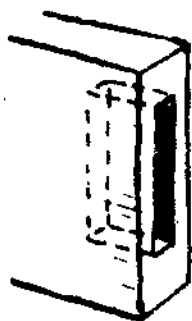
Thực hiện một mộng giả

Nhu cầu thực hiện một mộng giả – một công việc cần có sẵn kiến thức ngành mộc.

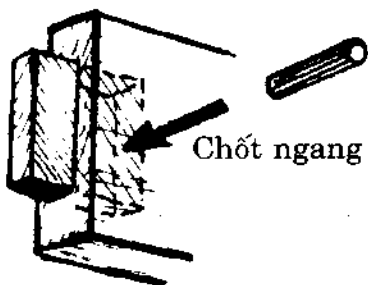
Đục lỗ mộng giả

Thực hiện mộng giả

Mộng giả có dán keo dán, keo tăng cường, đinh hoặc chốt ngang

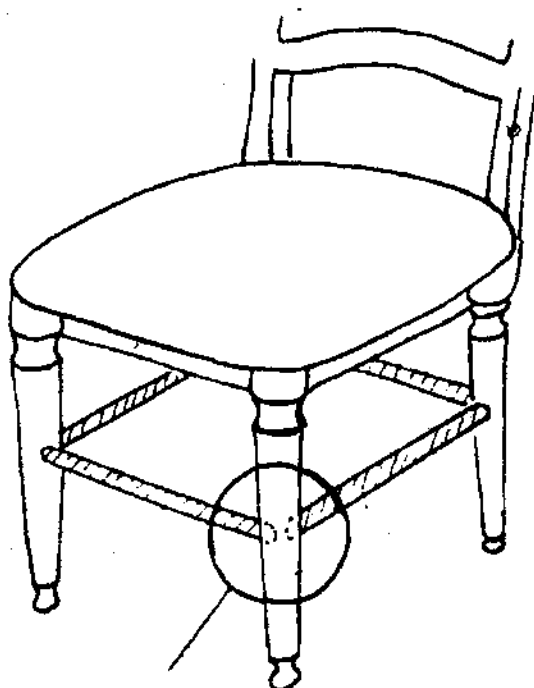
SỬA CHỮA CÁC CHÂN GHẾ ĐƯỢC TIỆN TRÒN

Các chân tròn bị gãy ở những chỗ nhỏ, những chỗ mong manh này thường nằm gần mối nối của thanh ghế, như vậy bề dài của chân là tay đòn bẩy khi một thanh nối ngang bị thiếu hay gãy. Những phần gãy sẽ ở phần hơi nhỏ, mặc dù sự gãy có chiều hướng nằm ở phần nhỏ nhất của chân. Loại gãy này được sửa chữa với một chốt tròn để củng cố cho chân từ bên trong ghế.

Nếu đường gãy nằm cách đầu chân từ 25 đến 50mm, người ta có thể khoan một lỗ từ trên đầu xuống.

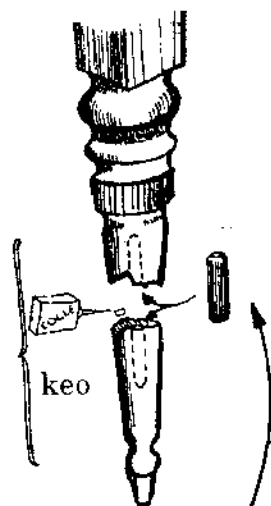
Hãy lấy phần gãy ra khỏi ghế. Thoa keo lên mặt gãy. Khi keo khô, khoan lỗ vào cả hai phần lớn và phần nhỏ. Cỡ lớn của lỗ phải phù hợp với đường kính của chốt quay sẽ

dùng. Không nên chừa bề dày gỗ chung quanh lỗ dưới 6mm vì sẽ làm chân ghế quá yếu. Độ sâu của lỗ phải cỡ khoảng 75mm. Tiếp đến, làm chốt quay, thoa keo trắng lên và đóng vào lỗ. Ráp hoàn chỉnh hai phần gậy vào nhau, trét bột gỗ (bát: pátê) vào khe ráp.

Vùng bị yếu nếu thiếu thanh ngang.

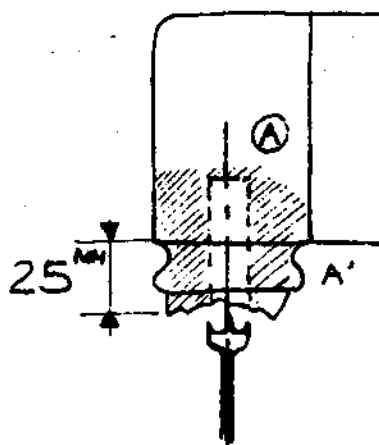
Gãy ở phần hơi nhỏ nơi chân.

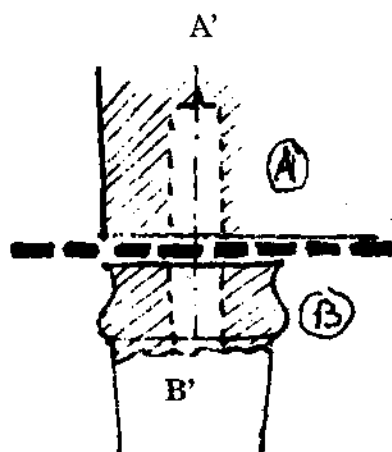

Chốt quay

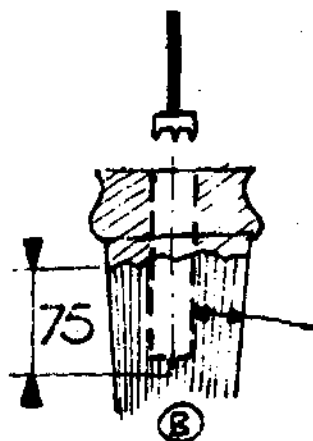
Chân gãy

Kỹ thuật này dùng cho chân tiện và chân mỏng.

Để đảm bảo thân A và chân B được thẳng hàng, ta có thể cưa theo đường chấm chấm. Lỗ khoan ở A' và chân B' có khả năng hoàn toàn ngay trục nhờ lỗ khoan đầu tiên giai đoạn 1.

Bề dày tối thiểu 6mm.

SỬA CHỮA CHÂN GHẾ RÁP BẰNG MỘNG

Trường hợp này, hãy khoan một lỗ trên hai phần gậy riêng nhau.

Bắt đầu khoan phần gậy trên trước, sâu vào đến phần phình to của chân. Lỗ phải sâu ít nhất bằng $\frac{1}{2}$ đường kính của nơi nhỏ nhất của chân. Tiếp theo, cưa đầu gậy.

Hãy gạch đường chuẩn chung quanh trước khi cưa.

Dán hai phần lại (phần vừa cưa ra được dán vào phần chân gậy dưới), kẹp chúng bằng cào.

Khi keo khô, khoan lỗ phần gậy dưới xuyên qua lỗ của miếng trên vừa được dán.

Thực hiện một chốt quay, đúng với chiều sâu và đường kính của lỗ khoan.

Thoa keo vào các lỗ trên, dưới và chốt quay, ráp chúng lại ngay theo các vạch chuẩn đã làm trước và kẹp giữ chúng bằng cào.

TẠO THẲNG BẰNG CHO GHẾ BỊ GẬP GHỀNH

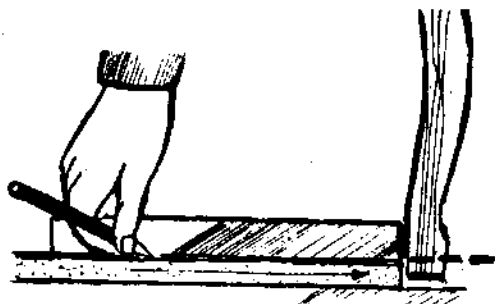
Có hai cách để sửa chữa khuyết tật này.

Đặt ghế lên mặt phẳng, chêm dưới chân ngắn nhất bằng những miếng ván mỏng đến khi ghế thẳng bằng, vững. Dùng bê dầy tổng cộng của các miếng chêm làm thước để cắt ngắn bớt các chân kia. Hãy dùng viết chì gạch dấu trước để bào.

Nếu có một chân dài hơn, đặt ghế lên một tấm phản, chân dài nằm ngoài, ló xuống. Lấy ni phần dài dư ra, bào ngắn bớt đến ni.

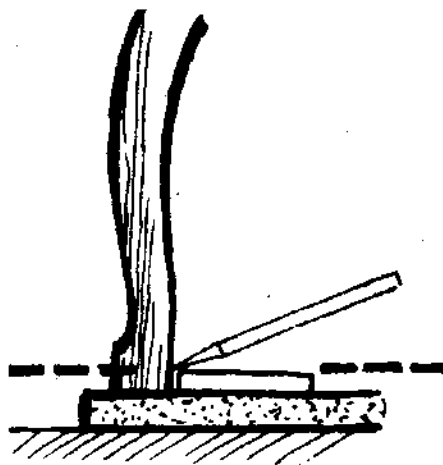
Một chân quá dài

Bào bớt phần chân ló khỏi tấm phần trong khi ba chân bằng nhau kia được đặt lên tấm này.

Một chân quá ngắn

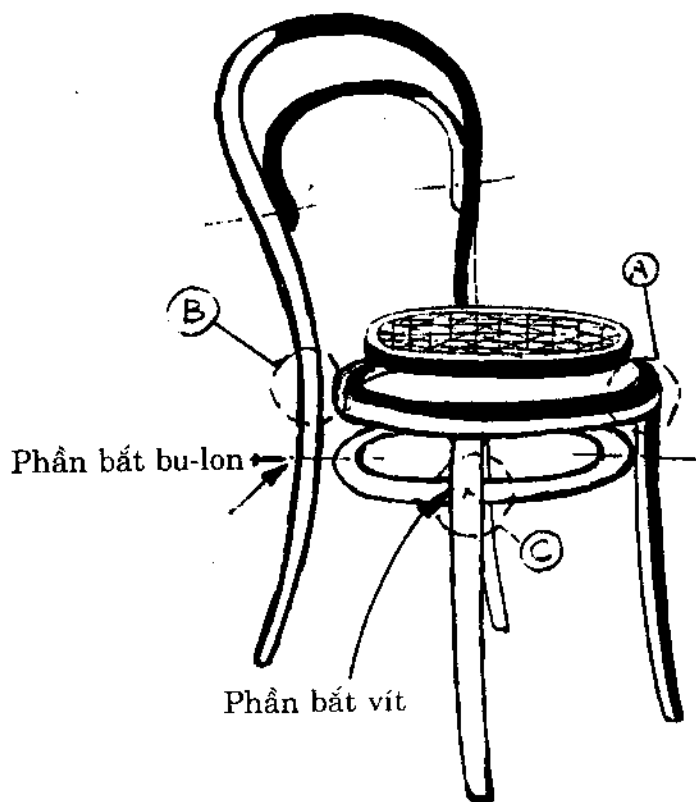
Bê dày các miếng chêm (để lấy thẳng bằng) ấn định bề dày phải bào bớt với 3 chân kia.

SỬA CHỮA GHẾ QUẦY GIẢI KHÁT

Các ghế quây giải khát có chân cong đã được uốn cong bằng hơi nước.

Các phần được lắp ráp với nhau bằng vít gỗ và bu-lon, không dán keo. Chỉ các chân trước, đôi khi mới được dán keo vào khung.

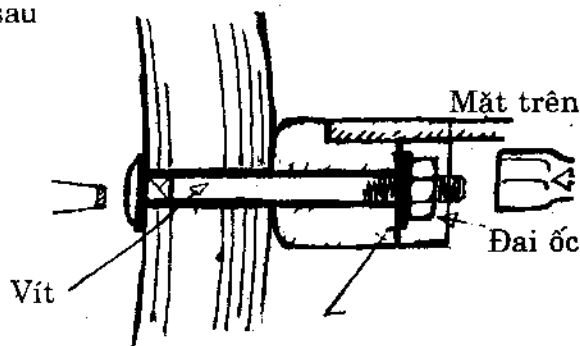
Sửa chữa ghế quây giải khát

A. Khớp nối cạnh trước.

Mặt trên hoặc phần bện mây cố định

B. BẮT bu-lon cạnh sau

Long đèn chặn (tròn)

C. BẮT vít vòng tròn trong

Các bu-lon bắt chân sau vào khung có khuynh hướng bị lung lay. Nếu không sửa, các vít bắt vòng tròn phía trong liên kết bốn chân ghế sẽ bị tác động thường xuyên, răng vít sẽ mòn và rớt ra. Tất cả khung ghế trở nên yếu và các chân trước sẽ bị lung lay.

SỬA CHỮA CÁC PHẦN BỊ TÁC ĐỘNG NHIỀU

Các chân ghế trước được gắn và trét keo. Nếu keo trở nên cũ, yếu, phải dán keo chân ghế lại; không quên rằng mỗi ráp thường được tăng cường bằng một vít bắt ở phần sau. Đó là mối ráp duy nhất được dùng keo; tất cả phần còn lại được bắt bằng vít và bu-lon.

VÍT VÀ ĐAI ỐC BỊ LỎNG

Có hai bu-lon bắt chân sau vào khung của mặt ghế. Một bu-lon tròn khóa mỗi ráp, có lót một long-đền lớn giữa đai ốc và khung ghế. Long-đền phải thuộc long-đền khóa, để giữ chặt đai ốc và các gai nhỏ chặn không cho phần gỗ bị xoay.

Tháo bỏ vít, thay nó bằng bu-lon, dùng chìa khóa điều để siết. Chớ nên vặn quá mạnh, đầu bu-lon sẽ làm hư chân ghế.

Hãy vặn nhớm bu-lon và long-đền lên rồi vặn cứng lại.

CHỌN VẢI BỌC CHO GHẾ

Hãy xem vải loại hàng dệt cần tìm để phục hồi lại “y như cũ” hoặc gần giống nhất:

Thời Louis XIV: Nhiều màu, nhưng, gấm... Các kiểu của vật dụng kích cỡ lớn: mỗi ghế có một chỗ ngồi và một lưng dựa. Ngoài ra, người ta còn sử dụng loại vải sọc nữa. Các tấm thảm được dùng cùng với loại ghế lộng lẫy. Các màu chính: đỏ sẫm hoặc các màu tự nhiên (xanh lam, nâu...).

Thời Nhiếp Chính: Sử dụng mây đan từ giữa thế kỷ 17. Các kiểu hình hoa, lá, trái cây. Hàng vẽ và in. Các ghế có khung rời.

Thời Louis XV: Hàng nhung, lụa, hoặc có kiểu cầm hứng theo thiên nhiên. Các màu: đỏ, xanh lơ. Mẫu mã nhỏ hơn mẫu của thời Nhiếp Chính. Sử dụng da thuộc, giống với Anh quốc.

Thời Louis XVI: Lụa thêu, kiểu hoa, kiểu hình cây đàn Lyre (biểu tượng của âm nhạc) trong trang trí. Các loại vải in của Jouy và của Nantes. Hình phong cảnh đồng quê. Các loại vải sọc và loại có hình mũi.

Thời Cháp Chính: Vải mỏng, nhưng, xa-ten có in hoa, hình kỷ hà học. Màu vẽ: màu hồng nâu, kem, xanh nhạt, và... kém rực rỡ hơn: xám và nâu.

Thời Napoléon: Trang hoàng theo thời cổ Ai Cập. Nhung, xa-ten, da thuộc. Kiểu hình kỷ hà học, màu sáng: vàng kim loại hoặc bạc kim loại, xanh lam, đỏ, hồng, vàng, tím.

Thời Charles X (thời Phục Hưng): Hàng dệt trơn và có

sọc. Nhiều thảm trang trí màu đậm trên nền sáng hoặc màu sáng trên nền đậm. Các loại vải gai thiên nhiên.

CÁC NGUYÊN VẬT LIỆU HIỆN ĐẠI

Các loại sợi tự nhiên (bông, tơ, gai, len) có thể được dùng một mình hoặc pha trộn với nhau. Tránh dùng vật liệu hóa chất tổng hợp để bọc các ghế xưa.

CÁC HÀNG DỆT THƯỜNG

Các loại hàng này được cấu tạo bằng một canh chỉ dọc và một canh chỉ ngang hoặc hai canh chỉ dọc và hai canh chỉ ngang. Tùy theo kiểu chéo canh chỉ mà người ta có vải, xec, xa-ten... Chúng có thể trơn, có in hình, dệt hình, dệt theo kiểu Jacquard...

CÁC LOẠI NHUNG

Mặt phải có lông ngắn, thật khít, được giữ trong “canh dệt” (được tạo thành bởi sợi dọc và sợi ngang): nhung trơn, sọc nổi, nhung xù, có in màu theo kiểu chéo hoặc kiểu Jacquard...

CÁC LOẠI NHUNG-ĐAN

Những sợi chỉ được xếp thành vòng móc vào nhau để tạo thành lưới giữ chắc lông lại.

SỬ DỤNG VÀ CHỌN CÁC LOẠI DA

Một miếng da có hai mặt: mặt có lông gọi là mặt “bông”, có những lỗ li ti của da.

Mặt trái của da gọi là mặt “nhung” (nghĩa là mặt tiếp giáp với thịt), sau khi được mài trơn và trở thành mặt

ngoài.

Danh từ “nguyên bông” có nghĩa là da được thuộc xong, để nguyên mặt ngoài, không bị mài trơn.

Da “nguyên bông” có thể để mặt trần, nhuộm hoặc chỉ được phủ lên bằng lớp chống thấm. Đây là loại da rất đắt tiền vì ít có miếng nào hoàn toàn không bị khuyết điểm và dễ được sử dụng. Tuy đắt giá nhưng loại này dùng mau hư.

Da “nguyên bông anilin” (được tẩm hóa chất anilin) cũng là loại thượng hạng. Nó có một bề mặt hoàn chỉnh được chống thấm và nhuộm hóa chất màu (anilin), chỉ được che dấu sơ các khuyết điểm của da nhưng sức chịu đựng tăng.

Da “nguyên bông, $\frac{1}{2}$ anilin” hoặc “nguyên bông có sắc tố” là loại được tẩm thêm các sắc tố màu theo tỷ lệ. Cách xử lý này đã cải tiến sự đơn điệu về màu, che các khuyết điểm của da và tăng tính chống bám bẩn.

PHỤC HỒI CÁC GHẾ NỆM

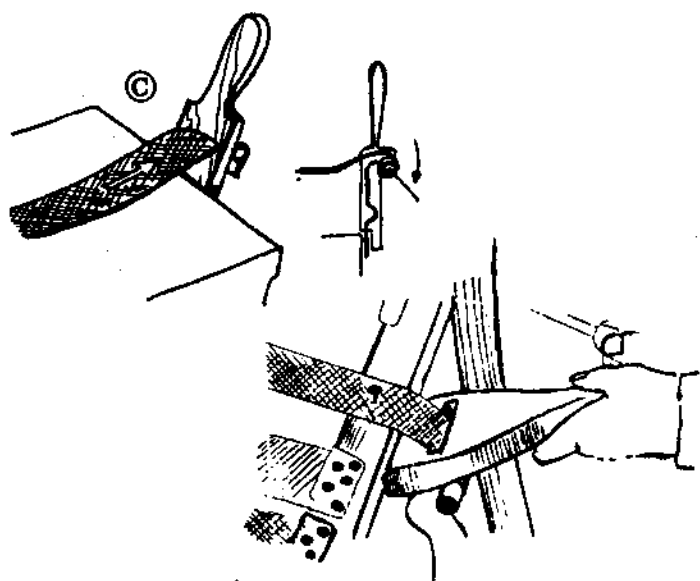
PHỤC HỒI CÁC BĂNG DAI

Việc đặt các băng dai vào khung ghế là cần thiết để thành công trong việc bọc nệm.

Khoảng cách giữa các băng dai phải từ 12 đến 25mm.

Đặt các băng dai theo các lỗ đinh có trước.

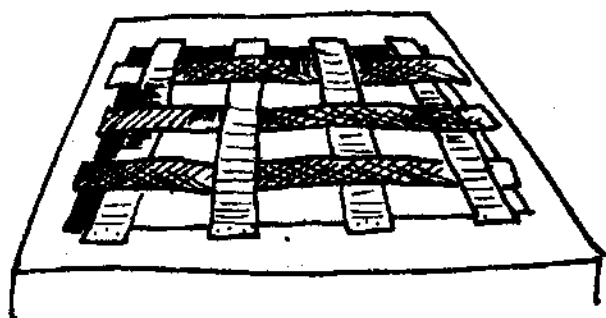
Phải đóng các băng dai lên phía trên của khung, nhưng nếu đó là ghế nệm lò xo, băng dai phải được đóng phía dưới (sau đó sẽ gắn lò xo).

Trước khi đóng các băng đai, kiểm tra xem gỗ còn tốt không, ngược lại, việc bọc nệm sẽ hỏng; vậy phải tăng cường bề mặt bằng bột gỗ tổng hợp, sau đó mới chà trơn.

Lấy hết bề dài của vải băng (chừa đầu dư khoảng 40mm), dùng đinh đóng vải băng vào thanh sau của khung, cách cạnh gỗ độ 12mm, chọn đinh thợ nệm, đóng thành hình năm góc

Dùng cây tăng-đưa (dụng cụ để căng dây) để căng dây đai và đóng giữ đầu thứ nhì bằng ba cây đinh (độ căng tùy theo kinh nghiệm). Tuy nhiên, không quá căng vì như vậy đinh có thể bật ra hoặc cong. Kiểm tra độ căng bằng tay, đai căng có cảm giác như lò xo.

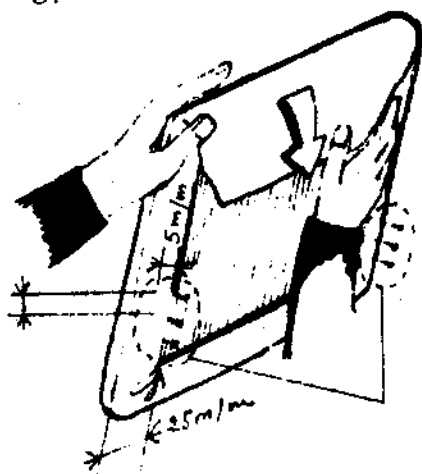

Mặt bên băng đai sau khi được đóng

Sau đó, cắt đầu dư, chừa lại một khoảng 40mm, xếp đôi đầu dây và đóng hai đinh khác lên.

BAO DÂY NỆM

Kỹ thuật này áp dụng cho ghế trong nhà, nhưng cũng cho ghế trong xe ngựa.

Thanh ngang trước

Đặt khung (vừa mới đóng đai) lên vải bọc, vẽ chu vi bằng viết chì lên vải, và cắt chừa lề 20mm chung quanh.

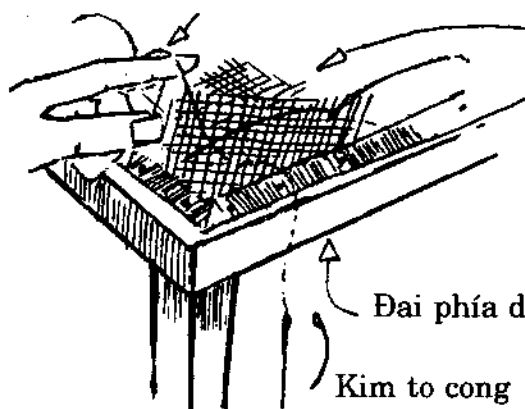
Xếp một mí 25mm và đóng đinh vào thanh trước của ghế, khoảng cách đinh 25mm, tuy nhiên, chừa một khoảng trống độ 5mm giữa vải và cạnh của khung. Đặt miếng vải vuông vừa cắt lên ghế.

Kéo mạnh vải ngược với phía cạnh có đóng đinh và đóng đinh miếng vải vào trung tâm khung. Tiếp tục kéo, đóng như thế theo hàng ngang. Tiếp theo, đóng hàng đinh thứ nhất cách nhau khoảng 50mm và cách cạnh khung độ 6mm. Tiếp tục xếp vải và đóng đinh (cạnh hàng đinh thứ nhì sao cho xen kẽ với hàng đinh thứ nhất).

NHỒI LÔNG THEO KIỂU CỔ TRUYỀN

Giai đoạn đầu của lối nhồi cổ truyền là cột một loạt các bó lông vào vải.

Khoanh vòng gút bằng dây mềm

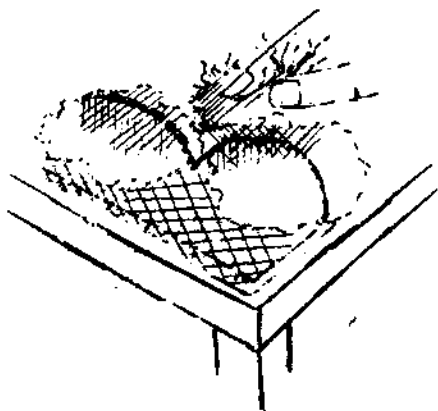
Vải dày để làm mặt đáy

Đai phía dưới

Kim to cong

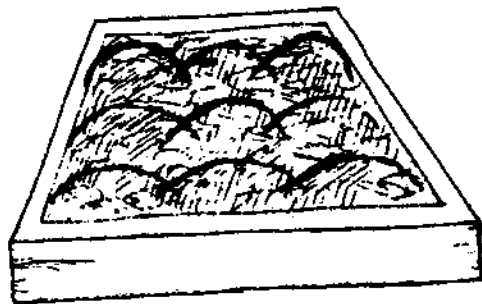
Xỏ dây may nệm khá to vào kim cong, kết những nút thông lọng có vòng rộng trên khắp mặt vải.

Các vòng phải khá lớn cỡ lọt hai ngón tay. Thực hiện ba hoặc bốn hàng vòng trên tấm vải, cuối cùng thắt hai gút.

Lông được chải trước, luôn tùng lọng vào dưới các dây.

Kế đến đặt từng bó lông vào trong vòng.

Cỡ bó lông phải thật đều nhau. Phần giữa nệm phải dày cỡ 150mm. Các cạnh phải mỏng hơn để có dáng bầu tròn.

BỌC VẢI BAO ĐÁY NỆM

Dù nhồi kiểu nào cũng phải dùng hàng dệt calicot trắng, bọc dư ra ngoài khuôn độ 60mm để có sức căng tốt.

Vải được dán bằng băng keo dính cho đến khi đóng lên ba hoặc bốn đinh để tạm giữ.

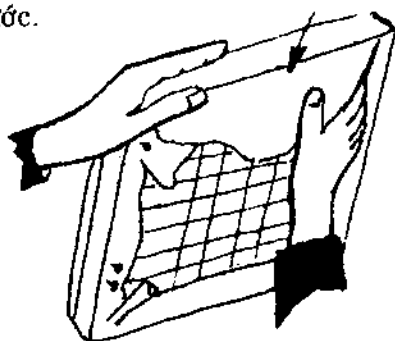
Cân đối vải nệm qua mỗi góc bằng cách kéo thường xuyên. Đóng đinh giữ vải phía dưới mỗi góc. Tiếp theo, lấy đinh tạm đóng ra và thả lỏng vải dưới lòng bàn tay trái, trong lúc tay phải vẫn căng vải (xem hình).

Giữ vải bằng tay trái và đóng đinh phía dưới khung, từ giữa ra các góc.

Rút cây đinh đóng tạm của một trong những góc khung. Xếp những đường xếp ở đầu vải để không tạo sức căng lên vải và tạm thời đóng đinh vào bốn góc.

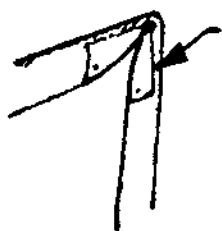
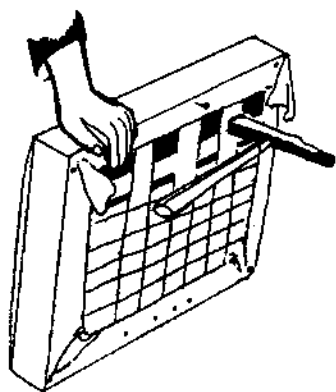
Kiểm tra mặt nệm phải đều trước khi đóng đinh cố định. Nhồi thêm lông, nếu cần.

Rút các đinh đóng tạm ra và chỉnh vải ngay ngắn theo chiều dài đường đinh bằng dao mỏng, sao cho phủ lên lớp vải trước.

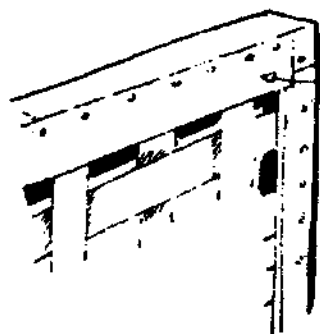

Đinh đóng tạm

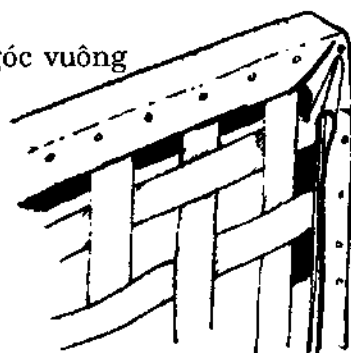
Đóng vải vào 4 góc. Sau khi lấy đinh tạm ra, giữ lỏng vải bằng tay trái, tay phải giữ khung ghế, đóng đinh từ giữa ra.

Miếng xếp được dán keo và đóng đinh.

Xếp góc vuông

Xếp
2 lần

PHỤC HỒI GHẾ NỆM

BỌC LẠI GHẾ NỆM

THỰC HIỆN MỘT ÁO NỆM

Bọc theo lối cổ truyền, trước khi cố định vải để nhồi lông, người ta phải để một lớp vải mịn nhằm ngăn lông xuyên qua lớp bọc ngoài cùng. Cắt một miếng vải (hoặc da) theo đúng khuôn mặt ghế.

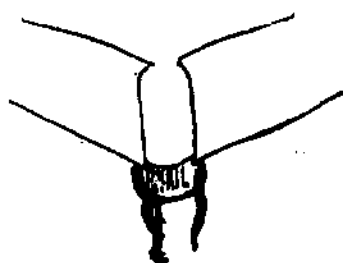
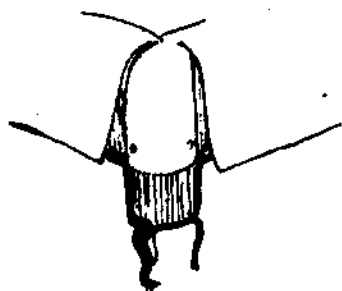
THỰC HIỆN VẢI BỌC CHỐNG BỤI

Để che mặt dưới của ghế, người ta bọc nó bằng một miếng vải cắt theo kích thước của mặt ghế và đóng đinh, các bìa xếp xuống dưới, phủ lên các hàng đinh.

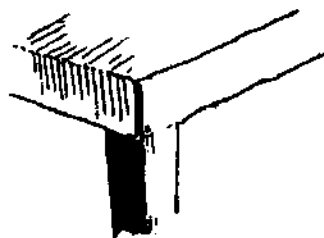
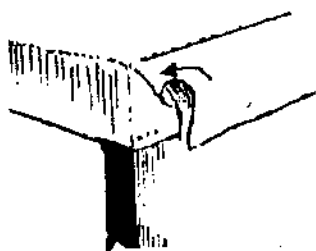
BỌC LỚP NGOÀI CÙNG

Cắt vải hình vuông theo mặt ghế, thừa lề 50mm chung quanh. Đánh dấu chính giữa các cạnh ghế bằng viết chì và khía dấu lên vuông vải ngay với các dấu trên cạnh của ghế. Đặt vuông vải lên nệm ghế, các dấu viết chì và các khía ngay nhau. Gập vải xuống dưới mặt ghế và đóng đinh theo như cách của lớp vải calicot. Ở các góc, cắt phần vải dư trước khi chỉnh ngay ngắn cố định các đường xếp. Khía một dấu trong góc của vuông vải và xếp đầu vải này lên đầu vải kia, đóng đinh vào.

Hoàn chỉnh các góc cạnh

Hoàn chỉnh bọc chân trước tròn: góc cạnh bầu tròn

Hoàn chỉnh bọc chân trước vuông:
góc cạnh vuông thẳng.

BỌC LẠI MỘT KHUNG GHẾ CỐ ĐỊNH

Một số ghế được bọc cố định, phủ lên trên thân, chứ không nằm ở trong. Đầu trên các chân đôi khi cũng được bọc vải. Các ghế cũng có lò xo kết hợp với nhồi lông. Trường hợp này, người ta có thể thay các lò xo bằng lớp mút (điều này làm cho các cạnh ghế dễ chịu hơn).

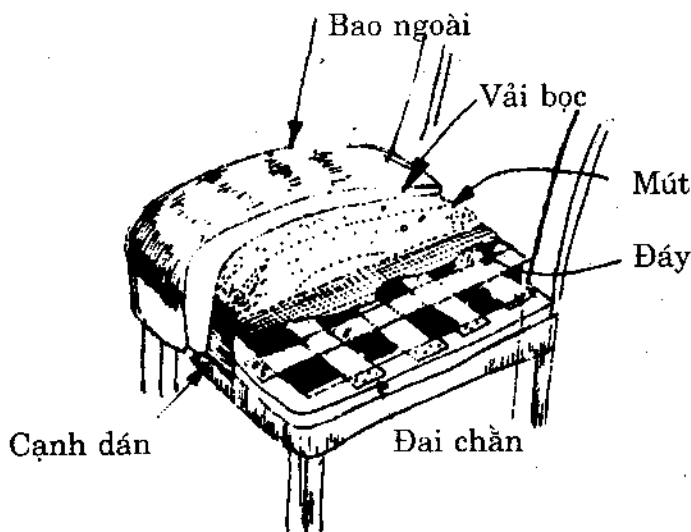
NHỒI NỆM GHẾ BẰNG MÚT

Phương cách này giúp bọc lại nhanh và dễ hơn các ghế và ghế dựa có tay. Người ta dùng mút tổng hợp polyester. Kỹ thuật này không cần các lò xo. Đó là kiểu phục hồi kém chính thống nhưng hiệu dụng.

BĂNG ĐAI NỆM

Các băng đai được đặt giống kiểu trước. Tuy nhiên chúng được đóng lên trên khung. Chờ quên đặt mặt vuông phía trên bằng vải dày giống như các ghế khác.

Cấu trúc toàn bộ một ghế bọc mút

LÓT MÚT

Làm một khung rập bằng giấy theo khung ghế, đặt lên một lớp mút dày 50mm (được bán trên thị trường, tấm lớn với nhiều bề dày khác nhau).

Vẽ đường bao quanh rập trên mút, đừng quên các chỗ tăng cường ở chân và chừa lề chung quanh 12mm.

Tiếp theo, cắt một miếng mút thứ nhì dày 25mm (phải có chu vi nhỏ hơn miếng mút thứ nhất là 60mm). Vạt xéo bốn cạnh, dán mặt không vạt lên miếng mút lớn.

Dán băng vải calicot hoặc vải dính chung quanh mặt trên của miếng mút lớn.

Đóng hai miếng dính nhau lên khung ghế bằng đinh dù thợ nệm.

ĐẶT LỚP VẢI DÂY LÓT

Tiến hành giống như những ghế khác, trừ phía sau. Ở đây cần lật các các góc vải lên và cắt một đường chéo góc. Sau đó, cắt phần vải thừa và xếp hai đầu tam giác vải xuống. Tiếp theo, chỉnh ngay ngắn các góc, dài theo thanh ghế. Với những góc phía trước ghế, có hai cách tiến hành tùy theo muốn có một góc nhọn hay góc bầu.

ĐẶT LỚP BAO NGOÀI CÙNG

Cũng giống như lớp vải trước, nhưng chú ý đến bề dày. Với loại hàng mịn thì dễ thao tác và xếp nhưng phải xếp đôi chỗ đóng đinh. Tuy nhiên, xẻ chỉ xếp đôi vào lúc đóng đinh cố định, và phải luôn để dư một phần chung quanh ghế. Hàng dệt dày hơn, có thể để một lớp và đóng đinh lên, nếu đã có đặt trước lớp chống bụi.

Lúc hoàn chỉnh các góc, giấu các đinh và che các chỗ

hở của vải. Với các góc bầu, có thể sắp xếp vải và đóng đinh dưới ghế, nhưng với các góc nhọn, sẽ luôn cần may một đường may kẹp.

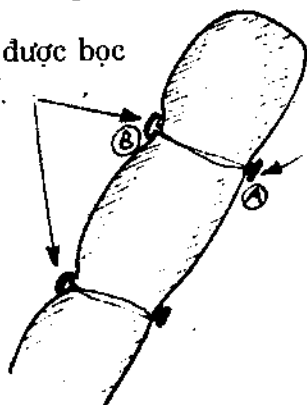
ĐƠM CÁC NÚT GHẾ NỆM

Bọc nệm cần một áo bao có đơm nút. Các nút này có thể bị sút chỉ. Đơm lại không khó lắm.

Những nút mặt bán cầu được thợ chuyên môn đơm, ta phải cung cấp cho họ vải bao ghế..

Để bọc nệm, người ta dùng các nút đặc biệt.

Nút mặt trước được bọc giống nệm ghế.

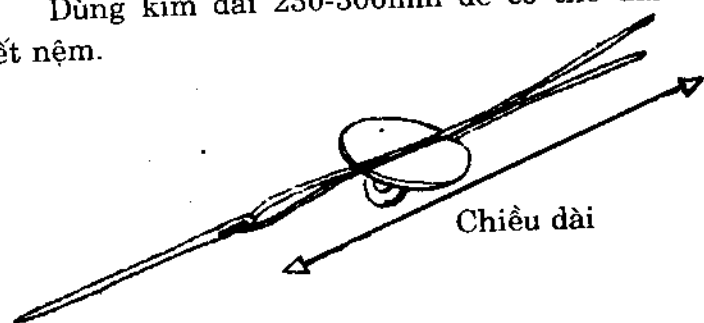

Nút mặt sau đặc biệt.

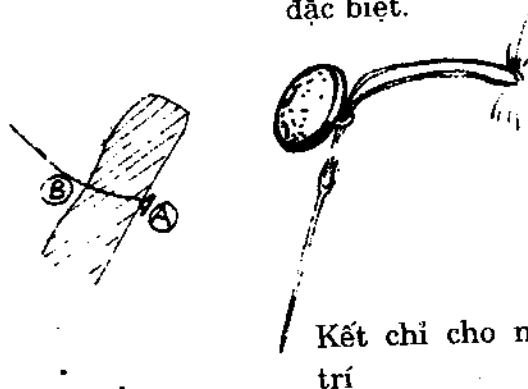

Mặt cắt của nút

Dùng kim dài 230-300mm để có thể đâm xuyên qua hết nệm.

Kết bằng chỉ đôi cho nút đặc biệt.

Quấn nhiều vòng chỉ dưới chân nút. Kết thúc bằng một gút và cắt chỉ sát nút.

PHỤC HỒI GHẾ NỆM LÒ XO

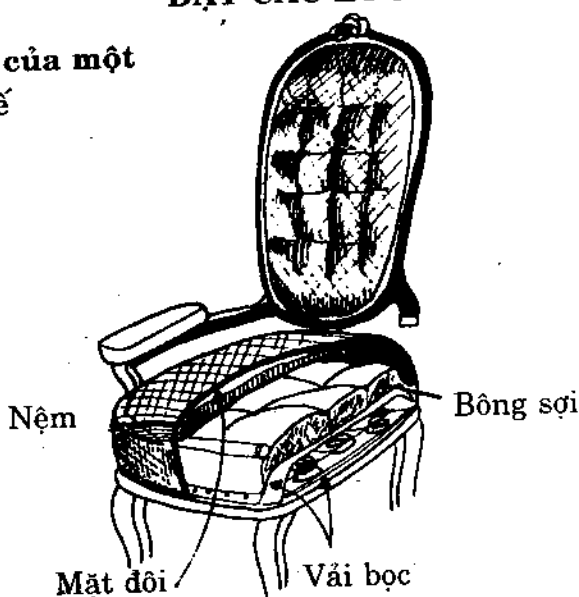
ĐẶT CÁC BĂNG ĐAI

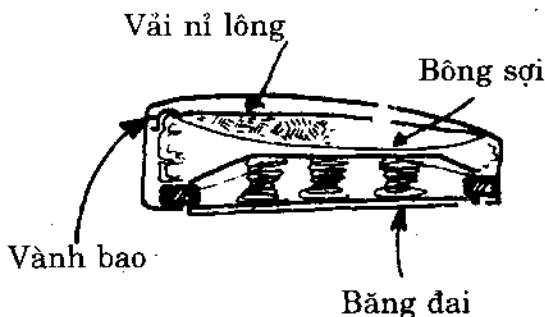
Với cách độn này, các băng đai phải đóng dưới khung ghế và được đặt sao cho mỗi giao điểm của các băng đai phải nằm ngay với một lò xo.

Các băng đai được thực hiện giống như trên các ghế khác. Các lò xo được may thẳng vào các băng đai và như thế không cần bọc đầu lò xo bằng vải dầy.

ĐẶT CÁC LÒ XO

**Mặt cắt của một
nệm ghế**

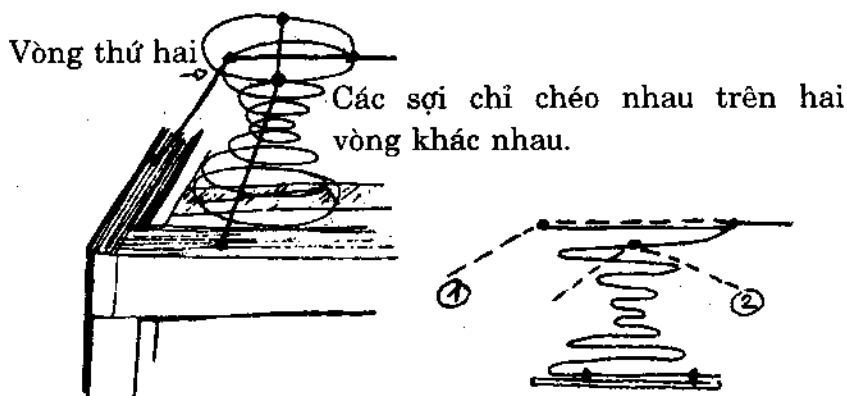

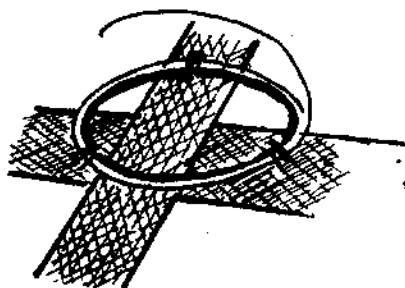

Các ghế có tổng cộng 4 hoặc 5 lò xo; kiểu hai đầu lớn, ở giữa nhỏ. Đặt cái thứ nhất vào chính giữa, để đầu lớn lên trên. Đặt bốn cái kia chung quanh cái giữa, nhưng lật đầu nhỏ lên trên. Điều này sẽ làm cho các lò xo chịu lực ngang nhau.

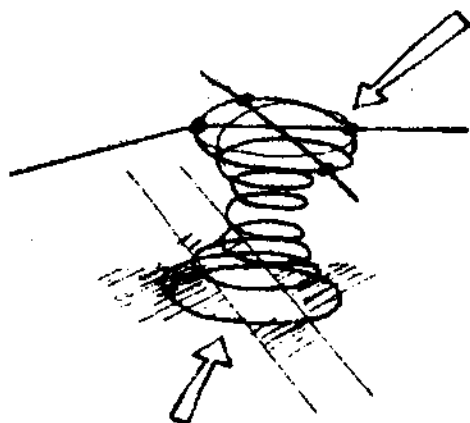
Chi tiết gút cột lò xo

Vòng thứ nhất

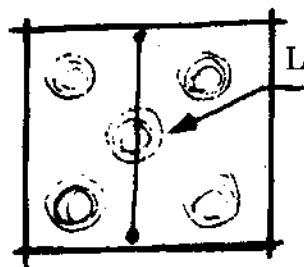

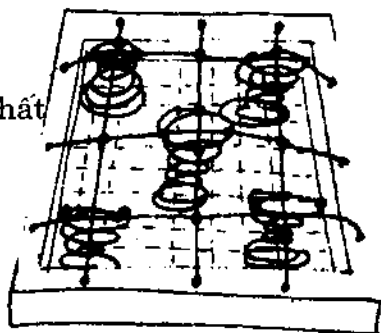
Phía dưới chỉ cột chặt lò xo vào 3 điểm trên các băng đai.
Lò xo được giữ phía trên bằng hai dây cột gút và chéo nhau.

Lò xo được kết vào chỗ chéo của 2 băng đai
Toàn bộ lò xo đã được cột

Lò xo thứ nhất

Mỗi lò xo được kết vào các băng đai bằng kim cong xoắn chỉ to. Đặt lưng ghế xuống đất để quan sát hai cạnh của khung và để giữ chắc lò xo mà bạn may.

Bắt đầu từ lò xo chính giữa. Cột một gút thông lọng vào một điểm ở chân lò xo, cột liên tiếp hai điểm nữa, không cắt đứt chỉ. Ba điểm cột phải cách khoảng đều nhau.

Tiếp tục cột các lò xo khác. Mỗi cột cuối cùng phải là gút đôi.

CÁC LÒ XO PHẢI LIÊN KẾT CHẶT CHẼ VỚI NHAU

Dựng ghế đứng lên. Cột các đầu lò xo để giữ đứng, đúng vị trí.

Đóng 3 đinh xuống sâu phân nửa thân trên mỗi cạnh của khung, mỗi đinh đối diện một lò xo. Cắt các đoạn dây có bề dài gấp đôi khung ghế.

Lấy một đoạn dây, cột một gút vào đinh giữa thanh sau của khung và đóng sát đinh xuống. Ép lò xo giữa xuống còn độ 50mm bề cao và cột gút đoạn dây vào đầu lò xo ở hai điểm đối diện nhau.

Cột gút cuối cùng vào đinh của thanh trước và đóng sát xuống.

CÁC ĐOẠN DÂY KHÁC ĐƯỢC CỘT MỘT CÁCH HƠI KHÁC

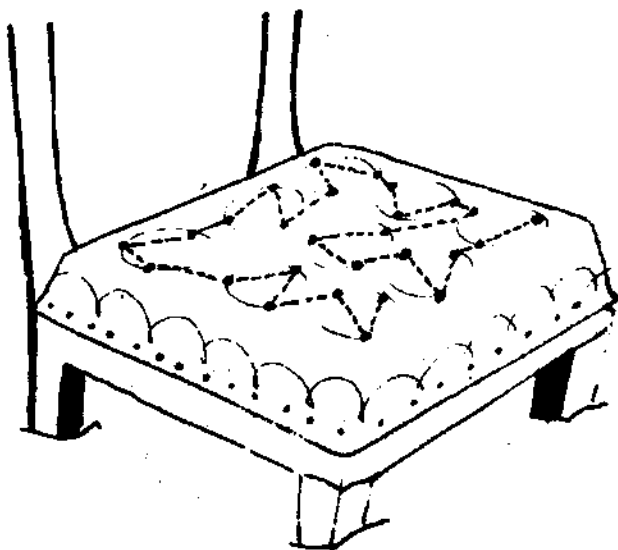
Lấy một đoạn dây, cột vào đinh bên trái của thanh sau khung, nhớ để dư ra một đoạn cỡ 25cm. Ép lên lò xo đối diện và cột gút thông lọng thứ nhất vào vòng thứ nhì từ trên xuống của lò xo. Tiếp theo, cột gút thứ hai lên vòng thứ nhất của lò xo đối diện với lò xo trước, tiếp tục cột gút. Mỗi lò xo phải cột hai gút và phải cột lại chỗ chéo nhau của hai dây cột.

BỌC VẢI NỆM

Các lò xo phải được phủ bằng vải dày dầy. Tiến hành công việc giống như trước.

ĐON DÂY GHẾ

Lần don đầu tiên là một lớp dày, bằng lông hoặc sợi.

Các lò xo được kết với nhau bởi một sợi dây liên tục và được kết vào vải. Những sợi chằng ngang cho phép nhồi lông phía dưới.

Bắt đầu thắt một loạt gút thông lọng lớn, theo chiều dài của vải, cách các bìa khoảng 20mm (thực hiện giống các ghế khác).

Nhồi một cuộn lông (hoặc sợi) để làm cứng các cạnh và có chiều cao bằng hai lần chiều cao của nệm khi may xong.

Cuộn lông (hoặc sợi) phải phủ dư ra ngoài cạnh, độ 20mm.

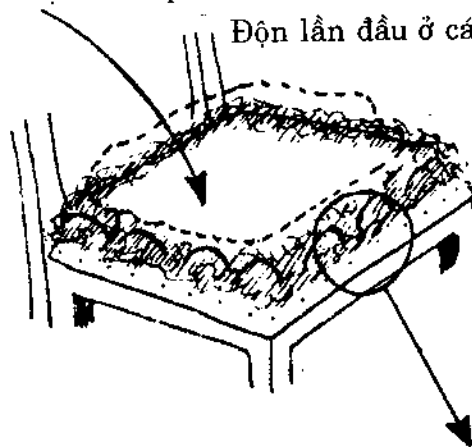
Dồn cứng chính giữa nệm để khi ép xuống còn cao bằng chiều cao ngoài bìa.

Cắt, chỉnh, đóng đinh một miếng vải dày trên nệm giống như các ghế trước.

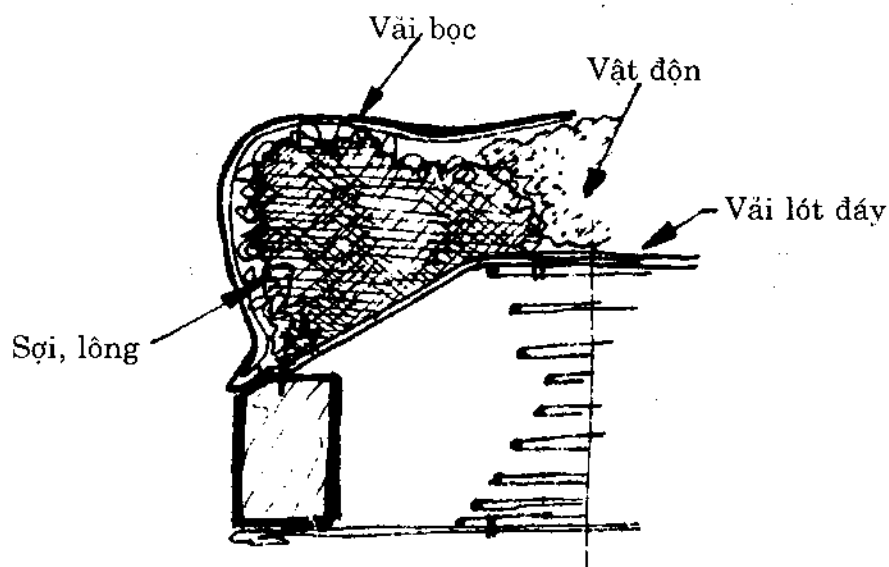
May một loạt các điểm ngang qua nệm để giữ vải và nệm. Hãy sử dụng kim may nệm và chỉ to.

Lông được nén ép

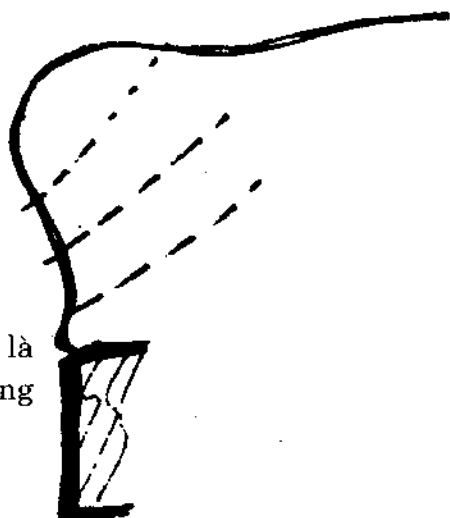
Độn lún đầu ở các cạnh

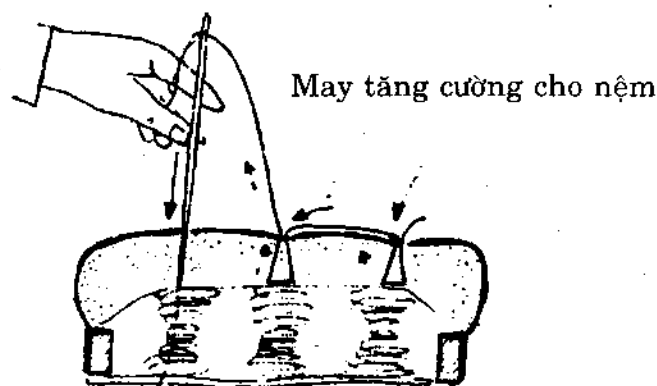

Mặt cắt

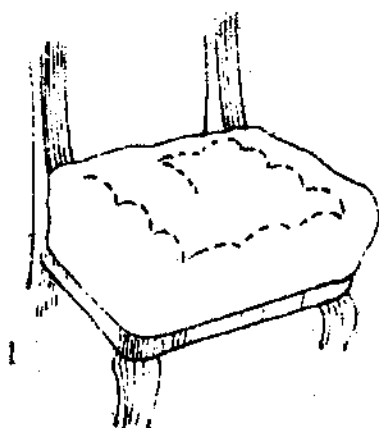

Các đường chấm chấm là đường dây phụ trong lông đệm ở cạnh bìa.

Sơ đồ đường chỉ may

Bắt đầu kết một nút thông lọng trên góc sau: ghim kim xuyên qua lớp vải thứ nhất, qua nệm, qua các lò xo, qua khối các băng đai. Khi kim xuyên khỏi lớp vải thứ nhì, hướng kim về phía trước, ghim tiếp vào lớp vải thứ nhì và đâm kim lên. Kéo kim lên cao và ngoặc chỉ để giữ sức căng.

Ghim kim xuống cách khoảng 10cm ngay hàng, với điểm thứ nhất và... lặp lại động tác may.

LỚP ĐỘN THỨ NHÌ

Lớp độn thứ nhì là lớp lông, sợi hoặc bông, được nhét qua các khoảng may chữa trống.

Độn một loạt các mô nhô tròn lên đều nhau. Nếu giữa nệm còn quá trống và cần phải độn thêm một lớp dầy, hãy theo cách thức các gút thông lọng nhỏ.

BỌC VẢI NỆM

Phải đặt một lớp vải calicot trên lớp độn thứ nhì.

Lớp vải này sẽ được đóng đinh lên trên các cạnh của khung ghế (chứ không phải ở phía dưới).

Các góc được thực hiện giống các ghế khác nhưng không cần đóng đinh dưới ghế. Chỉ xếp các nếp một lớp, và khi tất cả được gắn xong, hãy cắt chỉ thừa dưới các đinh bằng dao bén.

Đóng đinh, nhớ chừa chỗ để đóng hàng đinh bọc hoàn chỉnh cuối cùng.

BAO MẶT TRÊN CÙNG: NGHỆ THUẬT PHỦ THẨM

Trước khi bao lớp trên cùng, căng một hoặc hai lớp vải chặn các cộng lông không cho lòi ra ngoài.

Đặt, chỉnh, lấp phủ phía trên cùng giống như lớp trước, hãy chắc rằng các đường rìa của nó nằm ngay, dài theo các cạnh gỗ phía trên của ghế. Các đinh sẽ được che kín bằng những tua vải phủ hoặc các viền trang trí.

HOÀN CHỈNH CÁC BÌA VẢI

Có những tua vải trang trí đặc biệt dành cho bao nệm bằng da hoặc bằng hàng dệt để che các kếp gắn bao áo vào khung.

Có những tua với đủ các màu, giúp phối hợp hài hòa về màu sắc giữa màu của áo và màu của các tua vải trang trí.

Các tua có thể được dán bằng keo trong dành cho vải (Sader, Sapo, UHU...) hoặc hơn nữa, với những kếp. Người ta cũng có thể may chúng vào.

DÁN KEO

Để trét keo, hãy căng, ghim vải tua vào bàn. Trét keo bằng bay nhỏ hoặc cọ nỉ-lông. Dán một băng keo dính, hẹp, dài lên cạnh gỗ khung ghế. Chờ khô. Ghim một đầu vải tua vào khung và đặt nó dài theo cạnh bìa. Ghim tiếp đầu thứ nhì của vải tua. Đập nhẹ lên vải tua chung quanh ghế bằng vỏ cao su.

CÁC ĐINH DÙ BỌC NỆM

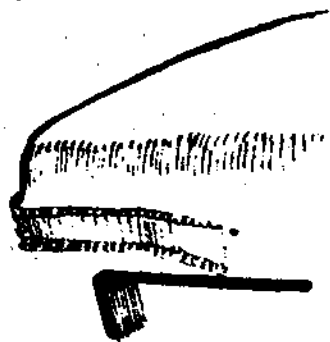
Đóng đinh để kếp bằng đinh dù thường dùng cho bao da, đôi khi cũng cho hàng dệt dày (kiểu thời Louis XIII).

Các đinh đầu rộng, tròn, có màu hoặc xi. Chúng có thể thay đinh nhỏ để đóng áo bọc, hoặc chỉ để che dây mà thôi. Chúng được đóng bằng búa của thợ nệm cho đầu chúng được phẳng ngang.

Trước hết, kẻ một đường song song với các cạnh của ghế, để khi đóng được thẳng hàng.

Các công việc hoàn chỉnh

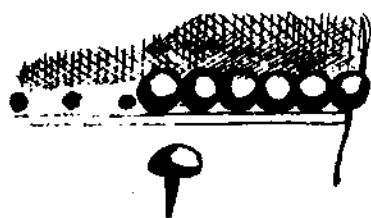
Vải tua được dán dài theo bìa để dấu các đinh đóng nệm.

Vải tua đã được may

Vải tua được dán.

Người ta cũng có thể trám đầy đinh bọc nệm. Cách này được dùng cho các bao da và đôi khi cho vải sợi to (kiểu Louis XIII), kém thích hợp với các vật dụng của thế kỷ 18 và 19.

BỌC NỆM TAY GHẾ

Để độn một tay ghế, phải bắt đầu làm một loạt các gút thông lọng nhỏ, dài theo tay ghế, để luôn sợi vào đó (giống cách làm nệm).

Tiếp theo, đặt một gối nhỏ độn bằng sợi, dày khoảng 30mm sau khi nén. Để dư một phần khá nhiều ra ngoài trên các cạnh viền.

Đóng đinh một miếng vải dày lên trên gối, giống như đóng nệm ghế.

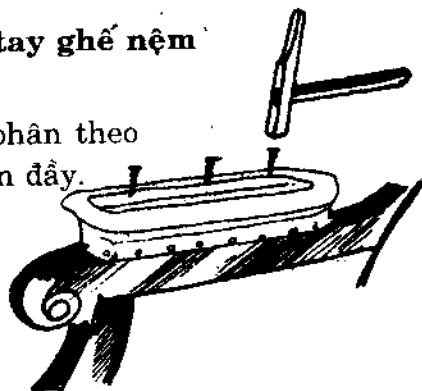
Đóng tạm một hàng đinh 4 phân để khỏi bị vụn xéo. Kết một nệm hình vòng tròn bao quanh gối nhỏ bằng nhiều điểm khâu.

Nhổ các đinh phía trong và thêm một lớp sợi thứ nhì đã được bọc bằng vải gai. Đóng đinh lớp sợi này dọc theo tay ghế. Cắt phần vải dư ở hai đầu gối nhỏ và xếp vuông các nếp.

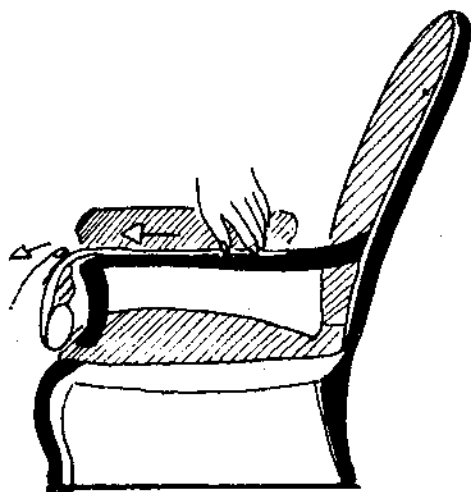
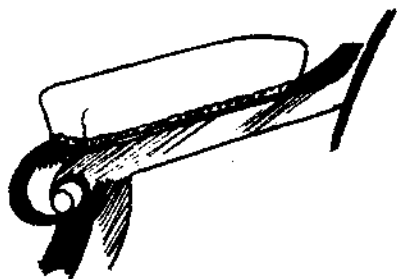
Bao áo bọc ngoài giống như trước và giấu các hàng đinh bằng vải tua.

Phục hồi các tay ghế nệm

Đặt lớp vải lên, đóng đinh 5 phân theo đường giữa. Kế tiếp, phủ sợi lên đây.

Tất cả được bọc vải calicot bằng kẹp hoặc đinh.

Bọc tay ghế được thực hiện cùng một thứ vải với nệm ghế. Hoàn chỉnh bằng cách dán hoặc may với kim.

PHỤC HỒI GHẾ BỆN MÂY

Dụng cụ để đan mây:

- Một dao xếp lưỡi bén
- Một búa nhẹ
- Một kéo hoặc kềm cắt
- Một kềm dẹp mỏng dài
- Một đục nhọn, nhỏ
- Một cây đục để lới (có thể dùng một cây vện vít cũ được cắt mũi)
- Các chốt nêm nhỏ để đan (45mm)
- Một kềm đa dụng (có thể cần đến)
- Một kim để đan (55mm, số 6/10).

Công việc đan mây là bện các cọng mây chế thành một thứ mảnh thưa gắn vào khung gỗ, làm thành mặt ghế êm. Các cọng mây với nhiều bề dày khác nhau phù hợp với các khoảng cách xa, gần của các lỗ trên khung ghế. Có thể thấy những ghế đan mây vào đầu thế kỷ 17. Người ta có thể mua mây được bán từng cuộn, nơi các nhà cung cấp đặc biệt cho thủ công nghệ và cho thú vui làm việc để tiêu khiển.

CHUẨN BỊ GHẾ

Chuẩn bị ghế hoàn toàn sạch sẽ để đan.

Trước khi tháo mây cũ ra, nên quan sát kỹ cách đan cũ và cả chụp hình (từ trên xuống).

Cắt mây cũ thẳng hàng phía dưới đáy khung bằng dao xếp hoặc kềm cắt. Cắt các gút mây, rút các đầu mây sót trong lỗ và lỏi nôm ra. Nếu người ta đã dùng keo để dán các nôm, cần phải khoan lỗ lại, hoặc làm sạch lỗ hoàn toàn. Trước khi đan, phải làm sạch khung (xem phần: hoàn chỉnh ghế).

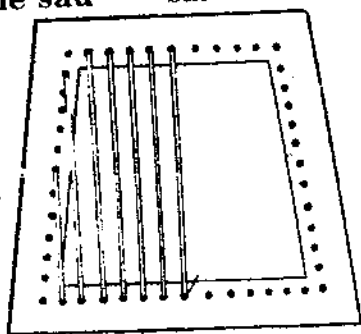
SỬA CHỮA

Đầu tiên ngâm các cọng mây trong nước vài phút, tiếp theo bọc trong vải khô để làm dịu.

Mặt mây đan của ghế sau sau

Trái

Dọc
phải

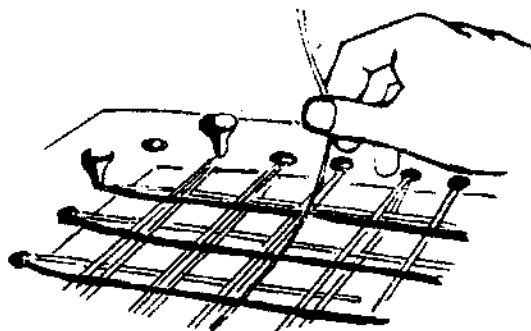
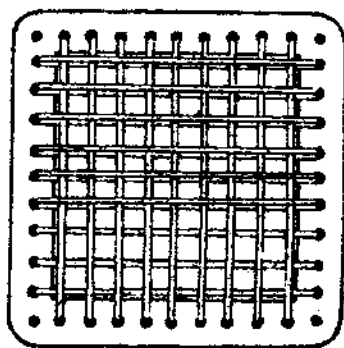
Trước

Trong thời gian này, rút mây cũ và lau sạch lỗ khung. Sửa các khuyết điểm (lỗ mọt, sơn) và thông các lỗ nôm.

bằng búa và cây lới.

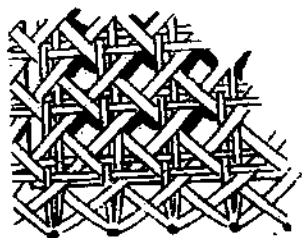
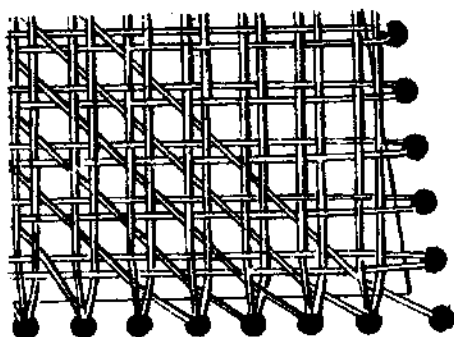
Bắt đầu xỏ mây qua các lỗ giữa khung và chêm chúng bằng nệm. Khi đan xong sợi thứ nhất, chừa một khoảng chừng 8 đến 10cm để nối với sợi thứ nhì. Một sợi nguyên có thể được xỏ qua nhiều lỗ và được căng khi qua mỗi lỗ. Phải đóng nệm vào lỗ đầu của sợi đan tiếp theo.

Đan chéo ngang đầu tiên với sợi thứ nhì.

Đường đan ngang thứ hai sử dụng chung các lỗ của đường đan ngang thứ nhất, nhưng đan từ phải qua trái, trong khi lần thứ nhất thì từ trái qua phải. Nhớ sợi đan mới nằm phía sau sợi đan trước.

Mặt đan chéo góc được đan bằng sợi thứ ba. Nó luồn dưới các ô đã đan vuông và vòng lên trên các đường đan ngang.

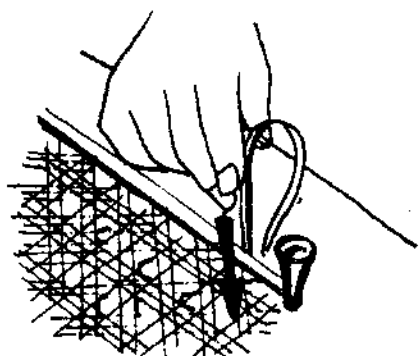
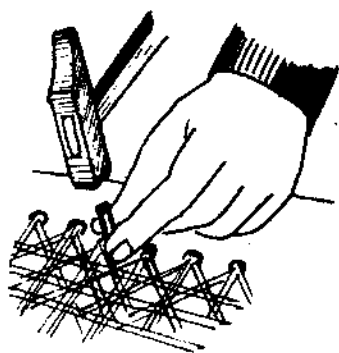
Các lỗ phải có số sợi đan chéo góc bằng nhau, hai sợi hướng về bên trái, hai sợi hướng về bên phải.

Tiếp theo, đánh dấu các lỗ chính giữa phía trước và phía sau của khung ghế. Lấy một sợi mây (bề lằng làm mặt phải, lật lên trên) và luồn xuống phân nửa sợi, xuyên qua lỗ chính giữa phía dưới của khung, kế-đó xuyên lên qua lỗ kế bên trái hoặc bên phải.

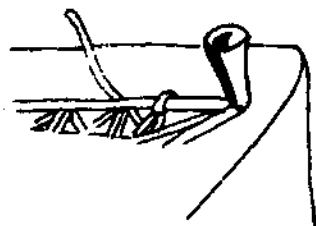
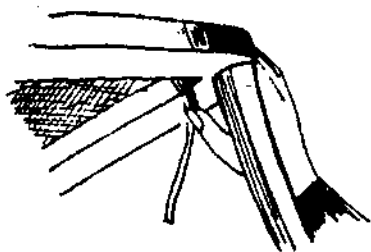
Đan từ phía trước về phía sau khung, qua những lỗ đối diện nhau. Xỏ lên xuyên qua lỗ kế bên như trước, và đan về phía trước của khung. Tạm thời nê các sợi mây trong những lỗ sau mỗi mặt đan bằng các chốt nê.

Tiếp tục đan cho đến hết.

Các ghế được làm nửa trước thế kỷ 19, mỗi lỗ có một chốt nêm. Các ghế này được thực hiện bằng những sợi mây ngắn (cỡ số 12). Người ta ghim đầu sợi mây vào lỗ và cắt phần dư bằng kéo cắt có lò xo. Khi các lỗ đã được đan đầy, người ta xén bằng kéo.

Đan những cộng mây qua những lỗ không nêm, nằm dẹp xuống, bề lảng lên trên.

Khi đan đến góc khung, ghim mây vào lỗ và chêm. Dùng ngón tay hoặc búa dè lên dây mây cho chui qua hết khung.

Cũng đóng nêm đầu sợi mây. Khi đan lại mây, hãy để dây chùng một chút, vì chúng sẽ dần dần tự rút căng sau đó.

ĐAN MÂY: NGUYÊN TẮC CHÍNH

Mỗi lần bắt đầu đan sợi kế tiếp, hãy cột chắc nó vào sợi cũ ở phía dưới khung, hoặc đóng nêm đầu cuối của cọng cũ vào lỗ ở cạnh đối diện với lỗ cuối vừa xoắn dây. Để dư đầu mây phía dưới, chỉ có những đầu dư ngắn này sẽ được đóng nêm cố định. Các chốt nêm khác có thể được rút ra, lần lần trong lúc đan. Khi đã đan đầy các lỗ ở cạnh sau của khung, trừ những lỗ ở góc, có thể khởi sự mặt đan thứ hai: đan vào những lỗ ở hai cạnh của khung (từ phải sang trái).

HOÀN CHỈNH CÁC VẬT DỤNG ĐAN BẰNG MÂY

Thuở xưa, cả gỗ và mây đều được sơn, đôi khi cả mây màu vàng đẹp nữa. Trường hợp sau chỉ áp dụng cho các vật dụng tiếp tân. Người ta sử dụng bột mạ vàng đặt trên một nền mát-tíc và quét bằng cọ. Cần cẩn thận chọn sản phẩm và giữ lại vàng thật, bỏ phần bột đồng vì chóng rỉ.

Để đánh vec-ni cho mây, người ta dùng vec-ni có trộn đất (dùng trang trí: đất màu ở Sienne, đất đen để đánh bóng...) một cách thật kín đáo. Mây sẽ có màu vàng nâu của thời xưa rất dễ chịu. Trước khi đánh vec-ni, đặt một tờ giấy phía dưới để hứng.

BÊN, ĐỘN GHẾ RƠM

Một ghế độn rơm không tồn tại lâu. Sau 20 hoặc 30 năm, rơm xẹp xuống và gãy vụn. Ngày nay, thợ độn rơm rất hiếm; vậy bạn cần biết và tự làm lấy. Theo nhà chuyên môn, chỉ có thực hành mới quen tay. Sau ba lần, bạn sẽ nắm vững kỹ thuật này.

CÔNG VIỆC CHUẨN BỊ

Dùng vật bén để bóc rơm cũ và làm sạch bụi khung ghế.

Muốn độn rơm cần phải khéo tay. Công việc là quấn rơm ngắn quanh rơm dài, như vỏ bọc. Chẻ nhỏ cọng rơm dài. Đánh thành dây bằng các cọng ngắn. Làm sẵn một sợi như thế, đường kính cỡ 5mm.

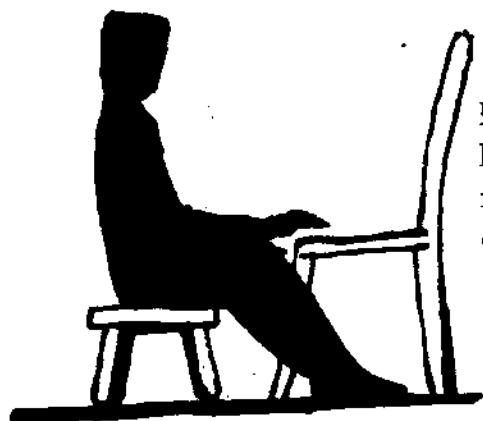

Không bao giờ xoắn một cọng lên một cọng khác.

3 cọng dài được se lại

Một công việc tỉ mỉ: Nối các cọng rơm dài. Xoắn dây như hình vẽ, đánh rơm thành dây để bao ngoài. Cọng rơm cuối của dây này được luồn vào khe của rơm dài. Đánh sẵn nhiều dây như thế, dài 2 mét, trước khi độn rơm.

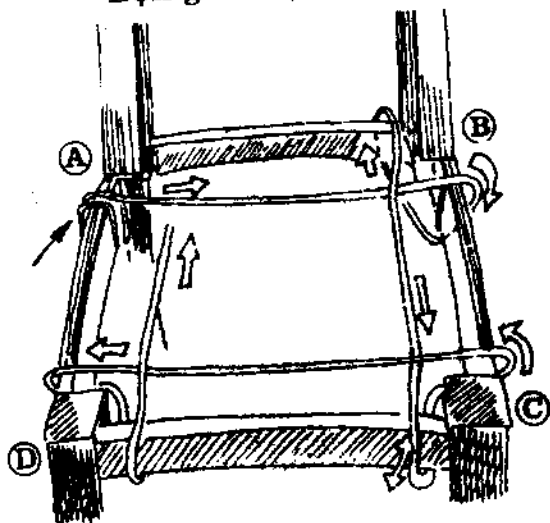

Để làm việc đúng cách, hãy ngồi trên một băng nhỏ và đặt ghế cần được độn trước mặt bạn.

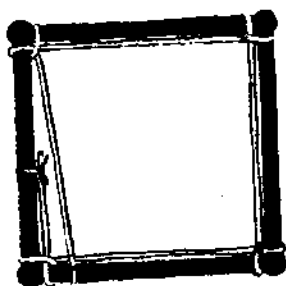
BÊN RƠM (HOẶC MÂY, CỎ)

Đầu tiên, cột một đầu dây rơm vào cạnh phải của khung, bằng dây kẽm. Tiếp theo, đưa dây lên trên thanh trước của ghế, vòng xuống dưới thanh trước, quấn lên trên thanh (cạnh ghế) tạo thành góc vuông với thanh vừa quấn, và quấn tiếp như vậy (cùng cùng một sợi) chung quanh các góc tiếp theo của ghế ở dưới bên phải, kể đến ở trên bên phải và tiếp tục như thế...

Bện ghế mặt vuông

Dây rơm quấn 2 vòng chung quanh chỗ thanh nối vào chân A và đóng đinh vào.

Ghế bện rơm khung vuông: thứ tự đường bện rơm

Sau 5 hoặc 6 vòng quanh theo khung, hãy siết chặt các dây rơm bằng cách dùng một miếng gỗ đè lên chúng. Chú ý các dây phải được phân bố đều và các mối dây chéo góc phải thật ngay.

Những khoảng cách giữa các dây rơm ở góc ghế phải được lót đệm bằng rơm vụn hoặc giấy xếp, để làm đầy lên phần trong của ghế và tránh rơm không cọ xát vào các cạnh ghế.

Khi dọn xong, cột dây cuối cùng vào một dây khác dưới ghế bằng hai gút. Cắt các đầu dây dư và giấu gút vào trong đệm rơm.

BỆN GHẾ MẶT CHỮ NHẬT

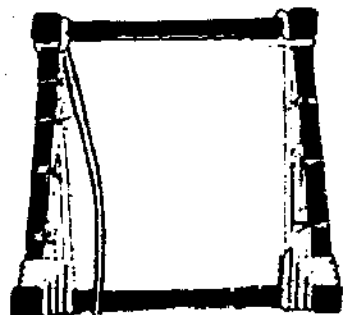
Bện ghế mặt chữ nhật được làm giống như những ghế vuông, vào lúc thấy khoảng trống giữa ghế có hình vuông. Khoảng trống vuông này phải được trám đầy bằng cách bện số 8: Đưa dây lên thanh trước - xuống dưới - trở vào giữa và lên thanh sau, lại trở lên, vào giữa, lại qua phía trên của thanh trước một lần nữa. Tiếp tục động tác đến khi mặt giữa đầy hoàn toàn. Kết thúc bằng một gút đẹp giấu dưới nệm rơm.

MẶT HÌNH THANG

Để dọn mặt các ghế có phần trước lớn hơn phần sau, phải bắt đầu tiến hành một cách khác: khởi sự, cột đầu dây thứ nhất vào thanh của một trong hai cạnh và quấn dây, tiếp tục cũng một cách như thế, chung quanh hai góc trước của ghế. Kế đó, mắc đầu thứ nhì của dây lên cạnh khác của ghế.

Lập lại động tác với dây thứ hai, rồi dây thứ ba...

Khi khoảng trống giữa các dây trước bằng với bề rộng phía sau ghế, bện, quấn các dây giống như trên các ghế vuông. Thứ tự đường dây luôn khi mặt ghế hình thang.

CÂY MÂY VÀ CÂY SONG

BẢO QUẢN MÂY

Ngược lại với gỗ, mây không có dáng đẹp bóng khi cũ. Vậy làm sạch đẹp lại là cần thiết.

Để bảo quản nên dùng dung dịch Saint-Marc để giặt (1 muỗng canh / 1 lít nước) và chải theo chiều sợi với bàn chải "cổ ống" hoặc tốt hơn là bàn chải nylon.

Việc chải rửa được tiến hành dưới vòi nước, vào lúc trời nắng tốt. Khi ghế đã khô, từ 24 đến 48 giờ sau, thoa dầu gai (lin), bằng một cọ đuôi cá.

SƠN MẶT MÂY

Sơn lên mây, dù thường được thực hiện nhưng không có kết quả tốt.

Hãy dùng sơn mài nước và tránh các sơn mài thông thường vì thiếu tính mềm dịu và răn nứt sau một thời gian, vì loại vật dụng này bị tác động nhiều, giống như lò xo.

Sự nhắc nhở này cũng có giá trị với vec-ni.

CÁC SỬA CHỮA NHỎ

Đan song và mây thì giản dị. Thay thế dễ dàng các cộng hư. Người ta có thể mua nguyên liệu này trong các cửa hàng đặc biệt dành cho các công việc thủ công.

Mây phải chẻ thành sợi, đó là một nguyên vật liệu đôi khi khó tìm.

VẬT DỤNG VÀ GHẾ BẰNG TRE

Kiểu vật dụng bằng tre có từ lâu đời và không là một nguyên liệu thật cứng chắc, các mẫu vật dụng này còn sót lại đều ở tình trạng rất xấu (vật dụng của vườn mùa đông). Chỉ những vật dụng đặc biệt hoặc có tính rất nguyên thủy mới xứng đáng được phục hồi.

GIỮ GÌN VÀ TU BỒ

Để rửa sạch tre, dùng nước xà bông hoặc nước muối, sau đó để khô. Tiếp theo, bạn có thể làm bóng bằng "hóa chất silicon", bằng dầu gai, hoặc đơn giản hơn là bằng sáp tốt dùng cho đồ cổ.

Việc phục hồi vật dụng bằng tre buộc phải chính xác và dán thật tỉ mỉ, vì vật liệu có chiều hướng gãy vụn. Để dán lại, cần luồn trong ruột mỗi cây một đũa gỗ để bảo đảm sự liên kết, ráp dễ dàng và dán các phần vào nhau. Để thành công, sẽ phải dùi lỗ các màng phía trong ở các mắt

cây.

Để làm việc này, dùng một thanh kim loại đủ nóng để dùi qua những màng. Cần thận, không đốt quá nóng thanh sắt để không làm cháy cây.

Nếu một thanh tre bị tưa dầu nhiều, tốt hơn nên cắt bỏ chỗ đó đi. Kết quả của sự lắp các thanh tre không bao giờ được hoàn hảo vì chúng thường không sạch. Để thành công, thử thực hiện trước (làm sẵn) các mối nối bằng gỗ tổng hợp epoxy (Sintobois) có màu thích hợp. Tiếp theo, đánh một lớp sáp lên tre làm cho chúng giữ lâu nét bóng đẹp.

Để mặt hoàn chỉnh không thấm nước, tẩy lớp sáp cũ hoặc rửa bằng chất hòa tan, kể đó phun chất lặc polyurémethanne.

Người ta cũng có thể làm mới lại vật dụng cũ bằng tre, bằng cách pha nhựa thông vào nước nóng cùng với 3 muỗng súp dầu gai và rửa vật dụng trong dung dịch còn nóng này.

CÁCH PHỤC HỒI DÁNG VẼ XƯA

TẨY BỀ MẶT CÁC VẬT DỤNG

Hai mươi năm trước, càng ít dụng tới vật dụng cũ, người ta càng bằng lòng hơn. Từ vài năm nay, người ta có xu hướng làm lại các vật dụng, đặc biệt là từ đầu thế kỷ. Những cách xử lý để tạo dáng vẽ mới, đôi khi rất liêu lĩnh. Cách thức căn bản để làm lộ mặt gỗ là sự cạo tẩy.

LÀM LỘ MẶT GỖ

Ngoài cách thức của các nhà chuyên môn, có hai phương pháp để tẩy vật dụng: tẩy khô hoặc tẩy ướt.

Cạo khô: Với cây cạo chuyên nghiệp chỉ dùng để cạo vec-ni bám chặt cứng bắt đầu bằng cách cạy từng miếng nhỏ. Theo chúng tôi, phương pháp này ít được khuyến khích.

Phương pháp hiện đại cần đến *hóa chất tẩy*. Mỗi sản phẩm dùng để bảo dưỡng đều có chất tẩy riêng. Sau 15 phút, người ta mới tráng một lớp thứ nhì, vì lớp thứ nhất đã rút vào vec-ni cũ. Phải chờ hơn nửa giờ để hóa chất tác động. Người ta cạo hỗn hợp tẩy + lớp vec-ni cũ với một dao trét mat-tit phết nhẹ lên trên một cách cẩn thận để không làm hỏng mặt gỗ. Người ta tiếp tục đánh lên trên bằng sợi sắt mịn. Sau đó, rửa bằng dầu xăng để đánh tan chất tẩy còn lại và để cho khô.

Chú ý các vật dụng sơn mài phải được tẩy bằng một hợp chất đặc biệt.

Tẩy bằng chất bột-tạt

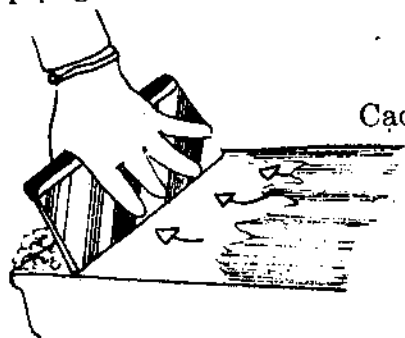
Phương pháp này nhanh hơn nhưng ít bảo đảm hơn.

Pha chế: Trong một bình 5 lít nước, hòa tan bột-tạt theo liều lượng chỉ định, thêm 1kg mặt cửa và 1kg bột đá vôi (màu trắng). Khi chuẩn bị xong, hỗn hợp trông giống bột nhào có dầu.

Quét hỗn hợp bằng bàn chải nylon (dồn từng cụm).

Để trong khoảng thời gian 2 giờ, cạo chất hỗn hợp, chứa một lớp mỏng để bảo vệ, kể đến làm khô nhanh bằng quạt gió. Kỹ thuật này không làm đen mặt và phồng gỗ.

Cạo sạch bằng miếng trét.

TẮY RỬA VẬT DỤNG QUÁ CŨ, CÓ ĐÁNH SÁP

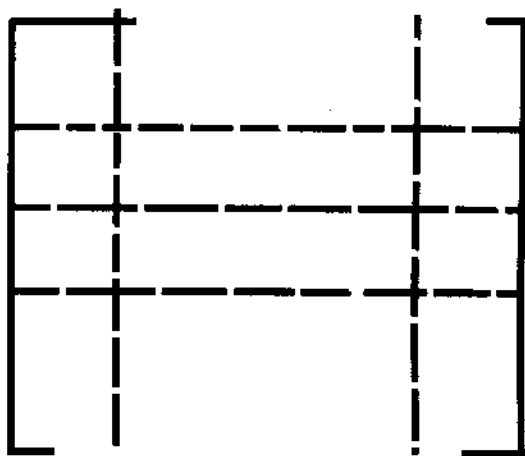
Tiến hành ngoài chỗ thoáng, không hơi nóng! Chuẩn bị một dung dịch rượu đốt (20%) và xăng thơm (80%). Nhúng một miếng bọt biển có sóng lưng cứng và đánh lên sáp đến khi sạch hết sáp. Hỗn hợp này có tính bốc hơi nhanh và phải được pha từng ít một.

CHUẨN BỊ BỀ MẶT

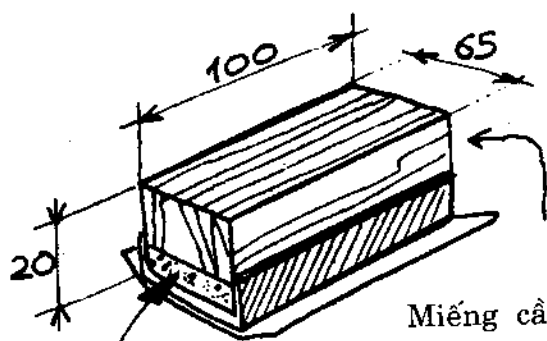
DÙNG GIẤY NHÁM ĐỂ MÀI TRƠN

Giấy nhám có nhiều loại: từ loại mịn nhất đến loại nhám nhất dành cho công việc làm mài mòn, nhỏ bớt hoặc trơ láng bề mặt.

Tờ giấy nhám được cắt theo đường chính xác: đường xếp được xếp dài theo tờ giấy và được cắt làm 4 miếng. Những miếng $\frac{1}{4}$ tờ giấy được xếp làm 3, được áp vào một miếng cầm tay để đánh trơ. Như thế, các mặt nhám không bao giờ trực tiếp giáp với nhau.

Kiểu xếp giấy nhám

Cạt bản được dán (vào miếng cầm tay)

Miếng cầm tay (để đánh trơn)

Những giấy nhám nước đôi khi cũng được dùng, nhất là thợ đóng xe ngựa. Tuy nhiên, để chà sạch và sử dụng lại những miếng thép như miếng che ổ khóa, nên thay thế nước bằng rượu đốt.

Giấy nhám nước được sử dụng chủ yếu để chà trơn lớp vec-ni đây.

ĐÁNH TRƠN GỖ

Để phục hồi các vật dụng, trong kỹ thuật mộc người ta không sử dụng giấy nhám lớn hơn số 3 (theo phân loại cấp độ mịn). Sự mài trơn được đánh theo chiều sợi gỗ và bằng cách vuốt dài xa để không mài sâu từng chỗ.

Những mặt phẳng rộng có thể được đánh trơn bằng máy mài rung, lưu ý không bao giờ đè quá mạnh.

Đồ gỗ cũ có cần xà cừ hoặc đồng, việc đánh trơn được thực hiện với đá mài và chỉ chọn đá mịn. Đá này được tẩm dầu đa năng hoặc loại sáp mỡ (vaseline) có bán ở thị trường, nhưng người ta cũng có thể nhúng đá vào dầu thông. Một đá mài mới, trước khi sử dụng phải được mài mòn phẳng trên một miếng đá hoa cương.

TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT VỚI CÁC ĐƯỜNG CHỈ TRANG TRÍ

Hãy cẩn thận thấm ướt các đường chỉ trước khi mài, và để chúng khô.

Việc mài trơn nên thực hiện với một miếng cầm tay mềm, thí dụ một miếng bằng cao su.

MÀI TRƠN GỖ MỀM HOẶC VỪA ĐƯỢC TẮM

Khi gỗ vừa được tẩm, không tiến hành mài với giấy nhám nước. Người ta thêm xà bông vào nước hoặc thêm bột tạt (1/1000) và cũng có thể tẩm giấy nhám với xăng thơm (xăng trắng dùng pha sơn).

MÀI TRƠN CÁC MIẾNG GỖ CÓ CÂN KIM LOẠI

Kim loại được dùng thường bằng thau, đồng trắng (maillechort). Kim loại được làm mới bằng dũa mịn và kéo dài đường dũa.

Sau khi dũa, các phần kim loại được đánh bóng bằng giấy nhám và bằng đá mài mịn tẩm dầu thông.

Việc dũa phải được thực hiện trong khoảng thời gian ngắn (vài mươi giây) để không làm nóng mặt dưới của kim loại, điều này gây dẫn nở và biến dạng.

Đánh bóng kim loại lần cuối sẽ được làm với một miếng than gỗ ướt.

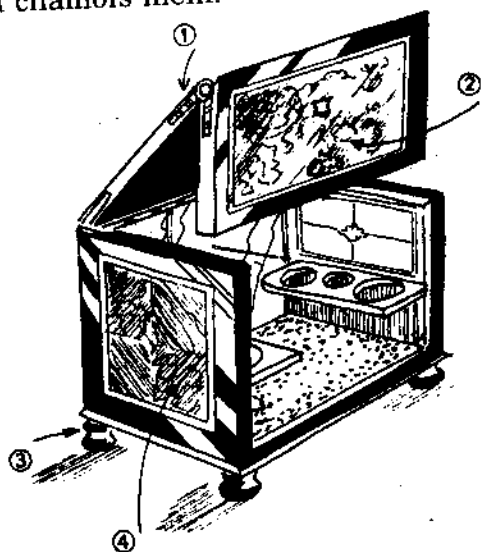
TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT CỦA VIỆC ĐÁNH TRƠN

CÁC ĐẦU VÍT

Tiến hành làm sáng lại kim loại bằng dũa mịn, cần thận không dũa theo chiều xoay của vít, và đánh bóng bằng giấy nhám ...

CÁC MẶT CẢN VỎ HÉN

Đánh trơn các mặt này bằng giấy nhám loại mịn nhất (0000), kết thúc bằng đất hoặc bằng bột đánh bóng. Công việc tốn nhiều thời gian, tốt hơn nên tránh làm khi vỏ hén vẫn còn khá tốt. Nếu vỏ hén bị đóng cấu, hãy cạo bằng dao cạo và tiếp theo là đánh bóng. Người ta cũng có thể mài bóng bằng da chamois mềm.

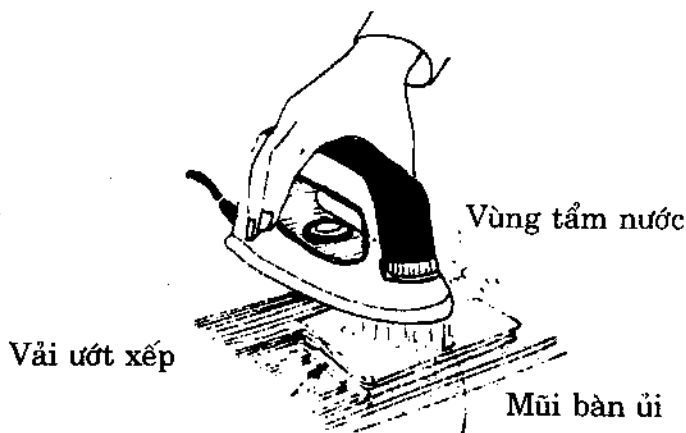
1. Đầu vít. 2. Cản vỏ hén. 3. Ngà voi.
4. Mặt gỗ có vân đẹp.

CÁC MẶT CẢN NGÀ

Chuẩn bị bát đánh bóng có gốc 2/3 bột đá vôi và 1/3 xà bông thường (dung dịch tiết kiệm và hiệu quả). Tắm một que có bọc vải mềm và đánh lên mặt cần.

Phục hồi chỗ móp cũ

Trong khi mài trơn, có thể xuất hiện những dấu móp ở gỗ. Người ta làm nổi lên trở lại những phần hư hỏng. Trên phần bị lõm, đặt một vải ướt xếp, dùng giữ ẩm khi công việc tiến hành. Sau đó, áp một bàn ủi khá nóng lên vải. Khi thấy hơi nước sôi bốc lên, lấy bàn ủi ra ngay.

1. Ấn nhẹ mũi bàn ủi. 2. Lấy bàn ủi ra ngay khi thấy hơi bốc lên. 3. Kiểm soát bằng ngón tay xem gỗ đã trở lại tình trạng cũ chưa. Nếu không, bắt đầu làm lại.

Trên ván ép, phải tiến hành thật nhẹ nhàng, vì mặt sau của ván có thể bị bong. Hiện tượng này do keo bị chảy và thêm vào đó là gỗ bị phồng.

Nếu có chỗ phồng, hãy để khô, kế tiếp rạch một đường nhỏ theo số gỗ, bơm một ít keo trắng qua đường rạch và ép xuống.

MẶT GỖ CÓ VÂN TRÒN ĐẸP

Các vân tròn là những mặt tròn của vài loại gỗ như hồ đào, trong khi các mặt gỗ (thường là gỗ du) là một bước của gỗ ở chỗ mọc nhánh.

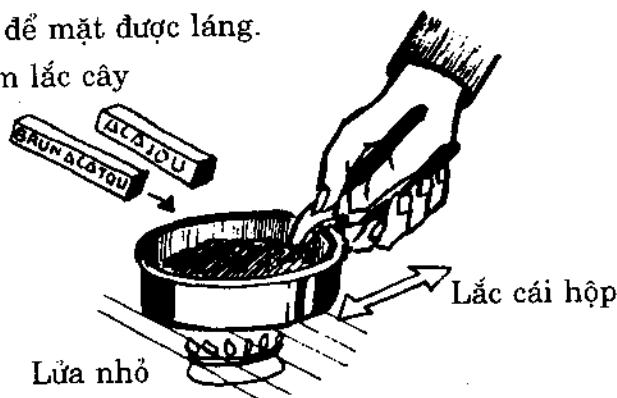
Phải cạo các chỗ này giống như gỗ có vân, nhưng thường hiện ra những lỗ ở phần gỗ ghép: hãy dùng một cây gôm lắc cùng màu (Libéron) nhưng chỉ trám lại một số thật ít.

TRÁM CÁC LỖ BẰNG GÔM LẮC CÂY

Các gôm lắc cây thật sự là hỗn hợp nhựa, sáp và màu, được thấy ở các nhà chuyên môn và buôn bán màu. Có rất nhiều màu khác nhau.

Chuẩn bị màu gần giống gỗ nhất cân trộn nóng trong một hộp đẹp như hộp đựng thức ăn. Trét bát bằng cách để cây gôm lắc trên chỗ trám, và đặt bàn ủi nóng lên cây gôm lắc. Làm nhỏ giọt gôm lắc vào các đường nứt; để lại một ít gôm lắc khi cần, vì phần nhiều các sản phẩm dùng để trám thường co rút. Sau khi khô, chà nhẹ bằng giấy nhám hoặc dũa mịn để mặt được láng.

Gôm lắc cây

Cây vặn vít hoặc bàn ủi nóng

Để trám lại các đường nứt dài trên mặt bàn hoặc mặt tủ, nên chêm vào khe nứt hơn là trám bằng gôm lặc vì kết quả sẽ không tốt.

TRÁM LẠI CÁC LỖ BẰNG BỘT TRÉT GỖ

Chỉ dùng bột tổng hợp (Syntobois, Safrabois, Libéron, Gebso Bois, Nordin) để trám lại các đường nứt quan trọng hoặc các phần bị mất trong những hình nổi.

Đó là sản phẩm rất có giá trị khi cần gắn, ví dụ gắn tay nắm cho hộc kéo.

Sử dụng bột trét gỗ tổng hợp

Dùng bay để trét bột 2 hoặc 3 lần cách nhau khoảng 24 giờ.

Trám đường nứt sâu phải được làm nhiều lớp để có mặt liền trơn, không co rút, không nứt về sau này.

Khi nóng

Sau khi khô

Hãy chọn màu phù hợp nhất với kiểu vật dụng. Ở nơi cung cấp sản phẩm để phục hồi, những bột này có đủ các độ màu cho phép đạt một màu theo ý muốn (có từ 6 đến 12 gam màu khác nhau).

Bột được nhồi đến khi có độ đồng đều và dùng dao để trám vào lỗ hoặc khe. Để khô 12 giờ, bột sẽ co lại. Cần mài bên trên và trét một lớp mỏng thứ nhì. Lại để khô 12 giờ nữa và mài trơn.

Trong lúc này người ta có thể pha chỉnh gam màu bằng sáp màu.

Đánh bằng nùi thép sợi thật mịn, tiếp theo pha một lớp sáp trong (nếu vật dụng không phải cạo sơn).

TRÁM LẠI CÁC LỖ BẰNG SÁP DẼO

Sáp dẻo rất thích hợp cho việc trám các lỗ mọt.

Chung hấp bánh sáp đến khi mềm để có thể nhồi bằng tay dễ dàng.

Trét sáp bằng ngón tay và vuốt qua bằng vải để các lỗ được trám đầy.

Kỹ thuật này áp dụng cho những vật dụng không phải cạo sơn.

Chống sâu mọt cho vật dụng bằng gỗ

Các vật dụng bằng gỗ có thể bị sâu mọt. Đừng quên rằng trừ mọt gỗ chỉ hiệu quả trong thời gian tương đối. Nên chọn phương pháp chống mối bằng cách phun thuốc, cách này giúp diệt mối ở tình trạng mối còn là sâu. Cần tiến hành bơm thuốc cách khoảng độ 10cm. Bơm thuốc xong hãy phun thêm thuốc.

Cũng có các phương thuốc có tác dụng lâu bền chống gỗ bị mục. Các sản phẩm này, ngoài thuốc diệt mối có chứa chất nhựa, khi khô sẽ đóng cứng trong gỗ. Các sản phẩm khác có loại sử dụng ống tiêm chích. Dĩ nhiên công việc này được làm sau khi cạo và đánh trơn trước khi đánh lớp mặt hoàn chỉnh.

THUỐC NHUỘM, CÁCH CHO MÀU, CHUẨN BỊ GỖ

Xem thêm phần phụ lục các màu nhuộm thực vật và khoáng chất được dùng trên gỗ.

Một vật dụng, sau khi được cạo mặt, mài trơn, cần được nhuộm lại trước khi đánh vec-ni. Tuy nhiên, cần biết rằng màu nhuộm và cách nhuộm làm lộ các lỗ trên gỗ, do đó cần để khô và mài trơn vật dụng, cuối cùng dặm vá lại.

Ngược lại, nếu việc phục hồi được tiến hành trên một vật dụng không bị cạo, hãy chọn giải pháp đánh vec-ni màu (màu + vec-ni)

Trong tất cả các công đoạn, cần thận mang găng tay và làm việc trong môi trường thật thoáng.

CÁC GIAI ĐOẠN CHUẨN BỊ

TẨY DẦU MỠ CÁC VẬT DỤNG GỖ

Tẩy dầu mỡ một vật dụng được dùng với xăng trắng hoặc dầu xăng. Tiến hành nơi thoáng khí, xa lửa và không đốt nóng. Các nhà chuyên môn sử dụng benzine pha với cồn công nghiệp. Lợi ích của benzine là không tác hại lớp vec-ni cũ nếu đã thật khô.

TẨY CÁC ĐỐM

Để tẩy các đốm sậm, hãy dùng acide oxalique hoặc muối oseille (100g muối cho một lít nước). Tiến hành chải và rửa bằng dung dịch tẩy mạnh. Acide oxalique cũng tẩy các dầu keo cũ bị đóng cục. Công việc tẩy rửa này phải được

thực hiện trước công việc đánh vec-ni. Để có hiệu quả hơn, có thể nung nóng nhẹ dung dịch trong một nồi gang.

Đổm đen do đinh sắt rỉ tác động với chất chát của gỗ có thể được tẩy bằng cách bôi acide chlohydrique vào giữa đổm.

LÀM MẤT MÀU GỖ TỰ NHIÊN

Gỗ bị sóng biển mặn và mòn do cát ma sát có tên “gỗ bị cát thổi” vì người ta làm mòn nó bằng cách thổi cát lên nó. Kỹ thuật này có thể được thực hiện bởi nhà chuyên môn. Nó cho kết quả tốt trên gỗ sồi, trần bì và các loại gỗ có nhựa như gỗ tùng. Phương pháp này được dùng từ rất lâu ở Anh trên vật dụng bằng gỗ tùng. Tuy nhiên, cách xử lý này chỉ có thể áp dụng trên gỗ đặc.

Sau khi thổi cát, người ta tiến hành làm phai màu gỗ. Các sản phẩm được dùng là thuốc tẩy St-Marc, nước oxy già, chất kiềm. Nhưng công việc cạo và tẩy màu có thể được giao cho một cơ sở chuyên môn sử dụng bằng cơ giới.

Rửa bằng thuốc tẩy phải được thực hiện cẩn thận và sau đó phải rửa lại với nhiều nước. Hai cách ứng dụng thường cần đến. Một là vật dụng được xử lý như thế có thể chỉ cần nhuộm màu và để nguyên hoặc được tô phần chì (xem phần sau). Chỉ được tiếp tục giai đoạn kế sau khi vật dụng đã khô hoàn toàn.

THUỐC NHUỘM

SỬ DỤNG THUỐC NHUỘM

Công việc được thực hiện với vải thô hoặc bàn chải, loại bàn chải đánh giày.

Trước hết, hãy thử làm trên một hoặc hai phần khuất của vật dụng. Nếu màu quá đậm ta hãy làm dợt đi bằng nước.

Chất Bichromate bổ tạt làm tươi các màu trong khi bột sút cho gỗ sồi màu đậm hơn, đặc biệt ở chỗ có đường vân gỗ lớn.

Dùng bột làm loãng màu sau đó phải rửa lại. Dĩ nhiên, không áp dụng các phương pháp này trên gỗ ghép.

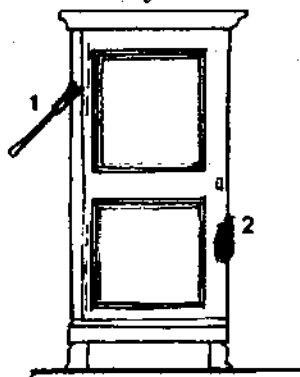
“Nước đái quỷ” có thể được phết bằng cọ để làm cho gỗ sồi có dáng vẻ cũ đi. Cần thận, thuốc nhuộm khi khô để lại dáng mờ cho gỗ. Nếu cần được đánh véc-ni, chuẩn bị véc-ni không màu sẽ cho dáng sâu thẳm hơn véc-ni màu.

XỬ LÝ PHẤN CHÌ TRÊN GỖ

Công việc này là trám các lỗ của gỗ bằng một chất trám lỗ.

Sử dụng phấn chì

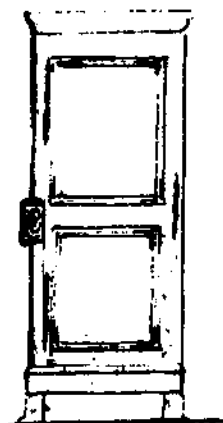
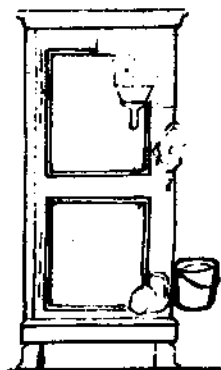
Hãy tháo các vật bằng sắt trước khi tiến hành

Sử dụng thuốc nhuộm tạm thời (làm nổi các đường vân gỗ).

Tiếp theo mài trơn bằng bụi nhùi thép.

Bôi phấn chì bằng lưới dao rộng bản. Các chi tiết và đường chỉ được xử lý bằng vải lau. Hãy mài trơn sau 24 giờ bằng giấy nhám hơi mịn và tiếp theo là giấy nhám mịn. Chờ thêm 24 giờ nữa nếu có chỗ tróc.

Gắn lại các ổ khóa và vật kim khí.

Nếu là gỗ có đánh sập sẽ phải mài trơn sau khi nhuộm.

Nhắc nhở lần cuối: Đừng tin vào tên gọi các chất màu gỗ đào, hồ đào, sồi vì chúng có thể thay đổi và khác xa tùy theo hiệu quả của sản phẩm.

Loại bỏ các thuốc nhuộm đỏ trên các loại gỗ như sồi và giẻ vì sẽ cho màu đen khá xấu.

Kỹ thuật này có thể tác động tốt đẹp lên một loại gỗ đã được thối cát và tẩy màu.

Các gỗ có lỗ lớn như sồi và trần bì rất thích hợp cho việc thoa phân chì với điều kiện là gỗ ván bìa.

Tên gọi “thoa phân chì” vẫn còn được dùng nhưng từ năm 1915 người ta không dùng phân chì nữa vì chúng rất độc. Hỗn hợp trám lỗ có gốc oxide kẽm và gồm lác trắng.

Công việc được tiến hành bằng dao trét mát-tít, và các chi tiết được kết thúc bằng vải lau. Nếu người ta muốn nhuộm mặt nền cho gỗ, phải thực hiện công việc này trước khi thoa phân chì.

Tiến hành mài trơn chất trám lỗ 24 giờ sau.

TẮM DẦU CHO ĐỒ GỖ NÔNG THÔN

Những đồ gỗ cũ không giá trị: các vật dụng như hộp, dụng cụ bằng gỗ trơn, gỗ thương, dụng cụ nông nghiệp, sau khi được tẩy rửa, không cần xử lý bề mặt bằng cách nào khác hơn là xử lý thuốc chống rong rêu có màu (Xyladécor, Bondex...) hoặc bằng dầu lạnh. Dầu này phải được hâm nóng vì lúc đó nó sẽ lỏng hơn và như thế dễ thấm hơn.

Lưu giữ vật dụng có khảm

Các miếng khảm nguyên thủy được thực hiện trên gỗ có màu sáng: ô rô, nâu, phong. Trong công việc phục hồi, xử lý lại các miếng khảm thì không có lợi. Không bao giờ nên nhuộm lại miếng khảm, vậy chỉ nên nhuộm lại màu gỗ với một cây cọ mịn bôi chung quanh miếng khảm mà thôi. Nếu

bạn không tự tin, hãy dán giấy che chung quanh miếng khảm để tránh bị lem màu.

Việc cần khi tẩy và giảm màu

Tẩy màu

- Một loạt các màu nhuộm nước: màu thực vật, hoặc màu động vật.
- Bột biển tự nhiên (cỡ nhỏ tới lớn).
- Cọ
- Tim bắc mìn.
- Giẻ lau

Giảm màu

- Chất làm loãng
- Nước oxy già.
- Chất kiềm
- Acide Oxalic
- Găng tay cao su
- Kính đeo mắt
- Mặt nạ

ĐÁNH SÁP

Để đạt chất lượng, công việc này phải kéo dài 3 ngày.

Bắt đầu hãy đánh sáp lỏng và trong, bằng cọ, phết qua lại nhiều lần để sáp thấm vào gỗ. Lớp phết dầu này khi xong, hãy để nửa ngày hoặc hơn cho khô.

Làm lại động tác này một lần nữa vào ngày hôm sau và để khô 24 giờ.

Kế tiếp, chải bằng một chổi cỡ, rồi lau bằng giẻ lau.

Các nhà chuyên môn đánh bóng lần cuối bằng một khối cạt bản mềm. Cũng có thể dùng nút dây bằng cạt bản láng. Bề mặt đánh sáp hoàn chỉnh tạo nét sâu thắm và sự bóng sáng của sáp giống như phương pháp dùng chai lăn

lên vật dụng.

Cần nhớ: Nếu muốn có một nét xưa cũ cho gỗ đánh sáp, có thể thêm một lượng nhỏ đất màu dùng để trang trí (xem phụ lục) vào sáp nhưng nét hoàn chỉnh sẽ ít bóng sáng.

TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT

Các chân ghế, những vật gỗ tiện được xử lý bằng sáp cứng chứ không phải bằng sáp nước. Người ta chà khối sáp lên gỗ và làm cho nó bóng bằng bàn chải cứng.

KỸ THUẬT CỦA NHÀ CHUYÊN MÔN: TRÁM SÁP

Người ta dùng sáp nước có pha dầu thông (chất hòa tan thông thường cho sáp) được pha loãng bằng rượu đốt.

Giai đoạn đầu là sơn một lớp mỏng vec-ni pha cồn. Mài trơn gỗ như cách đánh vec-ni bằng bọc vải.

Trong phương pháp này, người ta thay thế dầu vaseline lâu khô bằng dầu lanh. Phết chất hỗn hợp bằng bọc vải và để khô 12 giờ.

Đây là lúc mài trơn bằng giấy nhám số mịn nhất có tấm vài giọt dầu thông. Thoa một lớp sáp nước, và đánh bóng bằng vải nỉ.

Người ta có thể pha hỗn hợp sáp trám bằng cách sử dụng sáp dẻo trộn với sáp nước có màu thuộc loại "Black Bison" hoặc thuốc nhuộm màu làm cho cũ.

SỬ DỤNG CHẤT TRÁM ĐỒ CỒ

Sản phẩm này có sẵn trên thị trường, cho phép làm bề mặt hoàn chỉnh, đẹp trên vật dụng bằng gỗ nhuộm, vật dụng nông thôn và vật dụng cổ. Chất trám có lợi ích là không dính tay khi sử dụng. Đặc biệt nên sử dụng nó trên vật dụng có khảm đồng thau, huy hiệu, lưới.

Hãy tiến hành trên gỗ vừa được mài trơn: tắm toàn diện vật dụng bằng một lớp sáp nước, có màu hoặc không, tùy theo nguồn gốc của gỗ.

Để khô 12 giờ và tắm một lớp thứ nhì bằng cách rắc bột đá mài (sử dụng bọc vải có quần tim bắc). Thêm một ít sáp nước và tắm bọc vải vào chất trám pha cồn (chú ý sự giống nhau của phương pháp này với cách đánh véc-ni bằng bọc vải). Đánh những đường hình số 8 lên vật dụng.

Tiếp theo đánh chất trám bằng bọc tim bắc mới. Khi bọc trở nên cứng, hãy làm mềm bằng vài giọt cồn.

Hoàn chỉnh bằng cách kéo bọc vải dài theo số gỗ và đánh bằng vải nỉ.

Kỹ thuật này cho phép trám sáp theo cách nhà nghề, giữ được bền lâu.

VEC-NI

VEC-NI ĐÁNH BẰNG BỌC VẢI

Phương pháp đánh vec-ni theo kiểu xưa là dùng bọc vải với vec-ni pha cồn.

Sau khi cạo lớp ngoài, trám những kẽ hở, những số còn lại, bằng bột đá mài (người ta tìm thấy bột này trong cửa hàng đồ gỗ đặc biệt. Đá mài giữ nhiệm vụ bít lỗ mà ngày nay không được dùng nữa).

Tiếp theo, chuẩn bị một bọc vải (có bán sẵn trong vài tiệm thuốc) lớn cỡ trái cam, bằng hàng dệt mềm, không có lông.

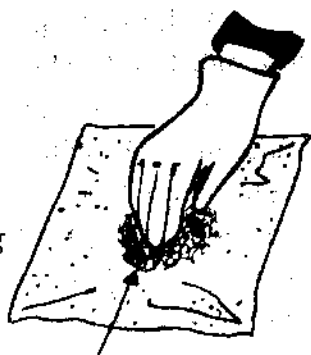
Có thể dùng vec-ni pha sẵn (có trên thị trường) hoặc tự làm nó.

Hòa tan gồm lắc trong cồn đến khi trở thành si rô màu nâu. Tẩm vào bọc vải vài giọt và bọc nó lại bằng một lớp vải thứ nhì, vec-ni chỉ có thể thấm ra khi dùng.

Đây là một công việc cần nhiều thời gian.

Ngày thứ nhất và ngày thứ hai: đánh gỗ hương thẳng góc với số gỗ, và nhẹ tay hơn khi cảm thấy bọc vải bắt đầu dính.

Luôn làm việc ở nhiệt độ $15-20^{\circ}\text{C}$, chỉ dùng cồn từ $95-99^{\circ}$. Để tránh dồn nhiều vec-ni vào những góc nên thay thế bục vải bằng tim bác.

Len trắng

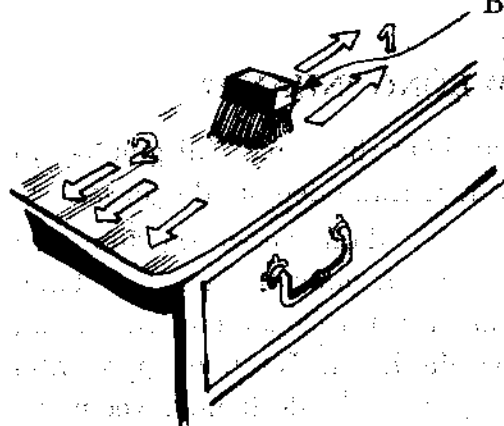

Vải

Nếu dễ trám sập hoặc đánh vec-ni tằm-bông, sự chuẩn bị cũng vậy. Bọc vải không được quá lớn (chỉ bằng cỡ trái quýt).

Bàn chải ny lon.

Mặt bàn phải nằm ngang

Trên một vật dụng cổ, sau khi đánh vec-ni, ta có thể đập nhẹ trên vec-ni với than gỗ hoặc bột nhám.

Để khô hai giờ và lặp lại công việc. Cần đánh nhiều lớp, mỗi lần để khô cách 2-3 giờ cho vec-ni có ánh bóng.

Sau 4 lần đánh, lấy bọc vải ra và nhỏ vài giọt vaseline hoặc dầu ô-liu lên mặt bọc vải và đánh tiếp. Sự thêm dầu lên bọc vải phải được làm ngay khi các đường sọc hiện lên trên gỗ. Sau mỗi lần đánh, lấy ngón tay thử xem vec-ni khô chưa. Sẽ phải đánh tiếp đến khi không còn dấu ngón tay trên vec-ni.

Sau ba ngày: Khi đánh lớp dầu phải có thời gian để khô 24 giờ. Tẩm bọc vải ít hơn và đánh hai lớp, mỗi lớp có thêm một chút cồn.

Số lượng lớp vec-ni bảo đảm sự cứng chắc của vec-ni qua thời gian chứ không làm bóng thêm.

Lúc này hãy lấy một bọc vải mới nhúng cồn nguyên chất và đánh xuôi theo số gỗ. Ngay khi bọc vải bị dính, hãy đánh nhẹ tay hơn.

Lớp cuối cùng đánh bằng cồn và dầu nhưng cần khéo tay. Người ta có thể dùng chất làm láng mặt, một loại vec-ni với cồn thật nhẹ.

VEC-NI TẮM-BÔNG “NHANH”

Trên tim bắc (được bán kèm theo), nhỏ vài giọt vec-ni nhanh. Nhồi bóp để vec-ni được thấm đều, kể đó gói lại.

Tiến hành giống như cách đánh vec-ni cổ điển đến khi trám đầy các lỗ trên gỗ và vật dụng trở nên thật láng. Đánh 4 lượt vec-ni tẩm-bông trên tất cả các mặt cần đánh, tiếp theo rắc bột đá lên và đánh lại. Tốt hơn, giống như đánh vec-ni tẩm-bông thường, mỗi lần để ít nước vec-ni và

lần lượt thấm lại bọc vải trong lúc đánh.

Bắt đầu từ lần thứ 5, nhỏ vec-ni ít hơn nữa và thêm vào đó còn nhẹ độ để đánh. Đánh bọc vải thành hình số 8 lên mặt gỗ và đè mạnh thêm một ít khi bọc vải bị khô.

Tiếp theo nhúng tim bác vào cồn – chỉ vài giọt thôi – gói bọc vải bằng vải dày và đánh theo chiều dài.

Phương pháp này nhanh hơn kiểu đánh cổ điển.

KHÉO TAY VÀ CÁC MÁNH KHÓE

Trong một giai đoạn, không bao giờ đánh nhiều lần lên một chỗ và phải luôn di chuyển mới được.

Không bao giờ để bọc vải nằm yên trên vật dụng trong khi đánh.

Hãy cất bọc vải vào hộp kín sau khi dùng.

CÁCH PHỤC HỒI MẶT VEC-NI MÒN, CŨ

Không phải lúc nào cũng cần đánh lại vec-ni. Người ta có thể tự bằng lòng phục hồi lại một vật dụng. Hãy tiến hành theo cách sau đây:

Trước hết, đánh phớt nhẹ với bột than gỗ vừa lấy trong lò, kế đến đánh vòng tròn lên mặt cần phục hồi.

Vec-ni có thể được làm sáng lại bằng cách sử dụng nhiều loại sáp đánh đồ cổ.

Chỉ dùng tương đương một muỗng cà phê khi đánh thử lần thứ nhất với tim bác hoặc vải. Đánh từng mặt nhỏ và làm khô ngay với vải lanh.

Hãy từ bỏ sử dụng dầu lanh nguyên chất trên vec-ni bị hư vì dầu sẽ rút vào trong và để lại những đốm.

BẢO QUẢN CÁC VẬT DỤNG ĐÃ ĐƯỢC ĐÁNH VEC-NI TÂM-BÔNG

Sử dụng chủ yếu dầu đánh bóng đồ cổ bằng cách nhúng vải len thật sạch và đánh càng lâu càng tốt.

Bạn cũng có thể pha chế hỗn hợp như sau: 1/3 cồn, 2/3 dầu vaseline. Tiến hành đánh bóng giống như đánh bằng dầu bóng.

SỰ CỐ LÚC ĐÁNH VEC-NI

VEC-NI BỊ LỖM ĐỐM

Nhiệt độ lúc đánh quá thấp.

Đánh lại vec-ni bằng bọc vải thấm ít cồn và vec-ni. Chỉ nhỏ vài giọt vaseline.

Tiếp theo để vec-ni thấm trước khi làm sáng lên.

VEC-NI BỊ KÉO SỢI

Bọc vải được nhúng quá nhiều: lỗi thường gặp của những người không chuyên nghiệp.

Ngừng đánh vec-ni, tiến hành đánh bằng giấy nhám mịn. Không đè xuống, chỉ lau nhẹ để xóa các đường kéo sợi.

Đánh lại bằng bọc vải nhúng cồn.

XỬ LÝ MỘT VẬT DỤNG BẰNG VEC-NI “MARTIN”

Hấp nóng làm chảy keo (làm bằng da thỏ) đồng thời thêm vào chất màu trắng đã được rây, với số lượng bằng phân nửa keo.

Đánh một lớp và để khô. Mài trơn bằng giấy nhám mịn, mỗi lần mài trơn chỉ cần mài từ 2 tới 3 lớp là đủ. Tiếp theo, sơn một lớp đặc biệt bằng sơn “vec-ni Martin” (phẩm vàng của ch. rome + dầu hòa tan trong dầu thông). Lớp thứ nhì được thêm vec-ni có tên là Glacis.

Khi sơn khô, đánh bột đá với vải nỉ, kế đến lau bằng bọt biển và đánh bóng bằng da chamois, đánh lại vec-ni toàn bộ. Ngay trước khi vec-ni khô, chuyển sang đánh bằng bột đồng đỏ (bạn có thể dùng các màu bằng bột đá màu đỏ gạch).

CÁC VEC-NI KHÁC

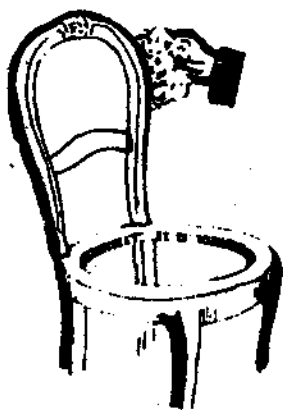
VEC-NI ĐÁNH BẰNG BỌT BIỂN

Kỹ thuật này được dùng duy nhất cho ghế và các chỉ trang trí.

Người ta dùng một miếng bọt biển mềm để không gặp phải trở ngại như vải.

Kết quả thì tốt, nhưng không thích hợp với các mặt phẳng.

Luôn đánh xuôi theo các cạnh.

VEC-NI ĐÁNH BẰNG BÔNG GÒN

Bông gòn cho mặt hoàn chỉnh tốt hơn bọt biển.

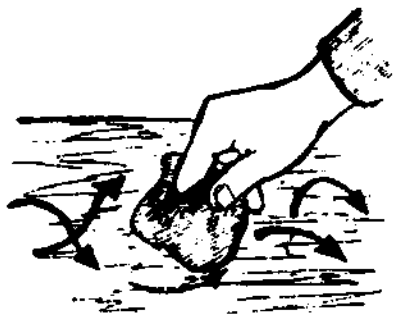
Kỹ thuật này được áp dụng vào những chỗ nổi cộm.

VEC-NI ANH QUỐC

Vật dụng trước tiên được phết keo nấu bằng da, sau đó đánh bằng nùi vải tằm sếp.

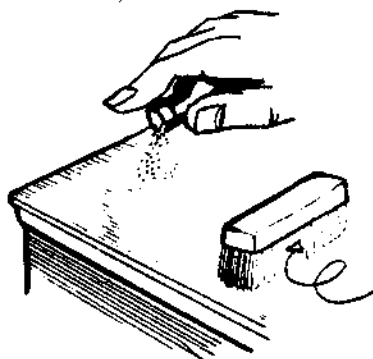
Hoàn chỉnh bằng vec-ni được lọc và theo cách đánh vec-ni tằm-bông bình thường.

VEC-NI GIẢ CỖ

Sau khi đánh vec-ni tấm-bông, rắc một ít bột đá lên vật dụng để làm bột bóng.

Tiếp theo đánh bằng bàn chải tơ có nhúng dầu thông.

LÀM CŨ CÁC MẶT HOÀN CHỈNH

Dùng phương pháp này làm cho các vật dụng cần sửa chữa có dáng vẻ của vật dụng cổ.

DÁNG VẼ CỦA ĐỒ GỖ GIẢ CŨ

Người ta có được mặt gỗ giả cũ trên gỗ sồi bằng cách đánh lên các phần mới một lớp chất vỏ cây để nhuộm và người ta lau ngay với một miếng bọt biển ướt trên khắp các phần nổi cộm lên, chỉ viền, tượng nhỏ, hoa thị và tất cả hình dạng bầu tròn. Các vật dụng bằng gỗ hồ đào, giẻ cũng có thể thích hợp với kỹ thuật này.

Sau khi lớp đầu tiên nhuộm với vỏ cây đã khô, hãy mài trơn bằng cách chà mạnh hơn trên các phần nổi cộm để làm chúng sáng lên. Tiếp theo thoa sáp nước.

Các chuyên gia đồ cổ, phục hồi vật dụng xưa, dùng (để nhuộm màu gỗ sồi hun khói) một loại sáp nước có pha thêm chất màu đen Judée tan trong dầu thông. Sáp nước pha như thế có thể được thoa bằng cọ, kể đến là bằng vải để xóa các đường sọc.

Khi sáp khô, hãy dùng vải lanh đánh lên. Các đường viền và chỗ nổi cộm cuối cùng được đánh bằng bàn chải (ngày nay có nhiều loại sáp được dùng để tạo lớp sơn giả cổ: Véraline, Libéron...).

TẠO DÁNG VẼ CŨ, DỖ CHO ĐỒ GỖ

Thí dụ, muốn làm cũ một nắp thùng, những ngăn kéo, hoặc trên mặt tủ ngăn kéo nông thôn được làm bằng gỗ sáng (gỗ cây ăn trái, gỗ giẻ có nhuộm), trước tiên phải tạo dáng vẽ cũ cho các vân của gỗ.

Cần thêm vào hỗn hợp sáp nước nói trên với bột màu trang trí (Libéron), tỉ lệ 10% của tổng dung lượng hỗn hợp.

Sử dụng dung dịch bằng cọ và tiếp theo bằng vải lau, thoa lại sáp nước với một lớp sáp nước trong (nguyên chất).

TẠO DÁNG VẼ RẼN-NỨT XƯA

Mặt hoàn chỉnh này được thấy trên các khung, bảng và vật dụng của thế kỷ 18.

Cần phải nắm rõ kỹ thuật này để tạo được nét xưa cũ phù hợp cho những sản phẩm tái tạo. Nguyên tắc chung rất giản dị: Người ta đánh một lớp nền (sơn mài, sơn, vec-ni) lâu khô, và trước khi chúng trở nên cứng người ta phủ lên một lớp sơn hoàn chỉnh có khả năng khô nhanh.

Tạo nước sơn kiểu rằn nứt theo lối cổ

Trên mặt gỗ mài trơn, đã có một lớp nền, nên sơn một lớp sơn dày bằng bột kèm được nhuộm bằng bột đất trang trí. Chất kết dính được dùng là vec-ni đặc pha với 2/3

dầu thông nguyên chất. Hỗn hợp này được rây trước khi sử dụng. Hãy sơn bằng cọ đến khi lớp sơn dính tay. Để khô dưới sự giám sát kỹ. Chất làm rắn nứt được sử dụng lúc này cấu thành từ lớp keo dán giấy (cellulo) hấp để nguội trong đó có pha 15gr bột phèn cho mỗi kg keo. Hãy rây hỗn hợp này để lấy những đá cục và hãy sơn bằng cọ thật mềm. Lúc này cần sơn bằng cách đưa đôn cục. Tiến hành công việc ở nhiệt độ 19-20°C để cho các đường rắn nứt xuất hiện đều. Để khô 24 giờ, kể đó chà bột biển với nước lạnh lên mặt rắn nứt và rửa lại lần nữa.

DẠM VÁ TRÊN MẶT SƠN MÀI THEO KIỂU PHƯƠNG ĐÔNG

Dùng vec-ni đen để dặm vá có khả năng che phủ cao (có bán ở các cửa hàng gỗ mỹ thuật) và không dùng vec-ni nào khác hơn loại đặc biệt cho việc này. Sơn bằng cọ quét theo đường song song. Nếu gỗ có lỗ, hãy sơn 2 lớp.

LỚP SƠN GIẢ CỔ VÀ LÀM CŨ NƯỚC SƠN

Sơn giả cổ một vật dụng là đồng thời tạo hiện tượng oxy hóa và sự đóng bẩn của nước sơn. Hiện tượng này nhằm làm nổi lên các chỉ viên, các vật nổi cộm, các lớp sơn nền.

Kỹ thuật này chỉ có thể áp dụng trên sơn cũ từ nhiều tháng.

Luôn làm thử nghiệm ở một góc khó thấy.

CHUẨN BỊ NƯỚC SƠN GIẢ CỔ

Chất bám: dầu lạnh.

Chất pha: dầu thông.

Bột màu, các màu thông thường:

- Đất màu nâu vàng.
- Đất màu đen.
- Bột sương màu đen.
- Bột gạch đỏ.

Trộn bột với dầu thông. Để có một dung dịch lỏng, hãy thêm ít nhiều dầu lạnh và làm thử. Liều lượng dầu lạnh quyết định sự bóng láng cuối cùng.

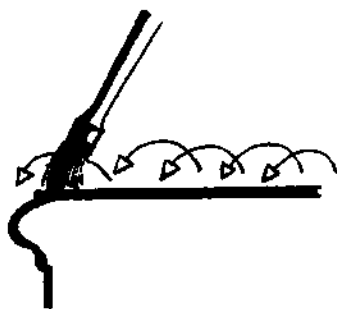
Màu giả cổ này cũng có thể được áp dụng cho sơn mài.

Tắm một giẻ lau và sơn nhẹ nhiều lần không ấn mạnh.

Sơn bằng cọ phải thực hiện bằng cách đập nhẹ lên, không phải kéo theo đường dài.

Trộn đều trước khi nhúng cọ.

Công việc lau: Lau nhẹ lên các phần nổi cộm để lấy phần sơn dư, lớp sơn này chỉ còn lại ở các chỗ trũng.

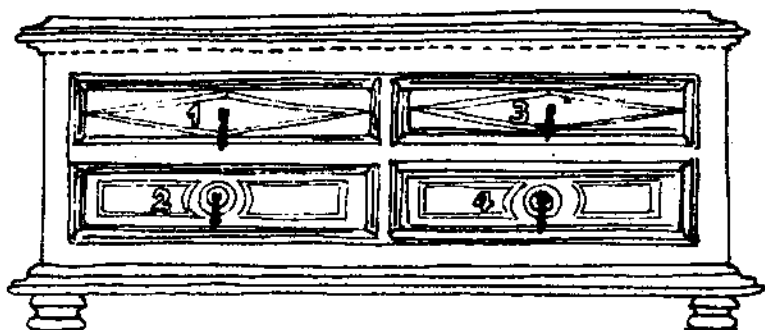

LỚP SƠN CŨ TRÊN CÁC ĐƯỜNG VIÊN

Mục đích của công việc này là làm sáng các phần nổi cộm.

Kỹ thuật này cũng có thể dùng cho các lam-ry và phục hồi các vật trang trí.

Dùng ngón tay bôi khéo lên các đường viền nơi có sơn sọc.

1. Vật dụng được nhuộm và mài trơn
2. Mài mạnh trên các phần nổi cộm
3. Chú ý đến phần sâu của đường viền phải có màu đậm.
4. Làm hơi trắng vài phần ván liền mặt (1, 2, 3, 4) để tránh tạo tương phản mạnh.
5. Đánh bóng bằng bàn chải cỏ (để làm trắng các chi tiết nhỏ, hãy dùng acide oxalic)
6. Tạo mặt hoàn chỉnh theo ý muốn.

PHỎNG THEO MỘT VẬT GỖ SƠN MÀU GIẢ CỖ

Các vật dụng, đặc biệt các ghế của thế kỷ 18 có mặt sơn mài hoàn chỉnh, có thể bị biến mất theo thời gian.

Người ta có thể tiến hành theo cách như sau để phỏng theo dáng vẽ của ghế tay lạng có màu.

Trước hết, sơn lên gỗ đã được mài trơn một lớp keo Vinyl lỏng trắng. Lau ngay lớp này để chỉ còn lại một màng mỏng. Sơn một lớp sơn Acrylic trắng, kế đó lau bằng một bọc vải. Nước sơn chỉ còn đọng trong các lỗ.

Đánh qua một lớp bằng da chamois và đánh vec-ni lên toàn bộ bằng loại vec-ni đặc và mờ.

Mặt hoàn chỉnh này hiện có thể quá bóng: hãy làm giảm bớt độ bóng của lớp sơn mài mới này bằng cách dùng bọc vải lanh ướt chấm vào bột đá và đánh lên. Tay và chân ghế lúc này có mặt hoàn chỉnh giả cổ.

Theo kiểu hoặc hiệu quả muốn có, người ta có thể thêm vào bột trắng một phần tư màu xám, màu xanh lơ, màu lục sáng, các màu mà thường được dùng cho vật dụng thời Louis XVI.

LÀM MỚI MỘT VẬT DỤNG SƠN CŨ XƯA

Các vật dụng cũ chứa ngũ cốc, hàng hóa, các hòm cũ xưa chứa hàng hóa ngày nay rất quý hiếm. Đó là những vật dụng được sơn mà có thể được làm mới theo cách như sau:

Vật dụng được làm sạch bằng thuốc tẩy St-Marc (20-30 g trong 1 lít nước ấm), tiếp theo rửa 2-3 lần. Hãy dùng bàn chải nylon cứng.

Để khô và tiến hành sơn lại 2 lớp. Chọn loại sơn Glycerophtalic (nhựa Alkydes) bóng. Bạn cũng có thể dùng sơn Acrylic hiện đại nếu không tìm được các vật bằng kim khí hay bị rỉ ở những nơi đóng bàn ghế.

Thứ tự công việc để hoàn chỉnh

Người ta luôn kết thúc mặt hoàn chỉnh ở phần dễ trông thấy nhất.

Những phần không được sơn (thau, sứ) được tháo ra (ổ khóa, nút...) hoặc được dán keo dính.

Sơn lại vật dụng: cách tiến hành tốt

Phải chọn chỗ để sơn lớp đầu. Hãy nghĩ rằng vật dụng phải khô hoàn toàn sau khi đã được đặt ở vị trí cũ.

Một thùng chứa đồ chơi, ghế, băng, sau khi được sơn phải để ở vị trí thẳng ngang như cũ.

Một vật nhỏ trong lúc khô phải được đặt lên các miếng kê, ví dụ như đỉnh, để không phải sơn lại.

Trước tiên, hãy sơn các phần trong: ngăn kéo, cửa tủ... Kế đó là phần dưới đáy, luôn kết thúc ở phần ngoài dễ thấy nhất.

PHỤC HỒI VẬT DỤNG SƠN MÀI

Trong việc phục hồi, sự tiến hành công việc là quan trọng.

Ở Trung Hoa và Nhật Bản, sơn mài là một chất thực vật lấy từ cây cối gọi là véc-ni Nhật Bản. Các nước sơn mài này được dùng trên cây tre, cây long não, cây bạch đàn (xem phụ lục).

PHỤC HỒI CÁC VẬT DỤNG

Kỹ thuật này sẽ được áp dụng trên vật dụng (bàn ghế) cũng như các vật trang trí. Luôn tiến hành ở nơi không bụi bặm, không ruồi muỗi và nên chọn nơi ẩm.

CHUẨN BỊ GỖ

Việc này cần khoảng một tuần lễ.

Trước tiên, chuẩn bị chất tẩm làm bằng keo (của da động vật) được hấp nóng. Để keo càng đặc việc tẩm càng khó.

Hãy thêm vào keo này một lượng bột đá vôi bằng với lượng nước trong nồi. Nên khuấy đều tay nếu không bột đá vôi và keo sẽ đóng cục.

Hãy dùng dao để trét từng lớp dày từ 1,5 – 2 mm với hỗn hợp trên. Để yên vật dụng trong 2 ngày.

Hãy giữ một phần keo cho lần sau.

CÔNG VIỆC MÀI TRƠN

Trường hợp mài nước, người ta dùng giấy nhám mịn nhất. Việc mài trơn kéo dài vì phải tuần tự lấy bột ra để tránh đóng cáu trong máy mài trơn.

Với các đồ vật nhỏ, người ta sẽ thuận lợi khi dùng các dụng cụ như máy mài nhỏ, để sử dụng hơn máy mài lớn.

Sau lần mài trơn thứ nhất này, hãy nung nóng nước sơn còn lại và sơn lại bề mặt cho phần được mài trơn nhuyễn hơn lần trước. Lại để khô 2 ngày nữa và mài trơn lại bằng giấy nhám càng lúc càng mịn hơn.

Dùng một đèn điện để kiểm tra xem còn đường nứt, bọt hoặc tróc hay không. Để làm bóng bề mặt như kính, hãy dùng dao mỏng, càng rộng bản càng tốt, và tô thêm một lớp mỏng nữa sau lần mài trơn cuối cùng.

Chờ thêm 2 ngày nữa. Lúc này đã qua 6 ngày từ khi sơn lần đầu.

Hãy mài trơn thật nhuyễn lần cuối cùng.

SƠN MÀI

Trong phòng, hãy dùng một quạt thổi ẩm hoặc đặt các vải ướt, các thùng bột kết tinh clorua vôi để giảm tối đa bụi bay.

Vật dụng hoặc đồ vật được sơn phủ bằng lác cellulose pha loãng với màu. Hãy sơn 2 lớp.

Sau khi khô, đánh trơn bằng giấy nhám nước, tiếp đó bằng bột đá thật mịn và kết thúc bằng một hỗn hợp đất sét.

Sơn một lớp nữa, lớp này không pha loãng (hoặc pha loãng thật ít) mà bạn sẽ đánh bóng sau khi khô, luôn luôn

với hỗn hợp đất sét này; nó sẽ tạo nét sâu thẳm và trong suốt cho lớp sơn.

SƠN MÀI THEO KIỂU ẤN ĐỘ

Trong phương pháp này, việc phủ lên hộp và đồ vật để sơn mài, được thực hiện bằng đất sét mà người ta sơn tiếp theo lớp sơn mài đen. Các đồ vật được xử lý như thế này có tên là Coromandel (keo màu lấy từ cây “hài nhi trà”, màu lá thuốc, có chất Pyrocatechol). Sơn mài Coromandel chỉ được áp dụng cho mặt nền màu, không phải mặt trơn.

SƠN MÀI THEO PHƯƠNG PHÁP TRUNG HOA CŨ

Việc này được thực hiện với bột cây gai mà trên đó người ta dán một miếng lụa. Phương pháp cổ xưa này đã được thay thế bằng cách sử dụng vải lanh. Sơn trên lớp nền này đã được thực hiện bằng một loại bột nhào có sa thạch và sắt, được thêm vào bột đá mài hoặc bột đất sét nung, nghiền nát, trong đó người ta có thêm nước mật của con bò để bột có mặt dầu bóng. Hãy để khô sau 4-5 ngày, tiếp theo đánh bóng bằng bột than củi. Đánh tiếp nhiều lớp, có thể đến 17-18 lớp, cuối cùng đánh lớp mặt.

CHĂM SÓC VÀ GIỮ GÌN CÁC ĐỒ VẬT SƠN MÀI

Không bao giờ đánh sập lên sơn mài. Hãy lau bụi bằng bông gòn, tránh chà mạnh để không làm trầy.

Để đánh bóng, hãy dùng bông gòn. Chỉ làm sạch và đánh từng vùng nhỏ mỗi lần. Rượu để uống như gin, rum trắng, vodka có nồng độ từ 40 - 45 độ có tính hơi sệt, cũng làm bóng tốt, trong khi rượu đốt dù pha với phân nửa nước vẫn không giúp làm cho bóng hơn!

Đánh bóng tiếp theo bằng bông gòn. Trên mặt vật dụng, không dùng da quần lên mũi máy khoan để đánh bóng vì sẽ tạo những quảng ố.

SỮA CHỮA VÀ BẢO QUẢN ĐÁ HOA CƯƠNG

Đá hoa cương là một loại đá vôi cứng, kết tinh mịn, chứa các thành phần hữu cơ hoặc khoáng chất giúp nó có bề mặt đẹp bằng những vân đá.

Các loại đá hoa cương chính được xếp loại theo màu: trắng, hồng, đen, đỏ, lục. Chúng có gốc từ Ý (đen), Bồ Đào Nha (hồng), Alpes (lục, nay rất hiếm) và Tây Ban Nha, chưa kể các sản phẩm của Pháp. Các vật dụng thường thấy nhất như mặt bàn, bàn để chén đĩa dơ, bàn rửa mặt và nhất là tủ ngăn kéo.

BẢO QUẢN VÀ LÀM MỚI MẶT ĐÁ HOA CƯƠNG

Các bề mặt đá hoa cương cũ có thể được làm sáng lại bằng cách rửa bằng xà phòng một cách cẩn thận.

Không nên dùng dầu lửa và nhất là các chất ăn mòn như thuốc tẩy giặt, sút bồ tạt, acide (dù ở trạng thái nào), kể cả giấm trắng...

TẨY ĐỐM DƠ

Những vết rượu, màu, mực có thể được tẩy sạch nếu không để quá lâu. Hãy trộn thạch cao và nước javel thành

bột sệt giống kem đánh răng. Bôi kem này lên đốm dơ và để khô. Sau nửa giờ, rửa bằng nước.

Đối với các vết dầu, mỡ: Trộn thạch cao thường với nước trong một thau nhựa, bôi lên vết dơ và để khô. Sau 15 phút, nhỏ vài giọt trichlore-thylene lên thạch cao. Sau 3 giờ, cạo sạch bằng bay gỗ và rửa bằng nước.

Những vết rỉ sét có thể được tẩy bằng một cây quần bông gòn có nhúng acide oxalic. Ngay khi vết rỉ sét trở nên đen, dùng bông gòn chậm khô và rửa bằng nước. Đây là trường hợp duy nhất được dùng acide.

Để bảo vệ đá, hãy thoa lớp bóng đặc biệt dùng cho đá hoa cương.

DÁN LẠI MẶT ĐÁ

Nếu bạn không có loại keo đặc biệt cho mặt đá, hãy trộn dung dịch với silicate soude 30⁰ Baumé, thêm bột đá vôi vào đến khi trở thành bột nhão màu sáng.

Trát bột nhão này lên các vết nứt và ép lại để chúng được dính tốt. Cần để khô 24 giờ.

Sau khi dán, nếu để mặt đá trên giá đỡ, phải tăng cường bên dưới.

ĐÁNH BÓNG LẠI MẶT ĐÁ

Việc trám lại các chỗ bể và trầy được các nhà chuyên môn xử lý bằng hỗn hợp colophane + bột đá vôi + gôm-lắc cánh kiến mỗi thứ 1/3. Nung nóng hỗn hợp này, nó sẽ có màu trắng đục mờ. Người ta có thể thêm vào màu lục, nâu, đỏ tùy ý. Hỗn hợp phải luôn được giữ nóng trong một cái chảo. Bằng một mũi dao (của thợ cắt kính) nóng, trét hỗn hợp này lên các đường nứt và các lỗ. Dùng lưỡi dao cạo

phần dư ra ngoài trước khi để khô. Dùng đá mài mịn và ướt đánh lên những phần được trám đến khi bề mặt được phẳng láng.

Đánh bóng lần cuối, giống như thời xưa, bằng bột thiếc, nhưng bạn có thể thực hiện bằng một hóa chất đặc biệt có trên thị trường.

TRÁM MẶT ĐÁ BỊ HƯ HỎNG

Trụ của vật dụng hay đế đồng hồ bị nứt bể có thể được sửa chữa bằng thạch cao (dùng để nắn tượng) thật mịn.

Làm ướt sũng chỗ nứt bể, kẻ đó tô thạch cao lên trên. Để khô cứng 3 tuần lễ.

Khi thạch cao thật khô, có thể dùng đèn cây hoặc sáp trám lên.

Sau lớp thứ nhất, người ta hơ trên lửa vàng (không khói để không làm đen). Sức nóng làm tan chất Stéarine và thấm thấu vào lỗ của thạch cao.

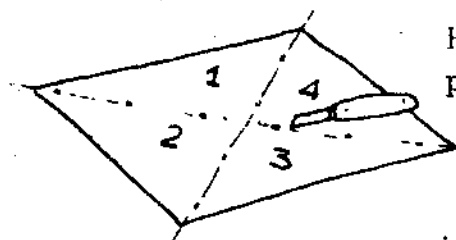
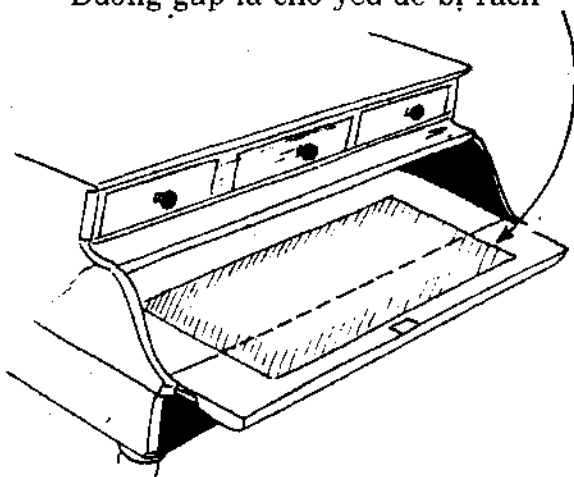
Cẩn thận khi chà đèn cây để không làm hư thạch cao. Ngay sau đó, lau bằng vải sạch.

Các vật dụng cần cho công việc:

- Rượu đốt	- Bào soi
- Ống kim chích	- Bào lớn
- Cây lỏi chốt nệm	- Keo trắng
- Cây vồ (búa gỗ)	- Cọ quét keo
- Phấn viết bảng	- Bàn ép
- Bào gỗ	- Cào kẹp

PHỤC HỒI TÌNH TRẠNG CỦA MẶT DA

Đường gấp là chỗ yếu dễ bị rách

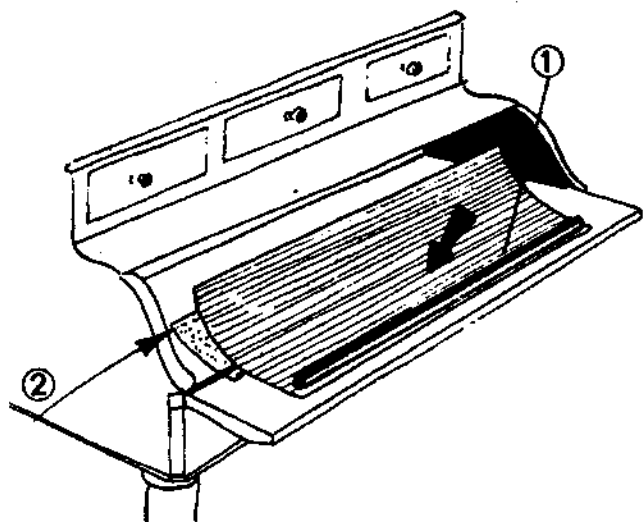

Bóc da cũ bằng dao từng phần một.

Lấy keo còn sót bằng dao, trét sơn và có thêm chất đánh (hòa) tan.

Đánh trơn mặt vật dụng, trét keo đặc biệt dùng cho da mới vào nơi cần dán. Chờ khô 15 - 20 phút.

Đặt một cây thước (1) lên trên để da được nằm ngay ngắn. Đặt một giấy can (2) phía dưới da. Giấy này được rút ra từ từ trong lúc dán.

Đặt da vào vị trí và dùng ống cán ép mạnh lên, đồng thời tháo bỏ giấy can từ từ.

Các loại da làm yên cương thời xưa

- Da Hungary: da bò màu trắng, đầu thế kỷ 19.
- Da Angoulême: da bò màu hung.
- Da Maroquiné: da bò con hoặc da cừu thuộc theo cách thuộc da dê.
- Da Paris: da để làm yên cương ngựa, thế kỷ 19.
- Da Pont-Audemer: da thật đẹp, nổi tiếng thời xưa.

CÁC HƯỚNG DẪN CỤ THỂ ĐỂ PHỤC HỒI THÀNH CÔNG

CÁC PHÉP ĐO LƯỜNG XƯA (CỦA PHÁP) VÀ ĐƠN VỊ ĐO TƯƠNG ỨNG

Mặc dù các đơn vị đo lường xưa (từ đầu thế kỷ 19) không được thống nhất, nhưng chúng vẫn tồn tại trong thủ công nghệ và công nghiệp nhỏ đến cuối thế kỷ 19.

Các đơn vị dùng đo chiều dài là: toise, pied, pouce, ligne. Một toise = 6 pied; 1 pied = 12 pouce; 1 pouce = 12 ligne. 1 pied = 144 ligne.

Toises				Pieds			
1 = 1	mét	94904		1 = 0	mét	32484	
2 = 3	—	89807		2 = 0	—	64968	
3 = 5	—	84711		3 = 0	—	97452	
4 = 7	—	79615		4 = 1	—	29936	
5 = 9	—	74518		5 = 1	—	62420	
6 = 11	—	69422		6 = 1	—	94904	
7 = 13	—	64326		7 = 2	—	27388	
8 = 15	—	59229		8 = 2	—	59872	
9 = 17	—	54133		9 = 2	—	62335	
10 = 19	—	49037		10 = 3	—	24839	

Pouces			Lignes		
1 = 0	mét	02707	1 = 2	mét	256
2 = 0	—	05414	2 = 4	—	512
3 = 0	—	08121	3 = 6	—	767
4 = 0	—	10828	4 = 9	—	023
5 = 0	—	13535	5 = 11	—	279
6 = 0	—	16242	6 = 13	—	535
7 = 0	—	18949	7 = 15	—	791
8 = 0	—	21656	8 = 18	—	047
9 = 0	—	24363	9 = 20	—	302
10 = 0	—	27070	10 = 22	—	558

Lấy tròn số, đơn giản hóa các số chuyển đổi:

$$1 \text{ toise} = 2\text{m}^2$$

$$1 \text{ toise vuông} = 3,80 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ toise khối} = 7,40 \text{ m}^3$$

$$1 \text{ pied vuông} = 0,105 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ pied khối} = 0,034 \text{ m}^3$$

SẢN PHẨM ĐỂ BỌC NỆM VÀ YÊN CƯỜNG

Abaca: Nguyên liệu dệt, có tên “gai manille”, lấy từ cây chuối.

Agave: Sợi dệt lấy từ cây agave, rất chắc.

Gấm: Hàng dệt hoa nổi có pha sợi tơ, chỉ vàng và chỉ bạc.

Lụa: Cách dệt làm nổi hoa trên sản phẩm.

Da cừu: Da dê hoặc cừu, mặt có hạt nổi dùng đóng bìa sách.

Gai: Sợi lấy từ cây gai, rất chắc, dùng dệt lưới hoặc đánh dây.

Dừa: Lấy từ vỏ trái dừa, dùng làm thảm.

Bông vải: Lấy từ cây bông vải, có sợi dài và mịn. Sức chịu lạnh kém.

Vải treó go: Kiểu đan đặc biệt thật khít khao.

Nhiều: Bằng lông cừu hoặc tơ, dệt hình nổi, bóng trên nền mờ và hình mờ trên nền bóng ở bề trái.

Mặt bông Damas: Dệt hình nổi kiểu Damas.

Dạ: Hàng len có sợi như nỉ.

Nỉ: Bằng len hoặc lông thú dệt thật khít.

Vải đan Jacquard: Hàng đan có nhiều hình tiếp nổi.

Đay: Dùng làm bao bì, có màu, lấy từ cây corchorus

trồng ở Ấn Độ và Pakistan.

Len: Từ lông cừu, mềm, chắc, co giãn và có sức chịu lạnh rất tốt.

Kim tuyến: Hàng dệt có trang trí bằng chỉ vàng hoặc bạc.

Lanh: Lấy từ cây lanh, trồng nhiều ở miền Bắc, rất chắc và tiện dụng.

Da dê Maroquin: Da dê hoặc cừu được nhuộm bằng chất thảo mộc, mịn, đẹp.

Sa-ten: Được làm bằng len, tơ hoặc bông vải, nhưng canh chỉ rất mịn, mượt và óng ánh.

Sọc: Hàng dệt bằng len, nhẹ, hoặc bằng tơ, dệt chỉ xéo.

Dứa Mêhicô: Lấy từ cây dứa ở Mêhicô, được dùng làm bao bì và thảm.

Tơ tầm: Từ sợi tơ của con tầm.

Lụa mỏng: Một loại hàng bằng tơ.

Vải: Hàng dệt bằng sợi thực vật: gai, lanh, hoặc bông vải.

Vải mùng: Hàng dệt mỏng, nhẹ, gồm chỉ vải hoặc tơ, có lỗ đa góc hoặc tròn.

Nhung: Hàng dệt có lông dày.

CÁC LOẠI GỖ

CÁC LOẠI GỖ CỦA PHÁP

CÂY SỎI

Màu nâu đến vàng nhạt, khá nặng (tỷ trọng 0,7- 0,9). Nếu loại cây mọc nhanh, khó thao tác. Nếu cây mọc chậm, gỗ sẽ ít nặng và ít chắc hơn. Do vậy, nguồn gốc của gỗ là quan trọng. Gỗ lõi có nhiều chất chát (tanin) là loại gỗ có tính dẻo trung bình.

Công dụng: Đóng vật dụng (gỗ có sợi nhuyễn), các dụng cụ, sườn nhà (gỗ cứng và có vân), cũng được dùng đóng thùng phuy. Thùng phuy bằng gỗ sồi giúp giữ lâu rượu và cồn.

CÂY DU

Mọc ở châu Âu, hay bị bệnh. Trên đường tuyết giống. Có vành tuổi thật rõ. Chỉ có gỗ du cứng là chắc. Dễ thao tác. Chống rêu mốc.

Công dụng: Được tiện tròn, làm bàn ghế nông thôn hộp và thùng phuy.

CÂY HỔ ĐÀO

Màu nâu xám với các vân đẹp và sọc đen (các vân chéo nhau), nhẹ. Hơi nặng hơn gỗ tùng đỏ (tỷ trọng 0,6). Gỗ khá bền, dễ thao tác và có thể đánh bóng tuyệt diệu. Dễ mắc bệnh.

Công dụng: Công việc mỹ nghệ và mộc mỏng. Cũng dùng làm bảng súng.

CÂY ANH ĐÀO HOANG

Sớ mịn, màu vàng hoe, đậm khi ra không khí và ánh sáng. Hơi nặng hơn gỗ anh đào thường. Khá bền, dễ thao tác, có mặt láng đẹp.

Công dụng: Làm bàn ghế, vật dụng mỹ thuật.

CÂY TÙNG

Màu nâu đỏ, nét đặc trưng thay đổi nhiều tùy theo xứ. Khô mau và tốt. Có nhựa trung bình, tỉ trọng trung bình, cứng, láng, đẹp.

Công dụng: Vật dụng gốc Anh quốc hoặc các nước giáp biển. Vật liệu thợ mộc.

CÂY GIẾ

Mọc rộng rãi khắp nửa phần phía Bắc nước Pháp. Tỉ trọng 0,7. Những cây đẹp nhất mọc ở các cao nguyên đá vôi phía Đông. Chịu lực nén.

Công dụng: Làm tà vẹt đường sắt, xe bò, thùng xe, ván ép, vật dụng thẩm mỹ (dễ uốn cong bằng hơi nước).

Về vật dụng thẩm mỹ: Gỗ có sớ mịn, không khuyết điểm.

CÂY LẠC DIỆP

Có màu nâu đỏ đẹp. Tỉ trọng cao hơn cây thông. Bền, có mặt đẹp.

Công dụng: Làm vật liệu nhỏ, rất thông dụng.

CÂY THÔNG

Màu trắng kem, tỉ trọng 0,45, không nhựa, ngược với điều người ta thường nghĩ. Dễ khô, dễ thao tác, có mặt đẹp.

Dễ bị bệnh.

Công dụng: Vật dụng gỗ thông dụng như hộp nhỏ, khung cửa, viền trang trí, khung sườn.

CÂY TÙNG BÁCH

Thường làm là cây thông. Chịu nén tốt, dẻo, là loại gỗ nhẹ nhất (tỉ trọng 0,4-0,45).

Công dụng: Vật dụng mỏng manh, làm khung sườn, thùng chứa, nhạc cụ.

CÂY DẺ GAI

Màu nâu lợt, có vòng tuổi rõ và cứng, chống rong rêu. Tỉ trọng cao. Bền. Làm rỉ sét các vật bằng sắt tiếp xúc với nó.

Công dụng: Làm bàn, ghế, tủ, nhưng nhất là các vật dụng chịu mưa nắng. Ván ép.

CÂY NGÀU

Màu vàng, vân không đều khi cây mọc uốn éo. Việc làm khô phải cẩn trọng nếu người ta không muốn gỗ bị nứt. Để tiện thì tuyệt diệu.

Công dụng: Vật dụng tôn giáo, khám, cần.

Vật dụng tiện (chân và các thanh của vật dụng). Dụng cụ vẽ, các con cờ.

CÂY Ô-LIU

Màu vàng nâu, sớ mịn và không đều. Lâu khô. Chống ma sát, chống rêu mốc trung bình.

Công dụng: Các vật tiện nhỏ, dụng cụ nhà bếp, các phần rời của bàn ghế.

CÂY TRẦN TRẮNG

Màu trắng, chịu ẩm kém, ít bị nứt, gỗ thật đặc.

Công dụng: Gỗ tiện, bánh xe (thời xưa), cơ đánh bi-da, hộp, cán dụng cụ.

CÂY PHONG

Màu nhạt, có vân thẳng, đôi khi gợn sóng. Khô tốt nhưng chậm. Bền. Ít bị mòn.

Công dụng: Cây phong cứng được dùng làm sàn, thớt xưa dùng làm nông cụ. Cũng được dùng làm cơ phận đàn dương cầm và dụng cụ nhà bếp. Các đàn vĩ cầm được làm bằng gỗ phong có vân uốn dợn.

CÂY TRẦN ĐỎ

Mọc ở Bắc bán cầu. Màu sáng lúc đầu, đỏ khi gặp gió. Sợi mịn. Tỷ trọng trung bình, ít bền.

Công dụng: Ưu tiên làm guốc, mâm và cán bàn chải, đồ chơi, lõi quần. Cũng được dùng để cán.

CÁC LOẠI GỖ NGOẠI

Ít được dùng làm vật dụng tại địa phương (ở Pháp), được dùng làm vật dụng văn phòng và vật dụng trường giả từ thế kỷ 17 đến thế kỷ 19.

CÂY ĐÀO

Có hai nguồn gốc: châu Mỹ và châu Phi. Đào châu Phi màu hồng lợt tới hung nâu. Nhẹ. Đào Cu Ba đã được dùng lần đầu tiên do người Tây Ban Nha. Màu nâu đỏ, có vân rất đều, rất bền. Tỷ trọng từ 0,45-0,65.

Công dụng: Một trong các loại gỗ được dùng nhiều

nhất làm các dụng cụ đẹp, đặc biệt do người Anh (thế kỷ 18-19). Được dùng làm mẫu tàu và mẫu máy bay.

CÂY ĐÀN

Gỗ nặng, cứng, màu nâu sẫm, có sắc tím, xuất xứ từ Nam Mỹ.

Công dụng: Được dùng nhiều trong mỹ thuật cao cấp, cần, nhạc cụ, hòm rương, điêu khắc.

CÂY MUN

Được sử dụng từ thời văn minh Ai Cập. Màu từ đen đến lục đậm, có ít nhiều vân. Cây đàn đen thưở xưa xuất phát từ Xirilanca, ngày nay từ Phi châu. Cứng và giòn, có mặt đẹp.

Công dụng: Vật dụng trang trí có kèm theo ngà voi. Làm khảm, cần.

CÂY HÀN THIÊN

Màu vàng kem, đẹp, nhưng đổi màu khi gặp ánh sáng. Vân thẳng hoặc chéo, có sẵn sàng mọi mùa với số lượng nhỏ.

Công dụng: Dùng để khảm, cần vật dụng thượng hạng vào thế kỷ 18 như hộp đựng đồ trang sức. Không dùng gỗ đặc.

CÂY CHANH

Cây nhỏ, giống cam quýt.

Công dụng: Hàng mỹ thuật cao cấp từ thế kỷ 17.

DỤNG CỤ ĐỂ LẮP RÁP VÀ GIỮ AN TOÀN

Cho các ngành mộc, đồng sắt, xây dựng.

BÙ LON

Hiện nay, định chuẩn của Pháp chấp nhận 5 dạng đầu của bulon:

- Đầu lục giác: Dùng phổ biến để ráp máy móc cơ khí, ký hiệu "H".

- Đầu vuông: Dùng trong cơ khí khi đầu bulon nằm cố định trong rãnh. Dùng phổ biến trong ngành gỗ, sườn nhà. Ký hiệu "Q".

- Đầu ống tròn: Khá hiếm trong công việc phục hồi đồ cổ. Ký hiệu "CE".

- Đầu tròn: Giống như trên. Ký hiệu "RE".

- Đầu lả (nón cụt): Thường được biết dưới tên đầu lả, dẹp hoặc mô tròn. Được đặt ngấp hết hoặc sâu một phần trong lỗ được lả miệng 90^0 .

Dùng không khác với gỗ hoặc với kim loại trong ngành mộc, sườn nhà, đồng sắt. Dùng chung với bulon đầu lả là đai ốc lục giác.

Các bulon thông thường nhất bằng thép mềm và như thế phải được chống ăn mòn.

GOUJON

Bulon vắn vào khối, hoặc đầu được gắn cứng trong tường.

Là những bulon mà đai ốc là một khối kim loại, khối này có rãnh của nó. Goujon được dùng trong kỹ nghệ khóa lớn, nồi niêu, đồng sắt và trong xây dựng (âm các vật dụng sắt vào tường). Người ta có thể thay thế bulon bằng goujon có đuôi cá để gắn cố định trong tường, dùng để gắn các cửa cống, máy bơm, phụ kiện bơm giếng, cửa kính...

ĐAI ỐC

Là thành phần của bulon (một bulon bằng một vít + đai ốc), nhưng hình dáng của chúng không nhất thiết phải là lục giác. Đai ốc ký hiệu "HK", có thể có lỗ xỏ chốt khóa.

ĐAI ỐC KÍN MỘT MẶT

Có nhiệm vụ trang trí (xoong chảo, vật dụng sắt). Đai ốc cánh chuồn được dùng để vắn bằng tay.

VÍT VÀ ĐINH

Dùng trong ngành mộc, mỹ nghệ.

Gồm có: ngành mộc và vật dụng sắt nội thất, bàn và ghế, thảm, xe ngựa.

Vít cây

Được làm bằng thép, xi cát-min và thau. Loại bằng thép và thau rất thích hợp để bắt phía ngoài.

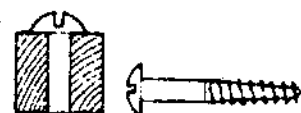
Đầu lả: dùng trong ngành mộc.

Đầu được giấu trong lỗ xoáy hình côn.

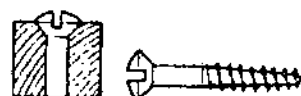

Đầu mô tròn: dùng ở khóa, đầu

vít được đánh bóng hoặc xi.

Đầu mô tròn lả: làm ống khóa và gắn vật dụng sắt. Không dùng cho hàng mỹ nghệ.

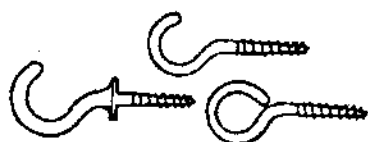
Chốt 2 đầu răng: dùng ráp mỹ nghệ hoặc mộc có dán mặt.

Long-dền thau hoặc mạ kẽm: dùng trong ngành mộc, thăm, khung xe.

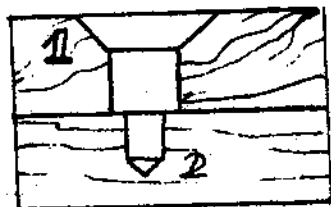
Vít khoen móc: chỉ dùng để treo.

Hai loại đầu thường dùng: đầu rãnh và đầu chữ thập.

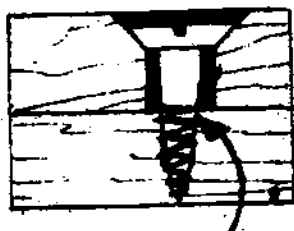

Nguyên tắc chung cách bắt vít gỗ

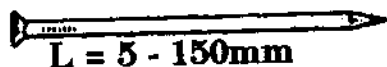
1: Lỗ mũi lỗ miệng

2: Lỗ mũi nhỏ

Đường kính của đầu phần có răng hơi lớn hơn đường kính của lỗ mũi lỗ.

Đinh đầu bằng: mộc sơ đẳng, xe ngựa.

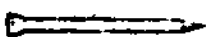
$L = 5 - 150\text{mm}$

Đinh đầu tròn: dùng phổ biến. Đầu nằm khuất trong gỗ.

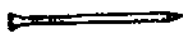
$L = 5 - 150\text{mm}$

Đinh đầu tròn nhỏ: dùng cho bàn, ghế, tủ khung và đồ chơi.

$L = 5 - 150\text{mm}$

Đinh chỉ có đầu: cho công việc tỉ mỉ.

Đinh chỉ (thợ kính): dùng cho chỉ viên (mỹ thuật, khung xe, khung gỗ).

Đinh dù bọc nệm: để gắn các dây tua vào nệm ghế. Đường kính đầu từ 3 đến 15mm.

Đinh dù thép: mộc trang trí và đồng sắt.

Đinh đầu dẹp: dùng cho tấm và yên cương ngựa.

Đinh vít nói chung có nhiều dạng:

- Dạng thô cho thợ nề và sườn, ngoài các đường chỉ răng, các phần khác thì gỗ ghê.
- Dạng mịn vừa, các mặt mịn và láng.

Loại này được chọn trong công việc phục hồi vật dụng, vũ khí, đồng hồ, vật dụng trang trí.

CÁC SẢN PHẨM VÀ TÊN GỌI

Sự tương ứng giữa tên gọi thông dụng và tên hóa học của sản phẩm dùng trong việc phục hồi vật dụng.

Tên hóa học	Tên thông dụng
Acide acétique	Giấm rượu, giấm trắng, giấm gỗ
Acide chlorydrique	A-xít cơ-lo
Acide nitrique	A-xít ni-tric
Acide oxalique	A-xít ô-xa-lic
Acide sulfurique	A-xít sun-phua
Acétate de cuivre	Ten đồng
Ammoniaque	Nước đáí quý
Alcool éthylique	Rượu ê-ti-lic
Alcool méthylique	Rượu mê-ti-lic (công nghiệp)
Aldehyde formique	Phoóc-môn
Bichlorure de mercure	Bi-clo-rua thủy ngân
Bitartrate de potassium	Kem kali
Borade de sodium	Bô-rắc
Carbonate de calcium	Phấn viết bảng
Carbonate de plomb	Phấn chì
Carbonate de potassium	Bồ-tạt

Tên hóa học	Tên thông dụng
Carbonate de sodium và Potassium en solution	Hỗn hợp muối diêm và muối bột-tạt
Carbonate de sodium	Xút
Carbonate de silicate de zinc	Các-bô-nát si-li-cát kèm kẽm
Chlorure d'ammonium	Clo-rua a-mô-ni-um
Chlorure d'antimoine	Clo-rua an-ti-moan
Chlorure de sodium	Muối biển, muối ăn
Chlorure d'étain	Muối thiếc
Chromate de plomb	Crô-mat chì
Cyanure de (fer, cuivre, mercure, potassium)	Cy-a-nua (sắt, đồng, thủy ngân, bột-tạt)
Ferrocyanure ferrique	Thuốc xanh đậm
Hypochlorite de potassium	Nước javel
Nitrate d'argent	Ni-trat bạc
Nitrate de potassium	Ni-trat kali
Nitro-benzine	Ni-trô ben-zen
Oxyde double d'hydrogène	Nước ôxy già
Oxyde de calcium hydraté	Vôi chín
Oxyde de calcium	Vôi sống
Oxyde de fer (ferrique)	Rỉ sét
Oxyde de magnésium hydraté	Ô-xit ma-nhê

Tên hóa học	Tên thông dụng
Oxyde basique de plomb	Ô-xít chì
Autres oxyde de plomb colorés	Ly-tạt (đỏ cam), ô-xít chì (vàng), ô-xít pu-sơ (nâu)
Pétrole	Dầu lửa
Peroxyde de fer	Ô-xít sắt đỏ
Potasse	Bồ-tạt 50%
Sous-chlorure mercureux	Clo-rua thủy ngân
Silice	Ô-xít si-lic, quartz
Sulfate double d'aluminium et potassium	Phèn trắng
Sulfate double d'aluminium et chrome	Phèn đỏ
Sulfate ferreux	Sun-phát sắt
Sulfate de magnésium	Muối ma-nhê
Sulfate de sodium	Sun-phát na-tri
Sulfate de zinc	Sun-phát kẽm
Sous acétate de plomb	A-xê-tat chì
Sulfure de mercure	Thần sa
Sulfure d'arsenic	Hồng hoàng
Sulfure de potassium	Sun-phua ka-li
Tartrate de potassium et antimoine	Tạt-trat ka-li và an-ti-moan

CÁC VẬT LIỆU VÀ SẢN PHẨM DÙNG BẢO QUẢN VÀ PHỤC HỒI

VẬT LIỆU NHÁM

Vật liệu được dùng để đánh sáng mặt gỗ và kim loại.

Trên gỗ, người ta chủ yếu dùng giấy nhám và bụi nhùi sắt.

Trên kim loại, người ta dùng đá mài và các chế phẩm khác.

Trên thủy tinh và kính, người ta dùng bột ô-xit kẽm để đánh bóng.

ACAJOUTINE

Hỗn hợp đất Cassel và thuốc màu aniline đỏ. Cho màu đồng đều trên bất cứ loại gỗ nào. Tan trong nước.

ACÉTATE DE POLYVINYLE (dầu)

Chất tổng hợp của keo gỗ hiện đại và keo dán sứ. Dán rất hiệu quả, nhưng tan trong nước. Không tạo đốm dơ.

ACÉTATE D'AMYLE

Sản phẩm nước, đục mờ, có mùi trái lê hoặc trái bôm. Đánh tan verni cellulo (đặc biệt verni sơn móng tay).

ACÉTONE

Chất dùng để đánh tan (trong y dược). Phá hoại mạnh thuốc màu, sáp và verni. Có thể được dùng để bóc sơn nhưng rất dễ cháy và nguy hiểm. Cần được sử dụng nơi thoáng và cẩn thận, rất hiệu quả. Có thể giảm hoặc hạn chế tác dụng của nó bằng cách pha loãng với dầu thông.

CÁC AXIT

Các loại axit ngày nay được phân cấp theo lực tác động.

Trong các loại axit mạnh có sẵn ở tiệm thuốc, hãy chú ý axit chlohydrique, acide sulfurique và acide nitrique. Chúng tác động mạnh lên chất kiềm. Những axit mạnh tấn công các kim loại để cho ra các loại clorua.

Các axit yếu: acide acétique, acide oxalique, acide phosphorique chỉ có nhiệm vụ tạo lớp mặt với các kim loại hoặc chúng tấn công yếu ớt lên kim loại ở nhiệt độ của môi trường.

Được pha với nước, các axit được dùng như tác nhân bóc sơn hoặc tẩy rửa.

Cẩn thận: luôn rót axit mạnh vào nước chứ không rót nước vào axit (tránh nguy cơ bị axit bắn lên); với các axit yếu, sự đề phòng này không cần thiết.

ACIDE ACÉTIQUE

Là thành phần căn bản của giấm. Tác động lên các kim loại cho ra acétate (với đồng, cho ra ten đồng), là vật liệu đánh tan các chất hữu cơ. Cho phép làm sáng lại độ màu bị chất kiềm làm hỏng. Pha với 10% nước, được dùng như chất tẩy bẩn. Với công việc thông thường, chỉ nên dùng giấm trắng.

ACIDE CITRIQUE

Khi pha loãng, giống như nước chanh. Pha axit 10% với nước để làm dung dịch tẩy trắng mặt điêu khắc và giấy; với 5% để tẩy các vết của cétate trên đồ vật bằng bạc. Sản phẩm chữa vết phỏng do chất kiềm gây nên, như xút và bôtat.

ACIDE FLUORHYDRIQUE

Axit rất mạnh, tấn công oxide silicium, và thủy tinh.

ACIDE NITRIQUE

Axit rất mạnh, không màu, dùng với nồng độ 5% để làm sáng các huy chương, những vật xi niken hoặc vật dụng bằng bạc, cần sử dụng cẩn thận vì có thể làm mục các hàng dệt cũng như da (để lại các đốm vàng).

ACIDE OXALIQUE

Acide ít ăn mòn, nhưng rất độc cho cơ thể con người (phá hoại đường ruột). Sử dụng như chất tẩy đốm dơ, đặc biệt đối với thuốc màu hữu cơ (mực). Cũng có thể xóa các vết sét trên hàng dệt.

ACIDE PICRIQUE

Sản phẩm mạnh để nhuộm màu vàng chanh. Dung dịch 3% được dùng nhuộm màu nâu đỏ lên gỗ trắng. Sử dụng trên gỗ sồi tẩm chrom cho ra màu lục của đồng đỏ.

ACIDE TANNIQUE

Có bán trên thị trường. Tác động lên rỉ sét cho ra màu đen ổn định, có thể làm màu nền cho các nước sơn mới.

CHẤT KIỀM

Tên cũ là “nước dái quỷ”. Chất kiềm được dùng như chất tẩy các đốm dầu mỡ (dung dịch 10% trong nước), hoặc như chất dùng để tái tạo màu.

Không được dùng trên đồng đỏ, vì nó sẽ làm xuống cấp kim loại này.

Trên gỗ bị phơi mưa nắng lâu, nó tẩy các vết rong rêu và mốc (bánh xe, dụng cụ, bàn, ghế, vật trang trí trong vườn).

Có thể dùng như chất tẩy màu.

CỒN CÔNG NGHIỆP

Cồn công nghiệp là cồn éthylique trong đó người ta có thêm cồn méthylique để không uống được (chất độc mạnh). Về hóa học, rượu đốt là hỗn hợp éthanol và méthanol. Chất đánh tan rất tốt trên dầu, mỡ; là chất tẩy rửa, có thể cũng được dùng như vật hút ẩm do sự bốc hơi mạnh của nó.

CỒN 90 ĐỘ

Sản phẩm từ cồn éthylique đậm đặc, nhưng không bị biến chất do pha với cồn méthylique, dùng trong việc tẩy trắng vải, các đốm son môi, mực viết bi, chất xanh lá cây.

ALKYDE (nhựa cây)

Được dùng từ nhiều thập niên để tạo verni và nước sơn.

NƯỚC ĐÁI QUÝ

Xem chất kiềm.

BARBOTINE

Bột dẻo, trắng, được dùng trong việc phục hồi đồ gốm. Khô mau.

Cũng dùng để làm hỗn hợp hồ xây tường và nhựa, pha trong nước.

BASE (bazơ)

Nói chung là các chất kiềm, cùng với axit cho ra muối

và nước. Chất xút, chất bô-tat là những chất bazơ. Được trộn với tro và hòa trong nước cho ra chất tẩy giặt.

BENJOIN (ben-doan)

Keo tan trong cồn éthylique; dung dịch 40 gr cho mỗi lít, có khả năng đánh bóng các verni bị mờ.

BENZINE (ben-zin)

Chất đánh tan rất tốt dầu, mỡ, nhựa cây, nhưng cũng đánh tan các chất á kim như lưu huỳnh, lân tinh, i-ốt và các chất tổng hợp như cao su.

Sử dụng cẩn thận, đó là nước tẩy rửa thượng hạng, được bán ở thị trường dưới dạng tinh khiết.

Chất benzine quây đều với vôi chín, trở thành một chất đánh bóng rất tốt cho kính.

CARBONATE DE POTASSIUM

Chất có tác dụng ô-xy hóa mạnh. Có thể được dùng để nhuộm gỗ.

BICARBONATE DE SOUDE (thuốc tiêu mặn)

Chất tẩy được dùng để trung hòa các axit. Được dùng như chất tẩy hoặc chất trung hòa sau khi gỗ bị hư.

BICHROMATE DE POTASSE (bi-crô-mát bô-tat)

Thuốc nhuộm cho gỗ. Cho màu gỗ đào, pha 20 gam bột cho mỗi lít.

BITUME DE JUDÉE (hắc ín)

Bột màu nâu, tan trong dầu xăng và cho ra các dung dịch màu nâu đẹp để nhuộm gỗ. Có bán sẵn trên thị trường.

BLANC DE MEUDON (bột đá vôi)

Bột đá vôi tinh khiết. Chất hút tuyệt vời trên các loại dầu mỡ khi được dùng dưới dạng bột mịn.

Có thể được dùng để đánh bóng các kim loại xi-nicken hoặc xi crôm.

Người ta có thể pha nó vào cồn đốt để lau sạch các kim loại cũ bị dính dầu (vũ khí và các phần cơ khí).

Không dùng nó trên đồng hoặc nhôm đã được đánh verni.

BLANC DE ZINC (ô-xít kẽm)

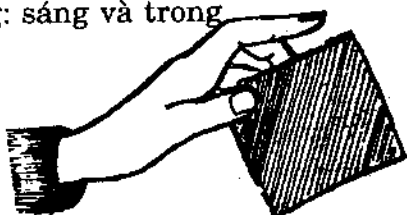
Sản phẩm trông giống phấn chì. Được nghiền nát và dùng trong dầu. Người ta thường thay thế ôxy kẽm bằng ôxit titan.

Nhà chuyên môn mỹ thuật thực tế sử dụng hỗn hợp của cả ba loại keo. Keo được pha trộn từ nhiều tháng trước.

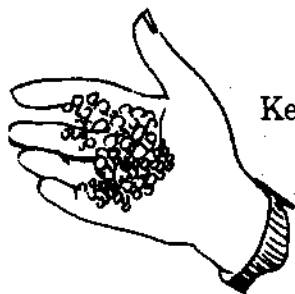
KEO MẠNH HOẶC KEO TỔNG HỢP

Keo xương: sáng và trong

Keo gân: nâu, đục, miếng nhỏ hơn

Keo mạnh: hạt nhỏ, màu hổ phách, long lanh.

KEO MẠNH

Sử dụng khi còn nóng.

Thời gian ép: 12 giờ sau khi dán.

Thuận lợi: có thể gỡ ra được.

Bất lợi: khó chế tạo và sử dụng khó khăn.

KEO TỔNG HỢP

Trắng, chắc, dạng bột nhão.

Thời gian ép: từ 2-12 giờ.

Thuận lợi: dễ dùng trên gỗ có lỗ.

Bất lợi: tấn công sắt thép, hiệu quả bị giảm trên gỗ có dầu (gỗ thông, gỗ tím, gỗ đàn).

Không dùng keo epoxy dán lên gỗ, vật quý vì không thể gỡ ra được.

Các loại keo xưa

Keo vữa: Có sẵn với tỷ lệ 40%, 60%, 80%.

Keo mạnh hoặc keo tổng hợp: Keo của nhà chuyên môn, được hòa tan trong nước. Phải được dùng khá nhanh, vì dễ bị đóng cục. Dán keo cần phải ép.

Keo mạnh hoặc keo động vật: Được làm từ xương, da, là loại keo hồ không tinh khiết. Các keo này có tên “keo Paris” hoặc “keo Lyon”. Sản phẩm có sẵn ở dạng bột hoặc hột; người ta làm cho chúng trở thành dạng lỏng ở nhiệt độ 50-60°C. Được sử dụng ở tình trạng sền sệt nên dễ thấm vào gỗ. Quá trình chuẩn bị mất nhiều thời gian.

Các loại keo hiện đại

Gốc Vinyl: Ít chịu ẩm, trắng, trở nên mờ sau khi khô. Một trong những loại keo chính hiện nay, khi dán, cần

phải được ép.

Keo néoprène (colopropylène): Thực ra keo này là keo cao su tổng hợp có trộn chất để làm cho cứng. Là một loại keo lót được dùng gắn các tấm da lớn, gỗ hoặc kim loại lên gỗ.

Keo époxy: Gồm có 2 thành phần được sử dụng đồng thời, dành để dán những vật không sợ nước và hơi nước. Dùng rất tốt trên sứ, thủy tinh, đá và tất cả kim loại.

Keo cyano-acrylique: Keo dành để dán vật mỏng, cần dính nhanh. Thích hợp cho các vật dụng mỏng manh.

Keo acrylique: Được dùng như xi măng – trám trên gỗ, cật-bần, thạch cao. Sức dính chậm cho phép di chuyển vật được dán.

Keo chatterton: Băng keo dán điện, có khả năng cách điện, ngày nay thường được thay thế bằng băng dán téflon.

NƯỚC BÓC MẶT SƠN

Sản phẩm có khả năng bóc và đánh tan nước sơn tại chỗ. Cần được dùng thận trọng với cọ hoặc bọt biển cũ và mang găng tay.

CHẤT PHA LOÃNG

Là chất nước đơn giản hoặc tổng hợp có thể được hòa tan đều với một loại sơn hoặc một sản phẩm lỏng khác. Nó làm loãng và giảm độ màu của vật dụng.

NƯỚC CẮT

Về hóa học là nguyên chất. Người ta có thể thay nó bằng nước khử khoáng chất dùng rửa các vật quý. Nước mưa không thể coi như nước được khử khoáng chất, vì nó mang thêm các chất trên nóc nhà.

NƯỚC MẠNH

Một tên gọi của acide nitrique.

NƯỚC JAVEL

Về hóa học, đó là hypochlorite sodium. Tác nhân làm trắng hạng nhất, do vậy nó là tác nhân tẩy màu. Cần lưu trữ nơi tối, ngoài tầm tay trẻ em.

NƯỚC OXY GIÀ

Nó làm phai màu của lông vũ (gà, vịt), len, vải lanh và rơm.

Có sự hiện diện của nước đá quý (ammoniaque), nước oxy già tồn tại chỉ vài phút nhưng có lợi ích là khi sử dụng không cần chà rửa.

Trường hợp cần tẩy màu gấp, thực hành lặp lại nhiều lần.

Nước oxy già được tẩm lên bông gòn trắng hoặc lên cọ nylon. Các cọ bằng lông heo, các bọt biển, nói chung là sợi gốc động vật, đều bị phá hủy bởi nước oxy già.

Nước oxy già cần được trữ trong tối và mát. Dung dịch oxy - hoạt chất cần được pha trong bình chứa bằng thủy tinh.

EAU RÉGALE (axit thử vàng)

Hỗn hợp 1/3 axit nitric và 2/3 axit clohydric.

Tất cả kim loại đều bị nó tấn công: không có cái gì kể cả vàng chống lại nó được. Chỉ sử dụng trong trường hợp thật cần thiết.

ÉMÉRI (bột đá mài)

Giấy nhám bột đá là một hàng dệt trên đó có dán các

tinh thể bạch ngọc và các khoáng chất khác.

Hiện hữu ở trạng thái bột nhão được gọi là cát xoáy, được dùng để rà kim khí (sú-páp).

ENCAUSTIQUE

(Sơn sáp nước: dầu sơn chế bằng sáp xua + thuốc màu).

Hỗn hợp sáp ong nguyên chất và dầu thông nguyên chất. Người ta có thể thêm vào đó 10% sáp Carnauba. Cục sáp được chuẩn bị bằng cách bào lên một cái bào lật ngược cho ra miếng mỏng mà kẻ đó người ta ngâm vào xăng. Sơn sáp nước được làm ở nhà máy và cũng có tính chất như thế nhưng giá cao hơn nhiều.

EPOXYDE (Epoxy)

Nhựa cây được dùng như keo mat-tic để ráp những vật kim khí, thủy tinh, sứ, gốm với điều kiện không dùng nó trên đất nung có quá nhiều lỗ, vì có nguy cơ tô thêm màu cho lớp phía dưới verni. Dán bằng epoxy cho kết quả tuyệt diệu chống nóng và nước. Sức chịu đựng chỉ tốt nhất sau khi dán 12 giờ.

Nếu pha hỗn hợp (từ 2 loại keo trên), cần phải lưu trữ trong tủ lạnh qua vài ngày.

ÉTHANOL (ê-ta-nol)

Xem phần cồn.

ETHER (ê-te)

Chất hòa tan thật mạnh các loại sơn và verni. Nguy hiểm và dễ bốc cháy hơn acétone.

FEUILLE D'OR (vàng lá)

Vàng được dát thật mỏng, có bán từng tập nhiều tờ. Thao tác thật tỉ mỉ.

FIXATEUR (chất sơn lót)

Lớp thật mỏng của sản phẩm, sau khi được tạo ra, có thể được dùng làm trung gian cho các chất tẩm và sơn.

FLUX (chất trợ hàn)

Sản phẩm dùng trong việc hàn để tránh kim loại bị ôxy hóa lúc đang hàn.

FORMOL (phoc-môn)

Dung dịch formaldéhyde trong nước. Sát trùng và bảo vệ các chất hữu cơ không bị hư thối. Cũng có tác dụng kháng khuẩn trên giấy, bản chạm khắc và ấn phẩm cũ.

GLYCÉRINE

Chất nước trong, dạng dầu, đánh tan các chất đã tan trong nước, nhưng cũng đánh tan các ô-xít kim loại; như thế, có thể được dùng để tẩy bẩn, làm tươi, dẻo lại cao su bị cứng.

GRAPHITE (than chì)

Than tinh khiết, dạng lá. Thành phần cấu tạo hợp chất mỡ Belleville. Được dùng ở nơi mà dầu khoáng chất và dầu thực vật không thể sử dụng được.

GOMME-LAQUE (gôm-lắc)

Dung dịch nhựa cây hòa tan trong cồn mê-ti-lic. Có bán trên thị trường.

GRENAT (giấy nhám mềm)

Một loại giấy nhám mềm hơn giấy nhám thường dùng.

GUTTA-PERCHA (nhựa Pec-ca)

Một loại keo rất giống cao su. Ở nhiệt độ 100 độ C, trở nên mềm, có thể nhồi được. Được dùng cho những vật rẻ tiền, đồ chơi, lớp màng ngoài và cơ khí.

BÙI NHÙI SẮT

Sợi thép nhuyển được bện thành nùi để đánh bóng gỗ và kim loại.

- Búi nhùi số 1, dùng mài mòn vật liệu, nhưng cũng để mài lớp sơn, vec-ni và sáp. Dùng chùi gỗ khảm rất tốt.

- Búi nhùi số 000, dùng chùi các vết nứt, có tẩm sáp.

- Búi nhùi số 0000, dùng chùi bóng lớp ngoài cùng sau khi thoa sáp cứng.

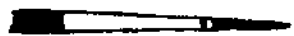
THUỐC TẨY GIẶT ST-MARC

Thuốc tẩy tro nguyên chất, dùng chùi nhiều thứ: gạch lát nền, gỗ, quần áo, tường nhà...

SƠN

- Sơn dầu: Sản phẩm phủ ngoài nói chung, có chất dính dưới dạng hạt nhỏ hòa với nước thành nhũ tương. Thí dụ: sơn a-cri-lic và sơn vi-ni-lic.

Cọ

Cọ để dặm vá, nét nhỏ

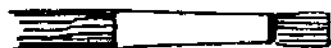
Số cỡ từ 1-10 (không có số 11 và 13)

Bột đồng xi niken

Làm bằng lông xám (đen), lông của con cây điều (đỏ).

Cọ bản

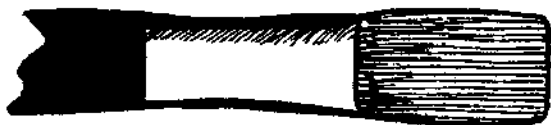

Số cỡ từ 2-20 (không có
13, 15, 17)

Số 2: rộng 4mm

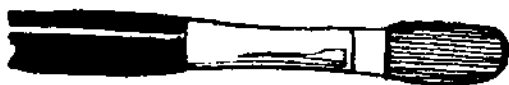
Số 8: rộng 16mm

Số 20: rộng 42mm

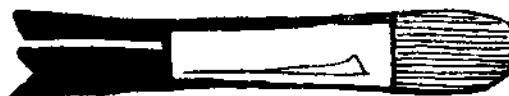

Làm bằng tơ

Các kiểu khác

Hình đuôi vịt

Đầu ngắn và vuông

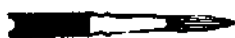
Tỷ lệ 1/1

Cọ sơn

Tròn cho tất cả các việc sơn gỗ

Cọ nhỏ để kẻ chữ

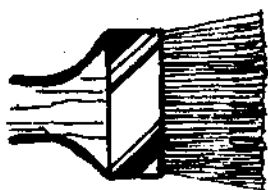
Cọ sơn viền

Cọ sơn khóe, góc

Cọ bầu sơn véc-ni

Cọ dẹp sơn chi tiết

Chổi dẹp quét sơn mài

Cọ dẹp đuôi cá

SILICONE (si-li-côn)

Chất hỗn hợp: chất khoáng + chất hữu cơ, có chức năng bôi trơn và chống ma sát cơ khí ở nhiệt độ cao. Các loại này hoàn toàn không hút nước, do đó được dùng với sơn để chống thấm nước..

TALC (phấn Talc)

Chất si-li-cat ma-nê thiên nhiên. Có dạng bột, trắng, mịn, kết cấu dạng lá. Có khả năng bôi trơn đối với các chất hỗn hợp, chất cellulô. Có khả năng hút ẩm và được dùng như chất hút chất bẩn.

THUỐC NHUỘM

Qua một hoặc hai lớp, thuốc nhuộm sẽ giữ gìn gỗ và cho các màu của gỗ: sồi trắng, sồi trung bình, sồi đậm, sồi màu khói, hồ đào, hồ đào đỏ, giẻ, đào, anh đào trắng, anh đào đậm.

Thuốc nhuộm (tùy theo mặt gỗ có ít, nhiều lỗ nhỏ) được thấm (một phần nào) và làm cho gỗ có mặt mờ.

Được nghiên cứu để có tính đa dụng, cho kết quả tốt trên các loại gỗ cứng như: sồi, du, giẻ, đào. Nó là chất bổ túc cho sơn a-cri-lic (trám lỗ) trong các mức độ màu, đặc biệt thích hợp với các loại gỗ mềm (bạch dương, thông, giẻ...).

VEC-NI

Các sản phẩm này được dùng để phục hồi vật dụng nội thất, khung, bảng, xe cộ, vật dụng trang trí..

- Vec-ni tẩm-bông: Kỹ thuật này được dùng cho đến sau chiến tranh thế giới thứ 1, kế tiếp, nhường chỗ cho vec-

ni cellulô.

- Vec-ni cellulô: Được dùng cho xe cộ, mỹ thuật, trang trí. Đến nay vẫn còn được dùng trên vật dụng có mặt đẹp. Dùng ở nhiệt độ môi trường, bằng máy phun sơn. Được dùng để tạo nhiều mặt: trơn (bằng máy phun), mờ, láng, bóng. Vec-ni này không bị nước làm ố. Có thể thay cho vec-ni tẩm-bông khi làm mới vật dụng.

- Vec-ni glycéro: Dùng đại trà cho gỗ ngoài trời. Tuy nhiên, tốt hơn nên được thay thế bằng sơn bóng (lâque = lác) sẽ ít tốn công chăm sóc và không sợ bị nứt vỡ sau. Vec-ni này được quét bằng cọ (bàn chải) và phun bằng máy. Nó được đặc biệt ưa chuộng trong việc tân trang các cửa hàng, tàu bè, tiệm cà phê theo kiểu xưa, cũng như các khung và xe cộ.

- Vec-ni urée-formol: Loại vec-ni nước, hiện đại, chịu đựng thích hợp cho việc xử lý các cầu thang và các hộp gỗ cứng. Nó bất lợi là phải sơn khá nhanh, sau khi chuẩn bị hỗn hợp, và phải tuân theo thời gian chính xác giữa các lớp sơn. Ít dẻo, cần phải được pha mềm bằng dung dịch hữu cơ, nhưng lại kém sức chịu đựng.

- Vec-ni époxy (còn gọi là Epikote): vec-ni có pha chất làm cho cứng, được chế tạo sẵn, thích hợp để làm mới các hộp gỗ cứng. Chỉ có thể được dùng trên gỗ thật khô.

- Vec-ni polyester: Được dùng trên vật dụng cận đại. Chỉ có thể dùng trên gỗ thật khô. Tính bảo vệ tốt, khô nhanh, được phun bằng máy ở nhiệt độ thấp hơn 18°C và độ ẩm 70%.

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	5
MỌI VẤN ĐỀ GIÚP PHỤC HỒI VẬT DỤNG NỘI THẤT 7	
VẬT DỤNG ĐỊA PHƯƠNG.....	9
CÁC BẢN VẼ	10
VẬT DỤNG KIỂU BRETON	11
VẬT DỤNG NORMANDIE	12
VẬT DỤNG VÙNG CHAMPAGNE VÀ LORRAINE	13
VẬT DỤNG VÙNG THỦ ĐÔ VÀ THUNG LŨNG SÔNG LOIRE	14
VẬT DỤNG VÙNG PICARDIE VÀ ARTOIS	16
VẬT DỤNG VÙNG ALSACE.....	16
VẬT DỤNG VÙNG PROVENCE.....	17
VẬT DỤNG VÙNG FRANCHE-COMTÊ	19
VẬT DỤNG VÙNG SAVOIE	20
VẬT DỤNG VÙNG VENDÉE VÀ POITOU.....	21
VẬT DỤNG VÙNG BASQUE VÀ BÉARN	22
VẬT DỤNG VÙNG AUVERGNE	23
VẬT DỤNG MIỀN BOURGOGNE VÀ LYON.....	23
VẬT DỤNG VÙNG PÉRIGORD.....	24
TÊN CÁC VẬT DỤNG	27
SỰ TIẾN BỘ CỦA KỸ NGHỆ.....	31
CÁCH CHUYÊN CHỞ VẬT DỤNG	33
CÁCH DI CHUYỂN TRÊN MẶT ĐẤT.....	33
CHỞ TRÊN XE.....	34

TRƯỚC LÚC KHỞI CÔNG	35
PHỤC HỒI VẬT DỤNG: NỖI LO CỦA CÁC CHUYÊN GIA	35
LƯU Ý CÁC THAY ĐỔI LỚN	36
KỸ THUẬT DÁN	39
CÁCH LÀM MỘNG	43
SỬA CHỮA THÂN HOẶC KHUNG	45
THÁO MỘT VẬT DỤNG	45
BẢN LỀ LÁ	46
CÁC PHẦN RÁP VÀ CÁCH HOÀN CHỈNH	47
PHỤC HỒI MẶT GỖ BỊ NỨT	51
SỬA CHỮA HOẶC THAY MỚI ĐÁY MỘT NGĂN KÈO	53
MỘT CÁNH CỬA BỊ Kẹt	56
CHỈNH CÁC MẶT BÀN XẾP	57
KIỂM TRA VÀ THAY BẢN LỀ	58
PHỤC HỒI MỘT ĐƯỜNG CHỈ	59
SỬA CHỮA CÁC VẬT DỤNG BA CHÂN	60
CÁC SỬA CHỮA NHỎ	63
LÁT GHEP VÀ CẮN KHẪM	63
THAY THỂ PHẦN BỊ MẤT	64
VÁN ÉP BỊ MÓP	64
LẮP ĐẶT LƯỚI KIM LOẠI MỚI	65
THÀNH PHẦN KIM KHÍ CỦA VẬT DỤNG	67
GẮN HOẶC THAY CÁC VẬT BẰNG SẮT, THÉP	69
Ổ KHÓA VÀ CHỐT	72
THAY CÁC BÁNH XE	75
PHỤC HỒI CÁC GHẾ	77

SỬA CHỮA KHUNG, THÂN GHẾ.....	77
RÁP LẠI, CHỈNH NGAY CÁC GÓC	78
TĂNG CƯỜNG MỘT ĐẦU MỘNG	81
SỬA CHỮA CÁC CHÂN GHẾ ĐƯỢC TIỀN TRÒN.....	85
SỬA CHỮA CHÂN GHẾ RÁP BẰNG MỘNG.....	89
TẠO THĂNG BẰNG CHO GHẾ BỊ GẬP GHỀNH	89
SỬA CHỮA GHẾ QUẢY GIẢI KHÁT	91
CHỌN VẢI BỌC CHO GHẾ.....	94
CÁC NGUYÊN VẬT LIỆU HIỆN ĐẠI	95
PHỤC HỒI CÁC GHẾ NỆM	96
PHỤC HỒI CÁC BĂNG ĐẠI.....	96
BAO ĐÁY NỆM	98
NHỎI LÔNG THEO KIỂU CỔ TRUYỀN	99
BỌC VẢI BAO ĐÁY NỆM	101
PHỤC HỒI GHẾ NỆM.....	103
BỌC LẠI GHẾ NỆM.....	103
BỌC LẠI MỘT KHUNG GHẾ CỔ ĐỊNH.....	104
NHỎI NỆM GHẾ BẰNG MÚT	105
ĐƠM CÁC NÚT GHẾ NỆM	107
PHỤC HỒI GHẾ NỆM LÒ XO	109
ĐẶT CÁC BĂNG ĐẠI	109
ĐẶT CÁC LÒ XO	109
BỌC VẢI NỆM	113
ĐỘN ĐÁY GHẾ	113
LỚP ĐỘN THỦ NHÌ	117
BỌC VẢI NỆM	117
BAO MẶT TRÊN CÙNG: NGHỆ THUẬT PHỦ THÂM	117
HOÀN CHỈNH CÁC BÌA VẢI	118

BỌC NỆM TAY GHẾ	120
PHỤC HỒI GHẾ BÊN MÂY	122
CHUẨN BỊ GIẾ	123
SỬA CHỮA	123
HOÀN CHỈNH CÁC VẬT DỤNG ĐAN BẰNG MÂY	127
BÊN, ĐỘN GHẾ RƠM	128
CÔNG VIỆC CHUẨN BỊ	128
BÊN RƠM (HOẶC MÂY, CỎI)	129
BÊN GHẾ MẶT CHỮ NHẬT	131
MẶT HÌNH THANG	131
CÂY MÂY VÀ CÂY SONG	132
BẢO QUẢN MÂY	132
SƠN MẶT MÂY	132
CÁC SỬA CHỮA NHỎ	133
VẬT DỤNG VÀ GHẾ BẰNG TRE	133
GIỮ GÌN VÀ TU BỒ	133
CÁCH PHỤC HỒI DÁNG VẼ XƯA	134
TẨY BỀ MẶT CÁC VẬT DỤNG	134
TẨY RỬA VẬT DỤNG QUÁ CŨ, CÓ ĐÁNH SÁP	136
CHUẨN BỊ BỀ MẶT	137
DÙNG GIẤY NHÁM ĐỂ MÀI TRƠN	137
ĐÁNH TRƠN GỖ	138
TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT VỚI CÁC ĐƯỜNG CHỈ TRANG TRÍ	139
MÀI TRƠN GỖ MỀM HOẶC VỪA ĐƯỢC TẨM	139
MÀI TRƠN CÁC MIẾNG GỖ CÓ CẢN KIM LOẠI	139
TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT CỦA VIỆC ĐÁNH TRƠN	140

TRÁM CÁC LỖ BẰNG GỒM LẮC CÂY	142
TRÁM LẠI CÁC LỖ BẰNG BỘT TRÉT GỖ	143
TRÁM LẠI CÁC LỖ BẰNG SÁP DẸO	145
THUỐC NHUỘM, CÁCH CHO MÀU, CHUẨN BỊ GỖ ...	146
CÁC GIAI ĐOẠN CHUẨN BỊ.....	146
THUỐC NHUỘM	148
TẮM DẦU CHO ĐỒ GỖ NÔNG THÔN	150
ĐÁNH SÁP	151
KỸ THUẬT CỦA NHÀ CHUYÊN MÔN: TRÁM SÁP	152
SỬ DỤNG CHẤT TRÁM ĐỒ CỔ.....	153
VEC-NI	154
VEC-NI ĐÁNH BẰNG BỌC VẢI	154
VEC-NI TẦM-BÔNG “NHANH”	156
KHÉO TAY VÀ CÁC MẢNH KHÓE	157
CÁCH PHỤC HỒI MẶT VEC-NI MÒN, CŨ	157
BẢO QUẢN CÁC VẬT DỤNG ĐÃ ĐƯỢC ĐÁNH VEC-NI TẦM-BÔNG	158
SỰ CỐ LÚC ĐÁNH VEC-NI	158
XỬ LÝ MỘT VẬT DỤNG BẰNG VEC-NI “MARTIN”	159
CÁC VEC-NI KHÁC	159
LÀM CŨ CÁC MẶT HOÀN CHÍNH	161
DÁNG VẼ CỦA ĐỒ GỖ GIÀ CŨ.....	161
TẠO DÁNG VẼ CŨ, DƠ CHO ĐỒ GỖ	162
TẠO DÁNG VẼ RÀN-NỨT XƯA.....	162
DẠM VÁ TRÊN MẶT SƠN MÀI THEO KIỂU PHƯƠNG ĐÔNG.....	163
LỚP SƠN GIÀ CỔ VÀ LÀM CŨ NƯỚC SƠN.....	163
PHÔNG THEO MỘT VẬT GỖ SƠN MÀU GIÀ CỔ	165

LÀM MỚI MỘT VẬT DỤNG SƠN CŨ XƯA.....	167
PHỤC HỒI VẬT DỤNG SƠN MÀI	168
PHỤC HỒI CÁC VẬT DỤNG.....	168
CHĂM SÓC VÀ GIỮ GÌN CÁC ĐỒ VẬT SƠN MÀI	170
SỬA CHỮA VÀ BẢO QUẢN ĐÁ HOA CƯƠNG	171
BẢO QUẢN VÀ LÀM MỚI MẶT ĐÁ HOA CƯƠNG	171
TRÁM MẶT ĐÁ BỊ HƯ HỎNG	173
PHỤC HỒI TÌNH TRẠNG CỦA MẶT DA	174
CÁC HƯỚNG DẪN CỤ THỂ ĐỂ PHỤC HỒI THÀNH CÔNG.....	176
CÁC PHÉP ĐO LƯỜNG XƯA (CỦA PHÁP) VÀ ĐƠN VỊ ĐO TƯƠNG ỨNG	176
SẢN PHẨM ĐỂ BỌC NỆM VÀ YÊN CƯƠNG.....	178
CÁC LOẠI GỖ.....	180
CÁC LOẠI GỖ CỦA PHÁP.....	180
CÁC LOẠI GỖ NGOÀI.....	183
DỤNG CỤ ĐỂ LẮP RÁP VÀ GIỮ AN TOÀN.....	185
CÁC SẢN PHẨM VÀ TÊN GỌI.....	190
CÁC VẬT LIỆU VÀ SẢN PHẨM DÙNG BẢO QUẢN VÀ PHỤC HỒI.....	193
KEO MẠNH HOẶC KEO TỔNG HỢP	198
MỤC LỤC.....	209

**PHỤC CHẾ - BẢO TRÌ - LÀM ĐẸP
VẬT DỤNG GIA ĐÌNH**

Tác giả: Daniel Puiboube

Biên dịch: Hà Thiện Thuyền

Chịu trách nhiệm xuất bản: **TRẦN ĐÌNH VIỆT**

Biên tập : **ĐỖ LOAN**

Sửa bản in : **QUỲNH TRANG**

Trình bày : **THẾ ANH**

Bìa : **DUY NGỌC**

NHÀ XUẤT BẢN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
62 NGUYỄN THỊ MINH KHAI - Q.1

ĐT: 8225340 - 8296764 - 8220405

8222726 - 8296713 - 8223637

FAX: 84.8.222726

In 1.000 bản, khổ 14.5x20.5 cm

In tại Phân xưởng in NXB Giao Thông

Vận Tải, 92 Nam Kỳ Khởi Nghĩa - Q.1

Số XB : 834-109/XB QLXB cấp ngày 31-07-2000

In xong và nộp lưu chiểu tháng 4 năm 2001

Các Bạn Tìm Đọc

⊗ Nghệ thuật làm quen bạn gái

Tác giả: Thùy Nhan – NXB Tổng Hợp Đồng Nai.

⊗ Trao đổi với con cái về giới tính – tình yêu – tình dục.

BS. Hùng Vương – Lê Minh Cẩn

⊗ 298 Món ăn ngon, dễ làm trong gia đình.

Tác giả: Hoàng Hương – NXB Đà Nẵng.

⊗ Doanh nghiệp nhỏ – Quản lý tài chính cá nhân.

Tác giả: Đỗ Long Hạnh – NXB TP.HCM

Sách phát hành trên toàn quốc.

Liên hệ điện thoại : 8886293 - 090718309

GIÁ : 19.500đ